

مسائل جدید

از دیدگاه

علماء و مراجع تقلید

«جلد دوم»

محمودی، محسن، ۱۳۴۳ - ، گردآورنده.

مسائل جدید از دیدگاه علما و مراجع تقلید
گردآورنده محسن محمودی؛ اجرا و پیگیری سعید امینی. -
قم: انتشارات علمی فرهنگی
صاحب‌الزمان (عج)، ۱۳ - ۱۳۸۰.
ج. ۲

ISBN 964 - 7527 - 01 - 2 (دوره) ۲ - ۱

۷۰۰۰ ریال: (ج. ۲) 4 - 00 - 7527 - 964

فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فیبا.

فهرست‌نویسی براساس جلد دوم، ۱۳۸۰.

کتابنامه.

۱. مسائل مستحدثه. ۲. فتاوهای شیعه -- قرن ۱۴.

۳. فقه جعفری -- رساله عملیه. الف. عنوان.

۲۹۷/۳۷۹

BP ۱۹۸۵ / م ۳

۸۰۹۴ - ۸۰م

کتابخانه ملی ایران

محل نگهداری:

انشارات علمی فرهنگی

نام کتاب/ مسائل جدید از دیدگاه علما و مراجع تقلید. جلد (۲)

گردآورنده/ سید محسن محمودی

نوبت چاپ / هفتم زمستان ۱۳۸۳ محرم ۱۴۲۶

صفحه‌آرا/ محمد ابراهیم کریم‌پور

شمارگان / ۵۰۰ نسخه رقعی

لیتوگرافی / المهدی - چاپ و صحافی یاران

شابک / ۲ - ۰۱ - ۷۵۲۷ - ۹۶۴

شابک دوره / ۴ - ۰۰ - ۷۵۲۷ - ۹۶۴

قیمت / ۸۰۰۰ ریال

آدرس / ورامین / خ ۱۵ خرداد/ روبروی کتابخانه رازی

ص - پ ۳۳۷۱۵/۶۳۱

تلفن: ۰۲۹۱- ۲۲۵۳۰۲۵ و ۲۲۶۵۰۳۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مسائلی که انسان غالباً به آنها احتیاج دارد واجب
است یاد بگیرد.

(رساله مراجع عظام تقلید)

اظهار نظر در مسائل دینی و احکام شرعی برای
کسانی که صاحب نظر نیستند جایز نیست. و بر مؤمنین
واجب است در تمام احکام دینی به مراجع بزرگوار تقلید
و اسلام شناسان مورد وثوق و اعتماد مراجعه نمایند.

(مقام معظم رهبری مدظله)

در این کتاب جدیدترین نظرات مراجع
عالیقدر تقلید را دربارهٔ امر به معروف و
نهی از منکر، رواج لهو و لعب، وطن، خمس،
جلوگیری از بارداری، تشریح، خرید و فروش
کلیه، نماز جمعه، مخارج برای اموات، ریختن
پول در ضریح ائمه (ع) در عراق، پوشش طلا،
استعمال دخانیات در اماکن عمومی، نماز و
روزهٔ دانشجویان و کارمندان، مالیات، نذر و
دهها موضوع دیگر می خوانید.

فهرست

۱۱	 مقدمه
۱۵	 وظیفه دولت و مردم در برابر انحرافات
۲۱	 هشدار در رابطه با رواج لهو و لعب
۲۳	 تشویق گناه و گناهکار
۲۵	 فروش لباس زنانه توسط فروشنده مرد
۲۷	 اداره کلاس‌های تئاتر و... دختران توسط مربی مرد
۲۹	 خرید و فروش عکس‌ها و تصاویر محرک
۳۱	 رعایت آداب عفت در مورد کودکان
۳۳	 رد و بدل کردن حرف‌های محرک توسط نامحرم
۳۵	 اجرای موسیقی در مجالس جشن اهل بیت (ع)
۳۹	 به کارگیری آلات لهو و لعب
۴۳	 کف زدن در مجالس جشن اهل بیت (ع)

- ۴۷ کشیدن کاریکاتور از نظر شرعی
- ۴۹ برپایی مجلس عقد و عروسی در وفیات معصومین (ع)
- ۵۱ رفت و آمد پسر و دختر به منظور ازدواج
- ۵۳ سهولت در امر ازدواج از نظر شرعی
- ۵۷ مهرالسنة چه مقدار است؟
- ۵۹ لطفه‌گویی از نظر شرع
- ۶۱ پوشیدن برخی لباس‌های ورزشی
- ۶۳ ساختن مجسمه و عروسک
- ۶۵ خرید و فروش و تعمیر وسایل مشترک به منظور استفاده حرام
- ۶۷ پخش نوارهای موسیقی توسط برخی رانندگان
- ۶۹ خرید و فروش و تولید قالیچه‌ها با تصاویر مبتذل
- ۷۱ لزوم پوشاندن زینت از نامحرم
- ۷۳ حضور داماد در مجلس زنانه
- ۷۵ نسبت ناروا به اهل بیت (ع)
- ۷۷ پوشیدن لباس زنانه توسط مرد جهت فیلم‌سازی
- ۷۹ حضور بی‌جهت زنان در معرض نامحرمان
- ۸۱ پوشاندن صورت و دست‌ها از نامحرم
- ۸۳ فیلمبرداری زن از مجالس عروسی
- ۸۵ پوشش کراوات و لباس ییگانگان

۸۹	 مسئله‌ای درباره وفا به نذر
۹۱	 مسئله‌ای درباره غسل
۹۳	 کاشتن مو و حکم وضو و غسل
۹۵	 قصد وطن و حکم نماز و روزه
۹۹	 وطن زن کجاست
۱۰۱	 معیار وطن بودن چیست؟
۱۰۳	 حکم نماز و روزه دانشجویان، سربازان و معلمان و کارمندان
۱۰۷	 خمس مابه التفاوت مال موروثی
۱۱۱	 خمس مهریه، ارث، بخشش
۱۱۵	 خمس پول حج و عمره
۱۱۷	 نماز خواندن در لباس و زمینی که خمس آن داده نشده
۱۱۹	 سود سهام شرکت‌ها و خمس
۱۲۱	 خمس حقوقهای بنیاد شهید و جانبازان و بیمه
۱۲۳	 جایگاه مالیات از نظر شرعی
۱۲۵	 سن تکلیف و نشانه‌های بلوغ
۱۲۷	 حکم جراحی برای جلوگیری از بارداری
۱۲۹	 بستن لوله‌های رحم از نظر شرعی
۱۳۱	 معاینه بیمار توسط غیر هم جنس
۱۳۳	 خوردن غذای مضر

- نوشتن دارو در دفترچه دیگری ۱۳۵
- استعمال دخانیات در اماکن عمومی ۱۳۷
- روزهٔ مریض ۱۳۹
- حکم خرید و فروش کلیه ۱۴۱
- تشریح مردهٔ مسلمان ۱۴۵
- لزوم تحقیق در مراجعه به پزشک ۱۴۷
- حکم انعقاد نطفه زن و مرد اجنبی ۱۴۹
- ضمانت پزشک ۱۵۱
- استفاده روزه‌دار از اسپری ۱۵۵
- حکم خرید و فروش پول به پول ۱۵۷
- صحبت کردن موقع ایراد خطبه نماز جمعه ۱۶۱
- مسئولیت والدین در مقابل فرزندان ۱۶۵
- مخارج برای اموات ۱۶۹
- پرداخت مهریه و دین ۱۷۳
- اذن شوهر در هزینه کردن اموال زن ۱۷۵
- لزوم تماس با اسماء جلاله با طهارت ۱۷۷
- تعیین سود و مضاربه ۱۷۹
- اهدای هدایا در مسابقات از نظر شرعی ۱۸۱
- خرید و فروش برگه‌های ارمغان بهزیستی و طرح ینتاگونو ۱۸۳

۱۸۷ خرید و فروش برگه‌های همای رحمت و ...

۱۸۹ بیماری ایدز

۱۹۱ نقد و نسیه در معاملات

۱۹۳ شرط پس‌انداز در وام قرض‌الحسنه

۱۹۷ پوشیدن طلای سفید و پلاتین جهت مردان

۱۹۹ ریختن پول در ضریح ائمه معصومین(ع) در عراق

یکی از راههای شناخت خداوند

شخصی نزد پیامبر اکرم (ص) آمده و عرض کرد ای رسول
خدا! راه شناخت خداوند متعال چیست؟

حضرت فرمودند: شناخت نفس،

پرسید راه موافقت با خداوند متعال چیست؟

حضرت فرمودند: مخالفت با نفس، پرسید راه رضایت
خداوند متعال چیست؟ فرمودند: غضب کردن بر نفس،
پرسید راه رسیدن به خداوند متعال چیست؟ فرمودند:
مسافرت از نفس، پرسید راه اطاعت از خداوند چیست؟
فرمودند: اطاعت ننمودن از نفس، پرسید راه بیاد خداوند
متعال بودن چیست؟ فرمودند: فراموش کردن نفس، پرسید
راه نزدیکی به خداوند متعال چیست؟ فرمودند: دور شدن از
نفس، پرسید راه انس گرفتن با خداوند چیست؟ فرمودند:
وحشت کردن از نفس، پس پرسید راه رسیدن به همه اینها
چیست؟ فرمودند کمک گرفتن از خداوند بر علیه نفس.
(بحارالانوار ۷۲/۷۷ و ۷۲/۷۰، آداب الطلاب ۹۵۰).

مقدمه

علماء شیعتنا مرابطون بالثغر الذی یلی ابلیس و عَفَارِیْتَه، یَمْنَعُونَهُمُ عَنِ الْخُرُوجِ عَلَی ضِعْفَاءِ شِیعَتِنَا وَ عَنْ أَنْ یَتَسَلَّطَ ابْلِیسُ وَ شِیعَتُهُ النِّوَاصِبُ.

«علمای شیعه ما مرزبانانی هستند در برابر شیطان و دارو دسته پلیدش، که از یورش آنان بر شیعیان مستضعف ما و نیز از سلطه ابلیس و دنباله‌روهای ولایت ستیز وی، جلوگیری می‌کند.» امام صادق(ع)، بحارالانوار ۵/۶

دروود و سلام پروردگار متعال به ارواح مطهر و مقدس علماء و فقهای بزرگواری نثار باد، که از دوران معصومین(ع) تا به امروز پاسداران حریم اعتقادات دینی و حدود الهی بوده‌اند، آنانی که با خون مطهر و مرکب قلمشان در راه ترویج معارف اسلامی و مبارزه با بدعت‌ها و کج اندیشی‌ها و احیای سنت‌های نبوی و علوی، شجاعانه تلاش کرده و از هیچ کوششی در این راه دریغ نورزیده‌اند؛ اینجاست که باید توجه داشت، فقها و سنگربانان حریم فقه و فقاقت بر ما حق و ویژه‌ای دارند و ما که امروز بر سر سفره اسلام ناب محمدی(ص) نشسته و از معارف عالیة اهل بیت علیهم السلام بهره می‌بریم، مدیون تلاش‌های خالصانه آن رادمردان فضیلت و تقوی هستیم.

از آنجایی که بحث مراجعه غیر متخصص به متخصص در هر فن و رشته، از مسائل پذیرفته شده و عقلایی است، لذا هر انسانی که به سن تکلیف رسید وظیفه دارد در کلیه مسائل دینی و احکام شرعی به متخصصان علوم دینی که فقها و مراجع عالی قدر تقلید می‌باشند، رجوع کند و از میان آنان، آنکه اعلم در فقاہت و استنباط احکام است و سایر شرایط مرجعیت مانند عدالت، مخالفت با هوای نفس، حفاظت از دین و اطاعت از امر مولی را دارا می‌باشد، به عنوان مرجع تقلید خود انتخاب نموده و بعداً و بدون چون و چرا در تمامی مسائل شرعی از وی تقلید نماید. چون آنچه را که مرجع تقلید به عنوان فتوی بیان می‌دارد، به دور از تمایل شخصی بوده و با استنباط از منابع احکام «قرآن، سنت، عقل و اجماع» می‌باشد. لذا کسانی سعادت‌مندند که در تمامی امور خود به احکام شرعی ملتزم بوده و زندگی فردی و اجتماعی خود را به نور ایمان و دین منور می‌سازند.

مجموعه‌ای که پیش روی شماست، جلد دوم از مجموعه فتاوا و نظرات مراجع عظام تقلید ادام الله اظلالهم می‌باشد که در هفته‌نامه فرهنگ اسلام به چاپ رسیده است.

با لطف خداوند متعال و عنایات حضرت ولی عصر ارواحنا فدا، جلد اول کتاب با استقبال کم نظیر امت خداجو و مؤمن ایران اسلامی به ویژه حوزه‌های علمیه، نهادهای تبلیغی، مراکز علمی، دانشگاهی و آموزشی مواجه گردید، که در طول یک سال شش بار تجدید چاپ شد و بسیاری از بزرگان بر ادامه جمع‌آوری فتاوی مراجع عظام تقلید درباره مسایل جدید تأکید داشتند.

اکنون به حمدالله توفیق نصیبمان گردید و جلد دوم کتاب تقدیم می‌گردد. امیدواریم توانسته باشیم در جهت انجام رسالت امر به معروف و نهی از منکر و

ار تقای سطح آگاهی های دینی جامعه و بالا بردن روحیه تعبّد و غیرت دینی قدمی برداشته باشیم.

قابل ذکر است، علی رغم سعی ما برای جمع آوری نظرات حضرات مراجع عظام تقلید در تمامی موضوعات، متأسفانه در برخی از عناوین فتاوای بعضی از بزرگواران در دسترس نبود.

با تشکر و امتنان از کلیه بزرگوارانی که به وسیله نامه، تلفن و حضوراً ما را مورد تشویق و لطف خود قرار داده اند، انتظار داریم ضمن دعای خیر، نقطه نظرات و پیشنهادات خود را به وسیله صندوق پستی ۳۳۷۱۵ / ۱۳۱ - ورامین، برایمان ارسال فرمایند.

والسلام

سید محسن محمودی

مدیر مسئول هفته نامه فرهنگ اسلام

تایستان ۸۰

پیامبر اکرم (ص):

« لا تزال امتی بخیر ما أمروا بالمعروف ونهوا عن المنکر
وتعاونوا علی البر، فاذا لم یفعلوا ذلك نزعنا منهم البرکات
وسلطنا بغضهم علی بعض ولم یکن لهم ناصر فی الارض ولا فی
السماء»

امت من در خیر و خوبی خواهند بود مادامی که امر به
معروف و نهی از منکر کنند و بر نیکیها تعاون داشته باشند.
زمانی که اینگونه نباشند، برکات از آنها سلب می شود و
بعضی بر بعض دیگر مسلط می شوند و برای آنها در زمین و
آسمان یآوری نخواهد بود.

(وسائل الشیعه ۳۹۸/۱۱)

وظیفه دولت و مردم در برابر انحرافات

«قسم به کسی که جانم در دست اوست، برخی از امتّ در قیامت به صورت خوک و میمون محشور می شوند، بخاطر مدارا کردن آنها در برابر معاصی و خودداری از نهی از منکر در حالی که قدرت آن را دارند.»^۱ پیامبر اکرم (ص)

«کسی که امر به معروف و نهی از منکر می کند، خلیفه خدا و رسول در روی زمین است.»^۲ پیامبر اکرم (ص)

«آیا شما را خبر دهم به اقوامی که پیامبر و شهید نیستند، ولی در قیامت انبیاء و شهدا بر آنها غبطه می خورند؟ آنان کسانی هستند که بندگان خدا را دوست دارند و در روی زمین خیر خواه آنان هستند، آنها را به آنچه خداوند را دوست دارد امر و از آنچه اکراه دارد نهی می کنند.»^۳ پیامبر اکرم (ص)

حضرت امام خمینی (ره):

امر به معروف و نهی از منکر از اموری است که بر همه کس واجب است، یک چیزی نیست که بر یکی واجب باشد بر دیگری نه، همه ما مکلفیم که همان طور

۱. کنز العمال ۳/ ۸۳ بر شطی از حماسه، ص ۱۵۸.

۲. مجمع البیان ۳/ ۴۸۴، بر شطی از حماسه ۱۵۸.

۳. بحار الانوار ۲/ ۲۴.

که مکلفیم که خودمان را حفظ کنیم و خارج کنیم از ظلمت به نور، مکلف هستیم دیگران را همین طور دعوت کنیم. هر مقداری که می توانیم، شما نباید بگوئید که خوب، من که خطیب نیستم، من که اهل منبر نیستم، من که اهل محراب نیستم، شما اهل این هستید که در خانواده تان، با آن پسران و با آن دختران و با اولیائتان، با آن کسی که رفیق شما هست، می توانید حرف را بزنید، همین مقدار شما مکلفید، اگر انسان دید معصیت خدا می شود، باید جلوی او را بگیرد، نگذارد، معصیت خدا بشود. (صحیفه نور، ج ۱۱، ص ۸۴)

اکنون وصیت من به مجلس شورای اسلامی در حال و آینده و رئیس جمهور و رؤسای جمهور مابعد و به شورای نگهبان و شورای قضائی و دولت در هر زمان آن است که نگذارند این دستگاه های خبری و مطبوعات و مجله ها از اسلام و مصالح کشور منحرف شوند و باید همه بدانیم که آزادی به شکل غربی آن که موجب تباهی جوانان و دختران و پسران می شود از نظر اسلام و عقل محکوم است و تبلیغات و مقالات و سخنرانی ها و کتب و مجلات برخلاف اسلام و عفت عمومی و مصالح کشور حرام است و بر همه ما و همه مسلمانان جلوگیری از آنها واجب است و از آزادی های مخرب باید جلوگیری شود و از آنچه در نظر شرع حرام و آنچه برخلاف مسیر ملت و کشور اسلامی و مخالف با حیثیت جمهوری اسلامی است. به طور قاطع اگر جلوگیری نشود. همه مسؤول می باشند. و مردم و جوانان حزب اللهی اگر برخورد به یکی از امور مذکور نمودند به دستگاه های مربوط رجوع کنند و اگر آنان کوتاهی نمودند خودشان مکلف به جلوگیری هستند. خداوند مدد کار همه باشد. (وصیت نامه سیاسی الهی)

سؤال: متأسفانه وضع فرهنگ جامعه به صورت نامطلوبی درآمده است.

بدحجابی در خیابانها و پارکها و مزاحمت‌های علنی برای نوامیس مردم، پوشش نامناسب جوانان و از طرفی کوتاهی مسئولین ذیربط در اجرای قانون را شاهدیم. تکلیف دولت و مردم در این رابطه چیست؟

حضرت آیه الله خامنه‌ای:

امر به معروف و نهی از منکر واجب حتمی همه است، فقط من و شما به عنوان مسؤولان کشور وظیفه‌مان در باب امر به معروف و نهی از منکر سنگین‌تر است. باید از شیوها و وسایل مناسب استفاده کنیم؛ اما احاد مردم هم وظیفه دارند. با چهار تا مقاله در فلان روزنامه، واجب امر به معروف نه از وجوب می‌افتد، نه ارزش تأثرگذارش ساقط می‌شود. قوام و رشد و کمال و صلاح، وابسته به امر به معروف و نهی از منکر است؛ اینهاست که نظام را همیشه جوان نگه می‌دارد. چنانچه امر به معروف باشد و شما وظیفه خودتان بدانید که اگر منکری را در هر شخصی دیدید، او را از این منکر نهی کنید، آنگاه این نظام اسلامی همیشه‌تر و تازه و با طراوت و شاداب می‌ماند. طرف امر به معروف و نهی از منکر فقط طبقه عامه مردم نیستند؛ حتی اگر در سطوح بالا هم هستند، شما باید به او امر کنید؛ نه این که از او خواهش کنید؛ باید بگویید: آقا! نکن؛ این کار یا این حرف درست نیست. امر و نهی باید با حالت استعلاء باشد. البته این استعلاء معنایش این نیست که آمران حتماً باید بالاتر از مأموران، و ناهیان بالاتر از منهیان باشند؛ نه، روح و مدل امر به معروف، مدل امر و نهی است؛ مدل خواهش و تقاضا و تضرع نیست. نمی‌شود گفت که خواهش می‌کنم شما این اشتباه را نکنید؛ نه، باید گفت آقا! این اشتباه را نکن؛ چرا اشتباه می‌کنی؟ طرف، هر کسی هست - حالا بنده که طلبه حقیری هستم - از بنده مهمتر هم باشد، او هم مخاطب امر به معروف

و نهی از منکر قرار می گیرد.

(تیرماه ۷۹)

حضرت آیه الله بهجت:

امر به معروف و نهی از منکر با شرایط آن واجب است.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

تکلیف همه بدون استثناء رعایت احکام شرع و حلال و حرام دین است و هر کسی بر طبق توان خود باید امر به معروف و نهی از منکر نماید تا خدای ناخواسته تدریجاً معروف، منکر نشود و منکر عنوان معروف پیدا نکند.

حضرت آیه الله تبریزی:

چنانچه دولت بخواهد مشروعیت داشته باشد باید از مظاهر فساد جلوگیری کند و وظیفه مردم حتی المقدور نصیحت و راهنمایی دیگران و حفظ اهل و عیال خود می باشد.

حضرت آیه الله فاضل لنکرانی:

امر به معروف و نهی از منکر طبق شرایط و مراحل آن باید انجام شود.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

همه موظف به احیای فریضه مهم امر به معروف و نهی از منکر هستند.

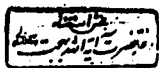
حضرت آیه الله سیستانی:

تکلیف، امر به معروف و نهی از منکر است.

چنانچه دولت بخواهد بشرعیت داشته باشد باید از نظایر حرف در صحرای کند
و نظایر مردم حتی بقدر نصیحت و امانت دیگران و حفظ اصل و عیال خود می باشد

بهر مظهر با حیای رفته هم امر معروف و نهی از منکر هستند امر معروف و نهی از منکر با شرع و احکام واجب است

تکلیف همه بدون استثناء، رعایت احکام شرع و حلال و حرام دین است و هر کسی بر طبق توان خود باید امر معروف
و نهی از منکر نماید تا خود را از خواسته تدبیر بجا، معروف و منکر عنوان معروف پیدا نکند. لطف فرمود

امر معروف و نهی از منکر طبق شرایط و مخرجین، بر اینهم نه. تکلیف امر به معروف و نهی از منکر است.

« حدیث قدسی »

ای فرزند آدم!

ملائکة من شب و روز مواظب تو هستند، آنچه را که می‌گویی و آنچه را انجام می‌دهی، از کم و زیاد همه را می‌نویسند، آسمان بر آنچه از تو دیده شهادت می‌دهد و زمین بر آنچه که بر روی آن انجام داده‌ای گواهی می‌دهد، و خورشید و ماه و ستارگان بر آنچه که می‌گویی و انجام می‌دهی شهادت می‌دهند و من هم بر قلب و اعمال مخفی تو آگاه هستم، پس از خودت غافل مشو.

(حدیث قدسی ص ۵، آداب الطلاب ۳۶۸)

هشدار در رابطه با رواج لهُو و لعب

مطلب قابل توجه این است که به شهادت تاریخ و علماء علم الاجتماع گرایش جامعه به لهُو و لعب و طرب و خوشگذرانی و کارهای مهیج شهوات و بازیهای لغو فی حدّ نفسه خطرناک و موجب سقوط اجتماع و مانع از توجّه به امور اصیل و اصلیه‌ای است که برای تمدّن و ترقّی هر قوم لازم است اشتغال به ملامهی اگر فقط فی الجملة هم آزاد باشد برای اینکه فرهنگ کار و ابتکار و سعی و تلاش یک جامعه را ضعیف سازد کافی است و خود بخود اگر جهات بازدارنده، مثل تعالیم مذهبی نباشد گسترش پیدا می‌کند و کار بسیار خطرناک اینست که از این برنامه‌ها ترویج شود و به اشخاص در این عرصه‌های نوازندگی یا خوانندگی و بازیهای مثل شطرنج جایزه و امتیازات داده شود و این ترویجات در برنامه‌های فرهنگی قرار بگیرد.

تاریخ به ما نشان می‌دهد که در هر مِلّت این جریان و رغبت به این امور شیوع یافت آن مِلّت رو به زوال و انحطاط می‌گذارد وقتی یک کشاورز و یک صنعتگر و یک کارگر یا آموزگار در روستا با تحمّل ناملایمات بسیار به شغل خود مشغول است ببیند که شطرنج بازها جوایزی دریافت می‌دارند به جای آن مشاغل پرزحمت و مرارت به شطرنج و بازیهای دیگر علاقه‌مند می‌شوند که هم بازی و

سرگرمی و اقبال جنبه‌های نفسانی است و هم مشمول تشویقات و جوایز و شرکت در مسابقات آنچنانی است ما مسلمانها باید از تاریخ اندلس (اسپانیا) اسلامی عبرت بگیریم کشوری که به وسیله طارق بن زیاد غلام موسی به نصیر یکی از شیعیان اهل بیت علیهم السلام فتح شد و به آن تمدن بزرگ رسید در اثر شیوع لهو لعب آن عزتی که در اثر خودسازی اسلامی و تجنب از ملامی داشتند مبدل به ذلت شد و دشمن از طریق فتح باب مجالس لهو و طرب و فحشاء و خوانندگی و نوازندگی و محافل عیش و عشرت وارد عمل شد و همت و عزائم و غیرت و مردانگی جامعه را سست و آنان را برای قبول نفوذ دشمن در ابعاد مختلف آماده کرد و موجب شد که تمدن اسلامی در آن منطقه پایمال غفلت و اشتغال بملامی و بی تفاوتی آنها نسبت به مجد و عزت و استقلال اسلامی گردد به هر حال ترویج از این برنامه‌ها و ترغیب جوانان از دختر و پسر به نوازندگی و آموزش دادن و آموختن استفاده از انواع آلات لهو و طرب و تأسیس اماکنی به نام هنر سرا یا فرهنگسرا و به صحنه آوردن زنان و مردان به نام همخوانی و غیره همه خلاف مصلحت یک جامعه رشید و ترقی خواه مثل جامعه بزرگ ماست که براساس الهام از تعالیم اسلام این انقلاب بزرگ را به وجود آورد و جهان را به اسلام و کارسازی تعالیم آن متوجه کرده است و می‌خواهد در میدان علم و صنعت و قدرت با اتکاء به اخلاق در برابر دشمنان قوی پنجه استقامت کند و مواضع انسانی و استقلال خود را بیش از پیش محکم و استوار سازد آوردن این برنامه‌ها در متن اهداف بعضی موسسات و ترویج از به اصطلاح هنرمندان و بزرگداشت کسانی که در این معاصی در گذشته و حال عمر خود را ضایع کرده‌اند اشتباه است و محصول آن انحطاط اخلاقی و بازداشتن جوانان با استعداد از تحصیل علوم و صنایع می‌باشد.

تشویق گناه و گناهکار

«دسته‌ای که خداوند در آیه ۷۹ سوره مائده از آنها مذمت فرموده، هرگز در کارها و مجالس گناهکاران شرکت نداشتند، بلکه فقط هنگامی که آنها را ملاقات می‌کردند در صورت آنان می‌خندیدند و با آنها مأنوس بودند.» امام صادق(ع)، تفسیر نمونه ۴۴/۵

«سزاوار نیست مؤمن در مجلسی بنشیند که اهل مجلس معصیت خدا کنند و خود قادر بر تغییر مجلس هم نباشد.» امام صادق(ع)، اصول کافی ۳۴۲/۲

سؤال ❏ در برخی مجالس عروسی، بعضی به عنوان تشویق یا عنوان دیگر پول در دهان رقص می‌گذارند. آیا پرداخت پول به این صورت شرعاً حلال است یا حرام؟ و آیا رقص مالک این پول می‌شود و تصرف او چگونه است؟

حضرت آیه الله خامنه‌ای:

اگر مجلس گناه باشد و پرداخت پول موجب تأیید و ترویج گناه گردد جائز نیست هر چند گیرنده آن را مالک می‌شود و تصرفش بدون اشکال است.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

این کار جایز نیست و پول رقص حرام است.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

پرداخت حرام است و رقص هم مالک نمی شود.

حضرت آیه الله بهجت:

اگر به جهت رقص به او می دهند اشکال دارد و مالک نمی شود.

حضرت آیه الله سیستانی:

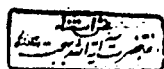
رقص به احتیاط واجب جایز نیست و تشویق آن هم به احتیاط واجب جایز نیست و پول هم اگر به عنوان اجرت عمل او باشد به احتیاط واجب مالک نمی شود.

حضرت آیه الله فاضل لنکرانی:

بطور کلی رقص نوعاً منشأ فساد و از بین رفتن حیاء است و احتیاط در ترک رقص و عدم حضور در مجلس رقص است. (جامع المسائل ۱/ ۴۸۶)

اگر بجهت رقص پول می دهند
اشکال دارد و مالک نمی شود.

این کار جایز نیست و پول رقص حرام است

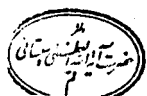

اگر مجلس گناه باشد و پرداخت پول موجب تأیید و ترویج گناه گردد جایز نیست هر چند گیرنده آن را مالک می شود و تصرف اشکال است.

رقص به احتیاط واجب جایز نیست و تشویق آن هم به احتیاط واجب جایز نیست و پول هم اگر به عنوان اجرت عمل او باشد به احتیاط واجب مالک نمی شود

لطف فرمایید

پرداخت حرام است و رقص هم مالک نمی شود

فروش لباس زنانه توسط فروشنده مرد

سؤال ❏ فروش لباس زیرزنانه توسط فروشنده مرد چگونه است؟ آیا زنان و دختران می توانند برای خرید به اینگونه مغازه ها بروند با توجه به اینکه در برخی اوقات مستلزم گناه و مفاسد اجتماعی و اخلاقی است؟

حضرت آیه الله خامنه ای:

در فرض مرقوم جایز نیست

حضرت آیه الله فاضل لنکرانی:

اگر خوف وقوع در مفسده باشد جایز نیست.

حضرت آیه الله بهجت:

اگر در معرض فتنه و فساد است جایز نیست

حضرت آیه الله تبریزی:

چنانچه معرض ارتکاب حرام باشد جایز نیست نه برای فروشنده و نه برای

خریدار.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

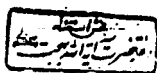
در صورتی که مستلزم گناه و مفسد خاصی باشد اشکال دارد.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

به طور طبیعی ارائه این گونه لباس ها توسط مرد اجنبی به زن اجنبیه برخلاف اخلاق و عفت اسلامی است و از این نظر بهتر است مردان از فروش این گونه لباس ها به زنان خودداری نمایند و مراجعه دختران و زنان به اینگونه مغازه ها همین حکم را دارد.

در فرض مرقوم جایز نیست.

لکن آرد در معرض فتنه و فساد است جایز نیست.

اگر خوف وقوع در فتنه باشد جایز نیست.

در صورتی که مستلزم گناه و مفسد خاصی باشد اشکال دارد.

چنانچه معرض ارتکاب حرام باشد جایز نیست والله اعلم
نه برای فروش نه برای خرید

بطور طبیعی اگر چه اینگونه لباس ها توسط مرد اجنبی به زن اجنبیه
بر خلاف عفت و عفت اسلامی است و از این نظر
بهتر است مردان از فروش اینگونه لباس ها به زنان
خودداری نمایند و مراجعه دختران و زنان به اینگونه مغازه ها
همین حکم را دارد

اداره کلاس های تئاتر و... دختران توسط مربی مرد

«شیطان به موسی گفت: ای موسی! با زنی که بر تو حلال نیست خلوت مکن، که هر کس چنین کند من خودم برای گمراه کردن و آلوده ساختن او حاضر می شوم و این اقدام را به یارانم واگذار نخواهم کرد.»^۱

سؤال ❏ در برخی مراکز دولتی و خصوصی کلاس های آموزش تئاتر و موسیقی برای دختران تشکیل شده، مربیان مرد آموزش را بر عهده دارند آیا تشکیل چنین کلاس ها و شرکت دختران در این کلاس ها جایز است یا خیر؟

حضرت آیه الله خامنه ای:

نگاه کردن به نامحرم و هر گونه کاری که مستلزم حرام و موجب مفسده باشد حرام است.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

حرام است.

حضرت آیه الله تبریزی:

موسیقی لهوی تعلیم و تعلم و اجرت گرفتن برای آن حرام است و اینها مظاهر فساد است که به خاطر مسامحه بعضی از متصدیان شروع شده است.

حضرت آیه الله فاضل لنکرانی:

چنانچه موازین شرع کاملاً رعایت نشود جایز نیست.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

جایز نیست.

نگاه کردن به ناخود و برگرداندن کاری که مستلزم حرام درج می شود باشد حرام است

بنا بر این

حرام است در حد

چنانچه موازین شرع کاملاً مراعات نشود جایز نیست.

خرید و فروش عکس‌ها و تصاویر محرک

سؤال ❏ برخی فروشندگان عکس‌های مینیاتور از زنان و مردان و عکس‌های آنان خصوصاً زنان زیبا با لباس‌های محلی به صورت محرک یا نیمه عریان مدعی هستند فروش و تولید این عکس‌ها با مجوز وزارت ارشاد است آیا این مجوز شرعی برای خرید و فروش این محصولات می‌باشد.

حضرت آیه‌الله خامنه‌ای:

با فرض این که توزیع عکسها موجب مفسده است حرام است.

حضرت آیه‌الله صافی گلپایگانی:

هر چه عنوان حرام داشته باشد با مجوز وزارت ارشاد حلال نمی‌شود.

حضرت آیه‌الله سیستانی:

مجوز شرعی نیست و اگر تحریک کننده و مفسده انگیز باشد تولید و فروش

آنها جایز نیست.

حضرت آیه الله تبریزی:

کاری که موجب ترویج فساد در مجتمع باشد جایز نیست و اجازه دادن
شخص یا اداره تأثیری در این حکم ندارد.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

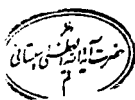
مجوز وزارت ارشاد کافی نیست.

حضرت آیه الله بهجت:

اگر از موارد محرمه باشد حکم شرعی تغییر نمی کند.

بافرض اینکه توزیع مکهها موجب فساد است.

مجوز شرعی نیست و اگر تحریک کننده و مفسده انگیز
باشد تولید و فروش آنها جایز نیست

مجموعه وزارت ارشاد کافی نیست.

هر چه عنوان حرام داشته باشد با مجوز وزارت ارشاد حلال نمی شود.

لطیفه هوش

بسمه تعالی
اگر از موارد مجزیه باشد حکم شرعی
تغییر نمی کند.

بسمه تعالی کاری که موجب ترویج فساد در مجتمع باشد جایز نیست
و اجازه دادن شخص یا اداره تأثیری در این حکم ندارد والله اعلم

رعایت آداب عفت در مورد کودکان

«فرزندانتان را اکرام کنید و آنها را نیکو ادب نمائید.»^۱ پیامبر اکرم (ص)

سؤال ❏ برخی از والدین پسر بچه‌های خود را بدون شلوار و پوشش مناسب بیرون می‌آورند و معتقدند اشکالی ندارد خواهشمند است در این رابطه راهنمایی فرمایید.

حضرت آیه‌الله فاضل لنکرانی:

شایسته نیست که مؤمنین کودکان خود را با پوشش‌های نامناسب بیرون ببرند، بلکه موظفند در تربیت آنها تلاش کند.

حضرت آیه‌الله مکارم شیرازی:

رعایت آداب عفت حتی در بچه‌های کوچک کار بسیار خوبی است.

حضرت آیه‌الله بهجت:

بچه غیر مکلف و ممیز، والدین او را بهوشانند.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

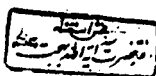
با توجه به اینکه والدین موظفند اطفال را به آداب و سنن اسلامی تربیت کنند و این گونه امور که اطفال را بی مبالا می کند، اشکال دارد.

رعایت آداب محنت حق در پیج های کرچک کار بسیار خوبی است

بالتجربه باینکه والدین موظفند اطفال را به آداب و سنن اسلامی تربیت کنند و اینگونه امور اطفال را بی مبالا می کند اشکال دارد.

لطف فرمایید

پیج غیر مکلف و متمیز،
والدین او را بپوشانند

شایسته نیست که کودکان خود را با پوششهای نامناسب بیرون ببرند. علمای موظفند در تربیت آنها تأثیر کنند

رد و بدل کردن حرف های محرک توسط نامحرم

«از گفت و گو و اختلاط با زنان بپرهیز، به راستی هیچ مردی با زن نامحرمی در خلوت سخن نمی گوید مگر اینکه در دل او نسبت به وی رغبت پیدا می کند.»^۱ پیامبر اکرم (ص)

سؤال ❏ بازی زن و مرد نامحرم در فیلم ها و گفتن حرف های عاشقانه که زن و شوهر به یکدیگر می گویند (مانند: عزیزم، قربان تو، دوست دارم و ...) بازی در این فیلم ها و نمایش و خرید و فروش آنها که غالباً تحریک کننده همراه با ارائه الگوهای غیر اسلامی و ضد اخلاقی می باشد چه صورت دارد؟

حضرت آیه الله خامنه ای:

اگر مفسده داشته باشد، یا موجب ارتکاب حرام شود جایز نیست.

حضرت آیه الله بهجت:

در مفروض سؤال جایز نیست.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

هرگاه منشأ مفاسدی گردد جایز نیست.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

جایز نیست و حرام است.

حضرت آیه الله سیستانی:

رد و بدل کردن کلمات تحریک کننده بین زن و مرد نامحرم جایز نیست.

حضرت آیه الله تبریزی:

بازی کردن زن و مرد در فیلم های مزبور حرام است و ترویج آن فیلم ها و خرید و فروش و پخش آن حرام است. قال الله تبارک و تعالی: إِنَّ الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَنْ تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ آمَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ.

بازی کردن زن و مرد در فیلم های مزبور حرام است، و ترویج آن فیلم ها و خرید و فروش و پخش آن حرام است. قال الله تبارک و تعالی: إِنَّ الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَنْ تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ آمَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ. والله العالم

جواب فرموده
حضرت آیه الله العظمیٰ مکارم شیرازی

بسم الله الرحمن الرحیم

هرگاه منشأ مفاسدی گردد جایز نیست. جایز نیست.

بسم الله الرحمن الرحیم

جایز نیست و حرام است. رد و بدل کردن کلمات تحریک کننده بین زن و مرد نامحرم جایز نیست.

بسم الله الرحمن الرحیم

بسم الله الرحمن الرحیم

بسم الله الرحمن الرحیم

بسم الله الرحمن الرحیم

در فرض سوال جایز نیست

اجرای موسیقی در مجالس جشن اهل بیت (ع)

«شنیدن و استماع موسیقی قساوت قلب می آورد.»^۱ پیامبر اکرم (ص)

«در آخرالزمان زنان خواننده و آلات لهو و نوازندگی آشکار می شود و اشرار امت به

دنبال آن می روند.»^۲ پیامبر اکرم (ص)

«غنا افسون زنا ست»^۳ پیامبر اکرم (ص)

«صرف نظر از این که موسیقی چه از نظر تعلیم و تعلّم و چه از نظر عملی حرام است باید توجه داشت که وقت چقدر ارزش دارد و در کنار آن اطلاعات نسبت به مسائل اسلامی بسیار کم. آیا بهتر نیست که از وقت برای آشنا شدن هر چه بیشتر به مسائل مختلف اسلامی استفاده کرد؟ مخصوصاً برخی از آنها نشاط انگیز نیز می باشد. مانند قصه های قرآن و تاریخ اسلام و شخصیت های اسلام از زمان رسول خدا (ص) به بعد. آیا صحیح است که یک مسلمان دهها سال بر او بگذرد و سال های آخر عمرش فرارسد و با دست تهی از اطلاعات اسلامی از این جهان رخت بربندد.»

حضرت آیه الله فاضل لنکرانی جامع المسائل ۱ / ۲۵۵

۱. وصایا الرسول - ص ۱۸.

۲. تفسیر نمونه ۲۱ / ۴۵۷.

۳. بحار الانوار ۷۶ / ۲۳۴.

سؤال ۴۸ اخیراً در میلاد ائمه معصومین (ع) به عنوان جشن ائمه یا مناسبت های دیگر تحت عنوان اجرای موسیقی سنتی کنسرت های موسیقی را برپا می کنند، یا سرودهایی همراه با آهنگ به صورت طرب آور با خوانندگی های سبک اجرا می کنند آیا رواج این حرکت ها از سوی هر گروه و نهاد در فرهنگسراها یا مساجد و حسینیه ها چه صورت دارد و آیا اساساً با توجه به سیره ائمه معصومین (ع) می توان به نام اهل بیت به چنین اقداماتی دست زد؟

حضرت آیه الله خامنه ای:

هر گونه خوانندگی و نوازندگی که متناسب با مجالس عیش و نوش و خوشگذرانی باشد جایز نیست و از هر کاری که با شئونات مساجد و حسینیه ها سازگار نباشد باید اجتناب گردد.

حضرت آیه الله فاضل لنکرانی:

به طور کلی هر امری که هتک و بی احترامی به ائمه اطهار تلقی شود جایز نیست و ظاهراً مجموع این اعمال عرفاً هتک محسوب می شود.

حضرت آیه الله بهجت:

برپایی و شرکت در این مجالس حرام است.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

تمام اعمال مذکوره در سؤال حرام و ترک آنها واجب است چه در مسجد باشد یا غیر آن.

حضرت آیه الله تبریزی:

اجرای موسیقی در مجالس معصومین (ع) مطلقاً جایز نیست و نواختن موسیقی لهوری و گوش دادن به آن هر چند در غیر مجالس معصومین (ع) باشد

حرام است و بین انواع موسیقی لهوی فرقی در حرمت نیست.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

کلیه صداها و آهنگهایی که مناسب مجالس لهو و فساد است حرام است.

حضرت آیه الله سیستانی:

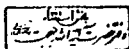
اگر لحن و آواز الحان اهل لهو و لعب باشد به احتیاط واجب حرام است و اگر موزیک مناسب مجالس لهو و لعب باشد حرام است در غیر این دو نیز مناسب نیست و به خصوص اجزای آن در مساجد اگر هتک باشد حرام است

برگرفته از فتاوی که در آواز مذکر که متناسب با مجالس عیش و نوش و خمر و کدرا و بافتن و بازی است
و از مکارمی که با مشروبات مساجد و حسینیه سازگار نباشد باید اجتناب گردد.

بسم الله الرحمن الرحیم تمام اعمال مذکوره در مسائل احکام و فروع آنها واجب است چه در مسجد باشد یا غیر آن خداوند مؤمنین و از مشرود و فتن آخر الزمان محفوظ دارند. والیه

لطف فرمود

لشتم برجای و شرف در این مجالس حرام است -

گروهی که از راه امان اهل لهو و لعب

باشند با احتیاط واجب حرام است و اگر موزیک مناسب مجالس لهو و لعب باشد حرام است و در غیر این دو صورت نیز مناسب نیست و بخصوص اگر در آن در مساجد و حسینیه باشد حرام است.

بسمه تعالی اجرای موسیقی در مجالس معصومین علیهم السلام مطلقاً جایز نیست و نواختن موسیقی لهوی و گوشه دادن به آن هر چند در غیر مجالس معصومین باشد حرام است و بین انواع موسیقی لهوی فرقی در حرمت نیست

بسیار صداها و آهنگهایی که متناسب با مجالس لهو و فساد است

پیامبر اکرم (ص)

در شب معراج زنانی را با انواع عذابها مشاهده فرمودند، سپس درباره علت آن عذابها فرمودند:

زنی به موهایش آویزان بود، بخاطر اینکه موهایش را از نامحرم نمی پوشانید، و زنی گوشت بدنش با قیچی پاره پاره می شد، بخاطر آنکه خودش را در معرض مردان نامحرم قرار می داد، و زنی گوشت بدنش را می خورد، بخاطر آنکه خود را برای مردم آرایش می کرد، سپس فرمودند: وای به حال زنی که شوهرش را خشمگین کند و خوشا بحال زنی که شوهر از او راضی باشد.

(بحار الانوار ۳۰۹/۸)

به کارگیری آلات لهو و لعب

«زن مغنیّه که از راه غنا و آوازه خوانی کسب می کند مورد لعنت است.» امام صادق (ع)^۱
«خرید و فروش آلات لهو، مثل تار و ساز حتی سازهای کوچک حرام است.»
(رساله حضرات آیات عظام امام خمینی، گلپایگانی و اراکی)

سؤال ضرب، دف و دایره زدن در مجالس ائمه معصومین (ع) چه صورت دارد؟ در برخی جلسات خصوصاً زنانه گروه هایی با گرفتن مبالغ سنگین بوسیله این آلات اجرای برنامه می کنند و در برابر اعتراضات به سخن معصومین (ع) که فرمودند: در شادی ما شاد و در عزای ما عزادار باشید استناد می کنند آیا این گونه حرکات موجب رضایت اهلیت (ع) و در راستای این حدیث شریف و مشروع می باشد؟ و دعوت از این گروه ها و افراد و پول دادن به آنها چه صورت دارد؟

حضرت آیه الله بهجت:

برپایی آن مجالس و پول دادن به آنها حرام است.

حضرت آیه الله تبریزی:

استعمال آلات لهو در مجالس معصومین (ع) جایز نیست و نیز حضور در مجالسی که این برنامه‌ها در آن اجرا می‌شود جایز نیست و گرفتن پول برای امر مزبور جایز نیست مجالس معصومین (ع) باید طوری باشد که مردم را به فضایل و سفارش‌های معصومین (ع) آشنا نماید و آنها را به یاد خداوند متعال بیندازد.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

هیچ یک جایز نیست و در مجالس مربوط به اهل بیت (ع) توهین به مقامات آن بزرگواران نیز می‌باشد و در ایام شادی آن بزرگواران این گونه حرکات موجب غضب آنهاست و با انجام معاصی نمی‌توان در این مراسم ابراز شادی کرد و دعوت از مجریان این گونه برنامه‌ها و پول دادن در مقابل آن جایز نیست و اگر اشخاص از این مجریان دعوت کنند و یا به آنها پول بدهند و یا در مجالس آنها شرکت کنند موجب رواج منکرات شده‌اند و قلب مبارک امام زمان ارواحنا فداه را نگران می‌سازند.

حضرت آیه الله فاضل لنکرانی:

بطور کلی هر امری که هتک و بی احترامی به ائمه اطهار (ع) تلقی شود جایز نیست، و ظاهراً مجموع این اعمال عرفاً هتک محسوب می‌شود.

حضرت آیه الله سیستانی:

اگر زدن به نحو لهوی باشد که غالباً هم چنین است حرام است و در غیر این صورت هم مناسب اهل بیت (ع) نیست و اگر هتک شمرده شود حرام است و آن حدیث شامل اظهار شادی به کیفیت محرم نیست.

هیچیک جایز نیست و در مجالس مربوط به اهل بیت علیهم السلام — توهین بمقامات آن بزرگواران نیز می باشد و در ایام شادی آن بزرگواران اینگونه حرکات موجب غضب آنها است و با انجام معاصی میسر آن در این مراسم ابرار شادی کرد و دعوت از مجربان اینگونه برنامه ها قبول دادن نیست در مقابل آن جایز نیست و اگر اشخاص از این مجربان دعوت کنند و یا بآنها پول بدهند و یا در مجالس آنها شرکت کنند موجب رواج منکرات شده اند و قلب مبارک امام زحان ارواحنا فداه را می توان می سازد. والسلام

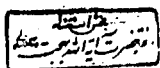

بسمه تعالی استعمال آلات لمودعیا لسن معصومین علیهم السلام جایز نیست و نیز حضور در مجالس که این برنامه ها در آن اجراء می شود جایز نیست و گرنه قبول برای امر زبور جایز نیست، مجالس معصومین علیهم السلام باید طوری باشد که مردم را به فضایل و سفارتهای معصومین علیهم السلام آشنا نماید و آنها را به یاد خداوند متعال بیندازد و الله اعلم

لش

برپای آن مجالس و پول دادی به آنها حرام است.

اگر زدن به کیفیت هوای باشد که غایب هم چنین است حرام است در غیر این صورت هم مناسب مجالس اهل بیت علیهم السلام نیست و اگر حرکت نموده نموده حرام است و آن حدیث شامل اظهارش می باشد به کیفیت محرم نیست.

بطوریکه هر امری که بهنگ و بی احترامی به الله اظهار تلقی شود جایز نیست و نظایر مجموع این اعمال عرفا بهنگ محرم می باشد.

پیامبر اکرم (ص) فرمودند:

زمانی بر امت خواهد آمد که دروغگو را آدمی راستگو می‌دانند، و راستگو را دروغگو می‌شمارند، زنان حاکم می‌شوند، دروغ را زرنگی و چیز خوبی می‌شمرند، پس لعنت خدا بر دروغگو اگر چه به شوخی دروغ بگوید، زکات دادن را خیلی سخت و خسارت بزرگی می‌دانند، پدر و مادرشان را تحقیر و توهین می‌کنند، از دوست و برادر دینی خود بی‌زاری جسته و با دشمنش همنشین می‌شوند، زنان شبیه مردان شده و مردان شبیه زنان، و زنان بر زین (دوچرخه، اسب و...) سوار می‌شوند و مردم در آن زمان با رشوه و ربا معامله می‌کنند.

(مستدرک ۱۱ / ۳۷۴)

کف زدن در مجالس جشن اهل بیت (ع)

«نماز آنها (کفار و مشرکین) در کنار خانه کعبه چیزی جز صوت کشیدن و کف زدن نبود.»^۱

«شعارها و سنت‌های زمان جاهلیت را بمیران، جز آنها را که اسلام سنت قرار داده است.»^۲ پیامبر اکرم (ص)

«کسی که همانند زمان جاهلیت عبادت کند، تپه‌ای از آتش در انتظار اوست.»^۳

پیامبر اکرم (ص)

«وقتی فرشتگان الهی برای عذاب قوم لوط که به همجنس بازی روی آورده بودند به شکل جوانان زیباروی بر خانه لوط وارد شدند، زن لوط که به قوم گنهکار کمک می‌کرد، بر فراز بام رفت، ابتدا از طریق کف زدن و سپس روشن کردن آتش این قوم منحرف را از حضور جوانان در خانه لوط آگاه کرد و آن قوم در صدد دست اندازی به جوانان برآمدند که گرفتار عذاب شدند.»^۴

۱. در جلد اول کتاب، صفحه ۱۶۵ نیز مطالبی در این زمینه ذکر گردید، سوره انفال آیه ۳۵.

۲. تحف العقول ۲۶.

۳. وصایا الرسول ۱۳۱.

۴. تفسیر نمونه ۹ / ۱۸۱.

سؤال ✖ برخی مداحان مطرح می‌کنند کف زدن دارای ثواب است و هر چه بهتر و محکمتر کف بزنید ثواب بیشتر می‌برید و اساساً این گونه حرکات مانند کف زدن و رقص اگر برای اهلیت (ع) باشد اشکال ندارد، آیا بر اینگونه اعمال که یا حرمت قطعی دارد یا حداقل عملی شبهه ناک و شرک آلود است اگر برای اهلیت (ع) انجام شد ثواب مترتب می‌شود؟

حضرت آیه‌الله تبریزی:

کف زدن و رقص با مجالس معصومین (ع) مناسبت ندارد و لازم است در این مجالس ترک شود، مجالس معصومین (ع) باید طوری باشد که مردم را به یاد خداوند متعال بیندازد و فضایل و سفارش‌های معصومین (ع) را برای مردم بیان کنند نه این که العیاذ بالله در آن کار حرام انجام شود یا کاری که موجب غافل شدن مردم از خداوند شود که در این صورت ثوابی بر آن مترتب نمی‌شود.

حضرت آیه‌الله صافی گلپایگانی:

واضح است کسی که چنین امری را اظهار می‌دارد لاابالی است و یا جاهل و اینگونه اشخاص بدعت گذار محسوب می‌شوند صحت و یا فساد عمل و یا ثواب داشتن و نداشتن آن را باید مجتهد جامع الشرایط بفرماید.

حضرت آیه‌الله بهجت:

شایسته مجالس اهلیت (ع) نیست بلکه اگر به حد لهو برسد یا هتک مکان یا معصوم باشد باید اجتناب شود.

حضرت آیه‌الله فاضل لنکرانی:

به طور کلی کف زدن در مساجد و حسینیه‌ها و اماکن مقدّس، به هر عنوان که

باشد جایز نیست، و در غیر آنها هم با توجه به این که در طول تاریخ اسلام و تشیع، شعار مسلمانان ذکر صلوات بوده است، خصوصاً در مجالسی که به نام و یاد ائمه تشکیل شده لذا مناسب است مسلمانان احساسات و علائق مذهبی خویش را با فرستادن صلوات ابراز دارند. (جامع المسائل ۱ / ۴۸۶)

واضح است کسیکه چنین امری را اظهار میدارد لاابالی است و یا جاهل و اینگونه اشخاص بدعت گنار محسوب می شود صحت یا فساد عمل و یا ثواب و نداشتن و نداشتن آنرا باید بجهت جمیع شرایط بفرمایید و در این

محل

بسمه تعالی کف زدن و رقص با مجالس معصومین علیهم السلام مناسب ندارد و لازم است در این مجالس ترک شود. مجالس معصومین علیهم السلام باید طوری باشد که مردم را به یاد خداوند متعال بیندازد و فضایل و صفاتشای معصومین علیهم السلام را برای مردم بیان کند نه اینکه العیاذ بالله در آن کار حرام انجام شود یا کاری که موجب غافل شدن مردم از خداوند شود که در این صورت ثوابی همان مترتب نمی شود

شایسته مجالس اهل بیت (ع) نیست بدم آری به الله و بسمه یا هتک مکان یا معصوم باشد باید اجتناب نمود.

امام سجاد(ع):

«أَلَا وَإِنْ أَبْغَضَ النَّاسُ إِلَى اللَّهِ مَنْ يَقْتَدِي بِسُنَّةِ
امامٍ وَلَا يَقْتَدِي بِأَعْمَالِهِ»

مبغوضترین مردم نزد خدا کسی است که خود را پیرو
امامی بداند ولی از کردارش پیروی نکند.

(تحف العقول ص ۲۸۷)

امام رضا(ع):

«كُلَّمَا أَخَذَتْ النَّاسُ مِنَ الذُّنُوبِ مَالَمَ يَكُونُوا
يَعْمَلُونَ أَخَذَتْ اللَّهُ لَهُمَ مِنَ الْبَلَاءِ مَالَمَ يَكُونُوا
يَعْدُونَ.»

هرگاه مردم مرتکب گناہانی شوند که آن گناہان در آن
جامعه سابقه نداشته است، خداوند بزرگ هم بلاهایی تازه
برای آنها می فرستد که به حساب نمی آوردند.

(تحف العقول - ص ۴۳۴)

کشیدن کاریکاتور از نظر شرعی

«کسی که مؤمنی را اذیت کند مرا آزرده و هر کس مرا بیازارد، خدا را آزرده و کسی که خدا را بیازارد، او در تورات و انجیل و زبور و فرقان مورد لعنت است.» پیامبر اکرم (ص)^۱

سؤال ✕ کشیدن کاریکاتور اشخاص در صورتی که موجب اذیت و آزار آنها شود چه صورت دارد؟ و اگر آن افراد راضی به کشیدن کاریکاتور آنها باشند چگونه است؟

حضرت آیه الله خامنه ای:

ایذاء اشخاص حرام است.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

جایز نیست.

حضرت آیه الله بهجت:

اولی جایز نیست و دومی مختلف می شود.

۱. بحار الانوار ۷۵ / ۱۵۰. الحکم الزاهرة ۱۰ / ۲۹۶.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

جایز نیست.

حضرت آیه الله سیستانی:

اگر هتک مؤمن باشد جایز نیست هر چند راضی باشد ولی اگر در عرف امروز هتک به حساب نیاید اشکال ندارد.

حضرت آیه الله تبریزی:

اهانت به مؤمن جایز نیست هر چند خود شخص راضی به این کار باشد.

بسم الله الرحمن الرحیم

جایز نیست.

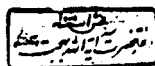
ایضا در این مورد حرام است.

اگر هتک مؤمن باشد جایز نیست هر چند راضی باشد ولی اگر در عرف امروز هتک به حساب نیاید اشکال ندارد

جایز نیست

بسمه تعالی اهانت به مؤمن جایز نیست هر چند خود شخص راضی به اینکار باشد

اولی جایز نیست و ردومی مختلف می شود.

برپایی مجلس عقد و عروسی در وفیات معصومین (ع)

«کسی که بغض ما اهل بیت را داشته باشد، خداوند او را روز قیامت یهودی محشور می‌کند ولو نماز بخواند و روزه بگیرد و گمان کند که مسلمان است.»^۱ پیامبر اکرم (ص)

سؤال ﴿﴾ برپایی مجلس عقد یا عروسی در ایام و لیالی شهادت ائمه معصومین (ع) و راه اندازی کاروان‌های شادی که موجب هتک حرمت این ایام و مناسبت‌ها می‌شود چه صورت دارد؟

حضرت آیه الله خامنه‌ای:

اگر موجب توهین و هتک باشد اجتناب لازم است.

حضرت آیه الله بهجت:

در صورت صدق عنوان هتک، حکم آن نزد متشرع واضح است.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

در فرض مسئله حرام است.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

این گونه حرکات مناسب دوستان اهل بیت (ع) نیست، مؤمنین باید از آن بپرهیزند.

حضرت آیه الله سیستانی:

جایز نیست.

حضرت آیه الله تبریزی:

تزویج و عقد و عروسی در ایام سوگواری ائمه معصومین (ع) برکتی ندارد و راه انداختن کاروان شادی در کوچه و خیابان در آن ایام جایز نیست و همچنین در غیر ایام سوگواری که معرض فساد است جایز نیست.

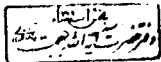
اگر موجب توبین و تمک باشد اجتناب لازم است.

این گونه حرکات در دوستان اهل بیت علیهم السلام جایز نیست مؤمنین باید از آن بپرهیزند.

لطف فرمایید

جائز نیست

در صورت صدق عنوانی حکم آن نزد مسوولین واجب است

تزویج و عقد و عروسی در ایام سوگواری ائمه معصومین علیهم السلام برکتی ندارد و راه انداختن کاروان شادی در کوچه و خیابان در آن ایام جایز نیست و همچنین در غیر ایام سوگواری که معرض فساد است جایز نیست.

در فرض مسلم حرام است

رفت و آمد پسر و دختر به منظور ازدواج

سؤال ❏ در بین بعضی از خانواده‌ها رایج شده که قبل از اجرای صیغه عقد، داماد (غیر از رفت و آمدهای متعارف که برای خواستگاری هست) رفت و آمدهایی با دختر دارد، به طوری که با هم گفت و گو و نشست و برخاست و رفتن به بیرون از منزل را دارند و یا این که دختر و پسر قبل از آن که والدین اطلاع یابند به اصطلاح خودشان با شوهر آینده‌شان در مورد زندگی آینده ساعت‌ها با هم گفت و گو دارند. آیا این نوع روابط جایز است یا نه؟

حضرت آیه‌الله خامنه‌ای:

معیار در جواز صحبت کردن با نامحرم مفسده و عدم مفسده است.

حضرت آیه‌الله صافی گلپایگانی:

این ارتباطات با بیگانه جایز نیست.

حضرت آیه‌الله بهجت:

نگاه کردن مرد به صورت زنی که می‌خواهد با او ازدواج کند جایز است به شرط آن که بداند که مانع شرعی از ازدواج با او نیست و احتمال هم بدهد که زن ازدواج را قبول کند و احتمال هم بدهد که با این نگاه کردن تازه‌ای پیدا

می‌کند. (مسئله ۱۹۴۴)

حضرت آیه الله فاضل لنکرانی:

جایز نیست.

حضرت آیه الله تبریزی:

تا وقتی که صیغه عقد اجرا نشده دختر و پسر با هم نامحرم هستند و حکم آنها، حکم بقیه افراد نامحرم است.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

به مقداری که برای شناخت یکدیگر لازم است اشکالی ندارد مشروط بر این که گفتگوهای معمولی و عادی و به مقدار نیاز باشد.

معیار در جواز محبت کردن با نامحرم نشده و عدم محبت است

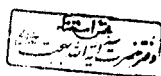
جائز نیست.

این ارتباطات با بیگانه جایز نیست.

لطف فرمود

تا وقتی که صیغه عقد اجراء نشده دختر و پسر با هم نامحرم هستند و حکم آنها، حکم بقیه افراد نامحرم است

نقط جو مکرر در مسأله ۱۹۴۴ رساله جائز است.

به مقداری که برای شناخت یکدیگر لازم است اشکالی ندارد مشروط بر آنکه گفتگوهای معمولی و عادی و به مقدار نیاز باشد

سهولت در امر ازدواج از نظر شرعی

«ای جوان! ازدواج کن! از زنا بترس که این عمل زشت ایمان را از دل تو جدا می‌کند.»^۱

پیامبر اکرم (ص)

«کسی که ازدواج را از ترس فقر ترک کند به خدا گمان بد برده است.»^۲ پیامبر اکرم (ص)

«زن بد قدم زنی است که مهرش سنگین باشد.»^۳ پیامبر اکرم (ص)

سؤال ❏ برخی خانواده‌ها برای ازدواج دخترانشان مخارج زیادی را بر داماد تحمیل می‌کنند مانند برپایی مجلس در تالارها با هزینه‌های سنگین، دعوت از صدها نفر میهمان و امثال آن که حقیقتاً در ابتدای زندگی به بهانه آبرو داشتن و.... مخارج کمرشکن را بر دوش داماد قرار می‌دهند و او را مجبور به زیر بار قرض رفتن و بسیاری از مشکلات دیگر می‌کنند تا جایی که او قلباً راضی به این مخارج نیست و اما مجبور می‌شوند. آیا این بهانه‌ها که به نوعی سدّ راه ازدواج جوانها می‌گردد شرعاً چگونه است و در صورت عدم رضایت داماد به انجام این مخارج استفاده از آن چه صورت دارد؟

۱. مکارم الاخلاق ۱ / ۴۳۰.

۲. تفسیر نمونه ۱۴ / ۴۶۶.

۳. تفسیر نمونه ۱۴ / ۴۶۴.

حضرت آیه الله خامنه ای:

خانواده ها باید در آسان نمودن امر ازدواج جوانان تلاش کنند و در هر صورت تصرف در خوراکی که داماد در اختیار میهمانان قرار می دهد بی اشکال است.

حضرت آیه الله فاضل لنکرانی:

ترویج این امور فی نفسه وجهی ندارد و گاهی خلاف شرع است.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

واضح است که تکلف در امر ازدواج و غیره مرضی شرع مقدس نیست ولی بعد از برگزاری استفاده از مخارج برای مدعوین اشکال ندارد.

حضرت آیه الله بهجت:

می تواند انجام ندهد و با وساطت افراد عاقل طرفین نوعاً مشکل کم می شود.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

جایز نیست.

حضرت آیه الله تبریزی:

این امر احتیاج به تصمیم عمومی دارد و مردم باید بدانند که اگر عمل مزبور سبب شود که عده ای از افراد ضعیف از ازدواج محروم شوند عملشان اشکال دارد و آنچه را که داماد برای عروسی خریده در صورتی که شخص بداند که داماد راضی به تصرف در آن نیست؛ تصرف در آن به خوردن باشد یا غیر آن جایز نیست.

حضرت آیه الله سیستانی:

داماد ملزم نیست بپذیرد و خانواده عروس شرعاً حق ندارد چنین اموری را پس از عقد تحمیل کند.

خانواده، باید در اسان نمودن امر ازدواج جوانان تلاش کند و در هر صورت تصرف در خواگی که داماد در اختیار میمانان قرار می دهد بی اشکال است

بسمه تعالی این امر احتیاج به تقصیر عوی دارد و مردم باید بدانند که اگر عمل مزبور سبب شود که عده ای از افراد ضعیف از ازدواج محروم بشوند عملشان اشکال دارد و آنچه را که داماد برای عروس خرید در صورتیکه شخص بدانکه داماد را پس به تصرف مکان نیست تصرف مکان به جز در آن باشد یا غیر آن جایز نیست و الله العالم

واضح است که تکلف در امر ازدواج و غیره حرضی شرع مقدس نیست ولی بعد از برگذاری استفاده از نخباح برای مدعوین اشکال ندارد و در اسلام

تبعیه این امری نیست و هر زرد و کمره و کفش شرع است

لطفاً

می تواند انجام دهد و با وسافت

افراد عامل طریقی نوعاً مشکوک نمی شود

جایز است

داماد ملزم نیست بپذیرد و خانواده عروس شرعاً حق ندارند چنین اموری را پس از عقد تحمیل کنند

امام علی (ع) فرمودند:

يُظْهَرُ فِي آخِرِ الزَّمَانِ وَاقْتِرَابِ السَّاعَةِ وَهُوَ شَرُّ
الْأَزْمِنَةِ نِسْوَةٌ كَاشِفَاتُ عَارِيَّاتٍ، مُتَبَرِّجَاتُ مِنَ الدِّينِ،
دَاخِلَاتُ فِي الْفِتَنِ، مَائِلَاتُ إِلَى الشَّهَوَاتِ، مُسْرِعَاتُ
إِلَى اللَّذَاتِ، مُسْتَحِلَّاتُ لِلْمُحَرَّمَاتِ، فِي جَهَنَّمَ خَالِدَاتُ.

در آخر الزمان و نزدیک قیامت که آن زمان بدترین
زمانهاست، زنانی پیدا می شوند که حجاب ندارند و عریان
هستند، خودشان را برای غیر شوهرانشان آرایش می کنند.
داخل شدگان در فتنه ها و به شهوترانی متمایلند، به
خوشگذرانیها شتاب داشته و حرام را حلال می شمارند،
اینان در جهنم برای همیشه می مانند.

(من لایحضره الفقیه حدیث ۴۳۷۴)

مهرالسنة چه مقدار است؟

از روایات استفاده می شود که مهرالسنة پانصد درهم است و مستحب است مهریه پانصد درهم نقره باشد و از خطبه حضرت جواد(ع) و خطبه حضرت امیر(ع) و بعضی از روایات دیگر استفاده می شود که مهریه حضرت زهرا(س) پانصد درهم نقره بوده است و درهم شرعی برابر ۱۲/۶ نخود نقره سکه دار است بنابراین پانصد درهم نقره معادل دویست و شصت و دو مثقال و نیم به مثقال صیرفی (۲۴ نخودی) نقره سکه دار می شود و ظاهراً به قران قدیم ایران، معادل بیست و شش تومان و دو قران و نیم بوده و مهریه ها را طبق آن محاسبه و تعیین و در قباله ها می نوشته اند و قیمت آن در هر زمان تابع نرخ همان زمان است و در زمان ما (سال ۷۷) حدود ۱۰۰ هزار تومان می باشد. (حضرت آية الله فاضل لنکرانی جامع

پوشیدن برخی لباس های ورزشی

اگر توی آن باعث گناه دبی بند و باری باشد جائز نیست

چنانچه بعضی از لباس های ورزشی تعبات نمی افهونی دارد باید از آن اجتناب شود

استفاده از لباس های معروف در انظار اشکال دارد
و نگاه کردن زن ها بر اندام ورزشکاران در مورد مسائل جائز نیست. و در اسلام

سزاوار نیست

باید رعایت شود

پوشش در مقابل همجنس اگر قصد لذت نداشته باشند می تواند
غیر از عورت به تمام بدن بپوشد و بپوشد ولی در مقابل زن تا محرم احتیاط
و اجابت آن است علاوه بر عورت آن مقدار عرقا پوشانده می شود
را بپوشانند

لباس هایی که به هیچ شهرت سکند برسد آن شرعاً اشکال دارد و مسوولین بر طرفند
از امری که جانب را از مرض ف د قرار دهند جگر می گردد و به صلاح برادران

لطیفه‌گویی از نظر شرع

«کسی که به مؤمنی طعنه بزند، خداوند بوی بهشت را به وی حرام می‌کند در حالی که بوی بهشت از مسیر ۵۰۰ سال به مشام می‌رسد.»^۱ پیامبر اکرم (ص)
«جبرئیل بر پیامبر نازل شد و عرض کرد: خدا می‌فرماید: کسی که به بنده مؤمن من اهانته کند به جنگ با من برخاسته است.»^۲ امام صادق (ع)

سؤال ❏ گفتن لطیفه‌های رایج در کشور که حالت تمسخر قشر، قوم یا مناطقی از مردم کشور را در برمی‌گیرد چه حکمی دارد؟ شنیدن آن چه صورت دارد؟

حضرت آیه‌الله خامنه‌ای:

اگر استهزاء آنان محسوب شود جایز نیست (مجموعه استفتائات)

حضرت آیه‌الله مکارم شیرازی:

اگر واقعاً تمسخر قومی به طور عام بوده باشد اشکال دارد.

حضرت آیه‌الله فاضل لنکرانی:

بهتر آن است که از این نوع مزاح‌ها اجتناب شود. (جامع المسائل ۱/ ۶۳۹)

۱. الحکم الزاهرة ۲ / ۳۱۸.

۲. همان.

حضرت آیه الله تبریزی:

مسخره کردن و اذلال مؤمن جایز نیست و اگر اینطور نباشد و متضمن کذب هم نباشد مانعی ندارد.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

اگر مشهور و معروف است به قصد لطیفه گویی باشد و توهین صدق نکند اشکال ندارد مع ذلک ترک آن اولی است.

حضرت آیه الله بهجت:

اولی تنزه است.

حضرت آیه الله سیستانی:

اگر مستلزم هتک و توهین مؤمنین باشد، جایز نیست.

اگر مشهور و معروف است به قصد لطیفه گوئی باشد و توهین صدق نکند اشکال ندارد مع ذلک ترک آن اولی است.

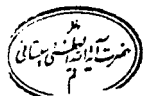
لطیفه

بسمه تعالی مسخره کردن و اذلال مؤمن جایز نیست و اگر اینطور نباشد و متضمن کذب هم نباشد مانعی ندارد.

اولی تنزه است. اگر واقعاً تمیز قوی به طوطی برده باشد اشکال دارد.

اگر مستلزم هتک و توهین مؤمنین باشد جایز نیست.

پوشیدن برخی لباس‌های ورزشی

«مناسب با ادب و شرف و حیا و وقار مسلمانی در لباس ورزشی این است که به طوری که معمول شده کوتاه نباشد و علاوه بر قسمتهای بالای بدن پایین ناف و زانو را هم بپوشاند.» (مابین السرة والركبة عورة) حضرت آیه‌الله صافی - جامع الاحکام ۱۴۶/۲

سؤال ❧ برخی لباس‌های ورزشی با حیاء و عفت اسلامی سازگار نیست و به نوعی ترویج برهنگی محسوب می‌شود مانند ورزش کشتی، وزنه برداری، زیبایی اندام و... با توجه به این که می‌توان این لباس‌ها را پوشیده‌تر لحاظ کرد و متأسفانه در برخی میادین ورزشی جهانی لباس‌های برخی ورزشکاران خارجی پوشیده‌تر از ورزشکاران ایرانی است، آیا به نظر حضرت‌عالی ترویج این گونه پوشش‌ها و استفاده از آنها با توجه به تبعات منفی آنها چه صورت دارد؟

حضرت آیه‌الله خامنه‌ای:

اگر ترویج آن باعث گناه و بی بند و باری باشد جایز نیست.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

استفاده از لباس های مذکور در انظار اشکال دارد و نگاه کردن زن ها بر اندام ورزشکاران در مورد سؤال جایز نیست.

حضرت آیه الله بهجت:

پوشش در مقابل همجنس اگر قصد لذت نداشته باشند می توانند غیر از عورت به تمام بدن یکدیگر نگاه کنند ولی در مقابل زن نامحرم احتیاط واجب آن است علاوه بر عورت، آن مقدار که عرفاً پوشانده می شود را بپوشانند.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

چنانچه بعضی از لباس های ورزشی تبعات منفی اخلاقی دارد باید از آن اجتناب شود.

حضرت آیه الله فاضل لنکرانی:

باید رعایت شود.

حضرت آیه الله تبریزی:

لباس هایی که تهییج شهوت می کند پوشیدن آن شرعاً اشکال دارد و مسئولین موظفند از اموری که جامعه را در معرض فساد قرار می دهند جلوگیری کرده و به اصلاح بپردازند.

حضرت آیه الله سیستانی:

سزاوار نیست.

ساختن مجسمه و عروسک

سؤال (X) ساختن مجسمه ذوی الارواح حرام است، آیا عروسک سازی به وسیله پارچه یا مواد پلاستیک یا مجسمه هایی که به وسیله خمیر مخصوص ساخته می شود را نیز شامل می شود؟

حضرت امام خمینی (ره):

ساختن مجسمه ذی روح جایز نیست. (استفتائات ۱۹/۲)

حضرت آیه الله العظمی گلپایگانی:

ساختن مجسمه و خضوع در مقابل آن حرام است و نیایش و احترام در برابر مجسمه ها و نصب آنها در معابر و میادین حرام است (مجمع المسائل)

حضرت آیه الله خامنه ای:

به نظر شریف حضرت امام (قدس سره) ساختن مجسمه تام ذی روح جایز نیست ولی خرید و فروش و نگهداری آن اشکال ندارد و ساختن عروسک تام اگر مجسمه بر آن صدق کند نیز همین حکم را دارد.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

بلی شامل می شود.

حضرت آیه الله سیستانی:

شامل می شود و حکم مبنی بر احتیاط است.

حضرت آیه الله بهجت:

حرام است.

حضرت آیه الله فاضل لنکرانی:

جایز نیست.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

اشکال دارد ولی ساختن بازیچه بچه ها مانعی ندارد.

حضرت آیه الله تبریزی:

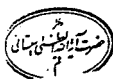
ساختن مجسمه کامل اگر از ذوی الارواح باشد بنابر مشهور حرام و مطابق با احتیاط است و ساختن عروسک اگر عرفاً اسباب بازی به حساب آید مانعی ندارد. ب نظر شریف معزات امام تبریزی ساختن مجسمه تمام ذی روح جائز نیست ولی جزو فروش و نگهداری آن اشکال ندارد و ساختن عروسک تمام اگر مجسمه بر آن صدق کند نیز همین حکم را دارد.

بلی شامل می شود

اشکال دارد ولی ساختن بازیچه بچه ها مانعی ندارد

شامل می شود و حکم مبنی بر احتیاط
بسمه تعالی ساختن اسباب بازی مانعی ندارد
است .

خرید و فروش و تعمیر وسایل مشترک به منظور استفاده حرام

سؤال ❏ خرید و فروش، تعمیر و اصلاح وسایل مشترک مانند ماهواره، ویدئو، اینترنت جهت افرادی که فروشنده یا تعمیرکار یقین دارد شخص از این وسایل استفاده حرام می‌کند و به این منظور آنها را تهیه می‌کند چه صورت دارد و کسب از این راه حلال است یا حرام؟

حضرت آیه‌الله خامنه‌ای:

اگر برای استفاده حرام باشد جایز نیست و درآمد آن نیز حلال نیست.

حضرت آیه‌الله بهجت:

در فرض سؤال جایز نیست.

حضرت آیه‌الله مکارم شیرازی:

در صورتی که یقین داشته باشد استفاده حرام می‌کنند این امور اشکال دارد.

حضرت آیه‌الله تبریزی:

احتیاط این است که برای افرادی که می‌داند در خصوص حرام استفاده می‌کند تعمیر نکند و همین طور به افرادی که می‌داند در خصوص حرام استفاده

می‌کند نفروشد!

اگر برای استفاده، حرام باشد جائز نیست و در آمد آن نیز حلال نیست.

بسمه تعالی احتیاط این است که برای افرادی که می‌دانند در خصوص حرام استفاده می‌کنند تغییر نکند و همیشه بر به افرادی که می‌دانند در خصوص حرام استفاده می‌کند نفروشد والله العالم

در فرض سؤال جایز نیست.

در صورتی که تعیین داشته باشد استفاده حرام می‌کند این امر را کمال دارد =

بخش نوارهای موسیقی توسط برخی رانندگان

«شنیدن و استماع موسیقی قساوت قلب می آورد.»^۱ پیامبر اکرم (ص)
«هیچ گناهی را کوچک مشمارید که انسان وقتی در قیامت به گناهان خود می نگرد،
دیدگانش چرک می گیرد.»^۲ پیامبر اکرم (ص)
«به کوچکی گناه ننگرید، به کسی که جرأت مخالفت با او کرده اید نگاه کنید.»^۳
پیامبر اکرم (ص)
برای اطلاع از مضرات موسیقی از دیدگاه دانشمندان جهان به کتاب بهشت
جوانان مراجعه شود.

سؤال ❏ بعضی از رانندگان بی تعهد، از نوارهای موسیقی مبتذل و ترانه استفاده می کنند
و موجبات اذیت مسافران مؤمن را فراهم می آورند آیا عمل آنان چگونه است؟

حضرت آیه الله خامنه ای:
مرتکب کار حرام می شوند.

۱. وصایا الرسول ص ۱۸.

۲. بحار الانوار ۷۷ / ۱۶۸.

۳. بحار الانوار ۷۷ / ۱۶۸.

حضرت آیه الله تبریزی:

پخش نوار غنا و موسیقی لهوی و گوش دادن به آن حرام است.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

مرتکب کار حرامی شده اند و از امر به معروف و نهی از منکر بازبان خوش و مؤدبانه ناامید نشود.

حضرت آیه الله فاضل لنکرانی:

حرام است.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

استفاده از نوارهای مذکور بر راننده و غیره حرام است.

حضرت آیه الله بهجت:

باید از نوارهای مذکور اجتناب نمایند.

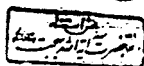
حضرت آیه الله سیستانی:

مرتکب گناه می شوند.

مرتکب کار حرام می شوند

استفاده از نوارهای مذکور بر راننده و غیره حرام است

پخش نوار غنا و موسیقی لهوی و گوش دادن به آن حرام است، باید از نوارها منعوا اجتناب نمایند

حرام است

مرتکب گناه می شوند

مرتکب کار حرامی شده اند و از امر به معروف و نهی از منکر بازبان خوش و مؤدبانه ناامید نشود

خرید و فروش و تولید قالیچه‌ها با تصاویر مبتذل

«کسی که دیده خود را از حرام پر کند، خداوند در روز قیامت چشمش را از آتش پر می‌کند، مگر آنکه توبه کرده و باز گردد.»^۱ پیامبر اکرم (ص)

سؤال ❧ اخیراً قالیچه‌هایی تولید و پخش می‌شود که بر روی آن عکس زنان به صورت بدحجاب یا در حال ناز و عشوه و یا همراه با آلات لهو و لعب مانند طنبور و زدن آن آلات نقش بسته است که نصب این قالیچه‌ها در خانه‌ها یا در مغازه‌ها نوعی ترویج فرهنگ ضد دینی یا اشاعه فساد محسوب می‌شود آیا خرید و فروش این قالیچه‌ها چه صورت دارد و پولی که تولید کنندگان یا کسبه از این راه به دست می‌آورند چگونه است؟

حضرت آیه‌الله مکارم شیرازی:

هر گاه به گونه‌ای باشد که نصب آنها اشاعه فحشا محسوب شود، خرید و فروش آن‌ها اشکال دارد.

حضرت آیه‌الله تبریزی:

مؤمنین باید شئون دینی را رعایت کنند و مظاهر دینی را نگهداری کنند.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

اگر ترویج فساد و بدحجابی و صدق هتک می باشد جایز نیست.

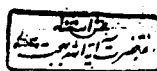
حضرت آیه الله بهجت:

اگر مقصود از معامله حرام باشد جایز نیست و درآمد آن هم به حکم آن است.

حضرت آیه الله سیستانی:

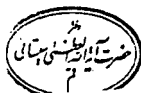
اگر موجب اشاعه فساد باشد ساخت و فروش آنها جایز نیست.

هرگاه برگزای باشد که نصب آنها آتش میخیزد و محبوب شود تولید و خرید و فروش آنها اشکال دارد

اگر مقصود از معامله حرام باشد
جایز نیست و درآمد آن هم به حکم آن است

اگر ترویج فساد و بدحجابی و صدق هتک می باشد جایز نیست

لطف فرماید

اگر موجب اشاعه فساد باشد ساخت و فروش آنها جایز نیست

مؤمنین باید مشاؤون دینی را رعایت کنند و مظاهر دینی را نگهداری کنند

لزوم پوشاندن زینت از نامحرم

«کسی که چشمش را از حرام پر کند خداوند در روز قیامت چشمش را از آتش پر می‌کند مگر اینکه توبه کند.»^۱ پیامبر اکرم (ص)

«کسی که نگاهش به زنی بیفتد، چشمش را به سوی آسمان برگرداند یا چشمش را ببندد (تا به نامحرم نگاه نکند) خداوند حورالعین تزویج او می‌کند.»^۲ امام صادق (ع)

سؤال ❏ پوشش انگشتر طلا یا انگوی طلا توسط بانوان در صورتی که در معرض دید نامحرم باشد چگونه است؟

حضرت آیه الله بهجت:

باید از نامحرم پوشانده شود.

حضرت آیه الله فاضل لنکرانی:

باید از نامحرم پوشانده شود.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

باید در معرض دید نامحرم قرار ندهد.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

نباید در معرض دید نامحرم قرار دهند.

حضرت آیه الله تبریزی:

پوشاندن مثل النگو از نامحرم لازم است.

باید در معرض دید نامحرم قرار ندهد.

باید از نامحرم پوشانیده شود.

لطفی

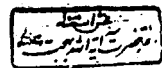

پوشاندن مثل النگو از نامحرم لازم است

باید از نامحرم پوشانده شود

نباید در معرض دید نامحرم قرار دهند

حضور داماد در مجلس زنانه

«کسی که حیاء ندارد، دین ندارد.»^۱ امام صادق (ع)

«میوه و ثمره حیا، عفت است.»^۲ امام علی (ع)

اگر زن خود را برای غیر شوهر خوشبو کند مستحب است غسل کند.^۳ (حضرت آیه الله فاضل لنکرانی)

سؤال ❏ آیا ورود داماد نزد عروس در مجلس زنانه (در حالیکه بسیاری از زنان و دختران نامحرمند و معمولاً زنان با آرایش خود را آراسته اند) جایز است یا نه؟

حضرت آیه الله خامنه ای:

اگر به نامحرم نگاه می کند جایز نیست.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

اشکال دارد مگر این که زنان نامحرم خود را بپوشانند.

۱. بحارالانوار ۷۱ / ۳۳۱ - الحکم الزهرا ۱ / ۲۶۶.

۲. غررالحکم ۳۵۹.

۳. جامع المسائل ۶۳ / ۲.

حضرت آیه الله فاضل لنکرانی:

اگر رعایت حجاب لازم را نمی کنند جایز نیست.

حضرت آیه الله بهجت:

اگر خود نگاه حرام نکند و کمک به نگاه حرام دیگران هم نباشد و اختلاط هم صدق نکند اشکال ندارد.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

اگر معرض نگاه به غیر محارم خود باشد جایز نیست.

حضرت آیه الله تبریزی:

چنانچه به نامحرم نگاه نکند مانعی ندارد.

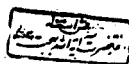
اگر به نامحرم نگاه می کنند جایز نیست.

اگر رعایت حجاب هم را نمی کنند جایز نیست.

بسمه تعالی
اگر خود نگاه حرام نکند و کمک به نگاه حرام دیگران هم نباشد و اختلاط هم صدق نکند اشکال ندارد

اگر معرض نگاه داماد غیر محارم خود باشد جایز نیست

چنانچه به نامحرم نگاه نکند مانعی ندارد اشکال دارد مگر آنکه نشان نامحرم خود را بپوشاند

نسبت ناروا به اهلبیت (ع)

«مبغوض ترین مردم نزد خدا کسی است که خود را پیرو امامی بدانند ولی از کردارش پیروی نکنند.»^۱ امام سجاد (ع)

سؤال ❏ برخی برای اینکه برنامه‌های موسیقی و لهو و لعب در مجالس عروسی خود را توجیه کنند العیاذ بالله این برنامه‌ها را نسبت به شب عروسی حضرت زهرا (س) می‌دهند، آیا این نسبت‌ها درست است یا نه؟

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

صحیح نیست.

حضرت آیه الله فاضل لنکرانی:

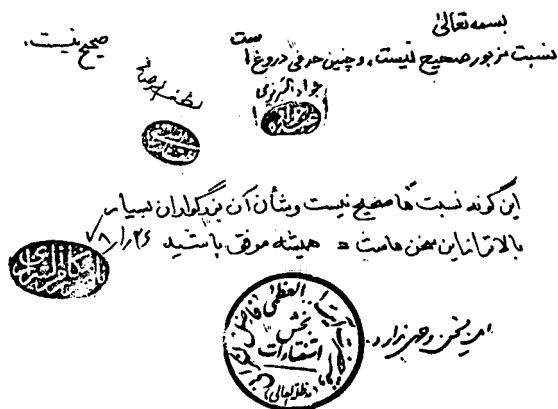
این سخن وجهی ندارد.

حضرت آیه الله تبریزی:

نسبت مزبور صحیح نیست و چنین حرفی دروغ است.

حضرت آیة الله مکارم شیرازی:

این گونه نسبت ها صحیح نیست و شأن آن بزرگواران بسیار بالاتر از این سخن هاست.

پوشیدن لباس زنانه توسط مرد جهت فیلم سازی

«در دوره آخرالزمان مردان خود را شبیه زنان و زنان خود را شبیه مردان می کنند و زنان برزین سوار می شوند (و به خودنمایی می پردازند) بر آنها لعنت خدا باد.»^۱

پیامبر اکرم (ص)

«کسی که خود را به غیر ما (غیر مسلمانان) شبیه سازد، از ما نیست.»^۲ پیامبر اکرم (ص)

سؤال ❏ پوشیدن لباس زن و آرایش و حرکات زنانه توسط مرد جهت فیلم سازی چگونه است؟

حضرت آیه الله فاضل لنکرانی:

جایز نیست.

حضرت آیه الله تبریزی:

اشکال دارد.

۱. تفسیر نمونه ۲۱ / ۴۵۶.

۲. نهج الفصاحه ح ۵۰۰۹.

حضرت آیه الله بهجت:

جایز نیست.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

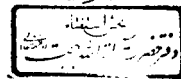
اشکال دارد.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

جایز نیست.

جایز نیست

جایز نیست

اشکال دارد

جایز نیست

اشکال دارد.

اشکال دارد.

حضور بی جهت زنان در معرض نامحرمان

«در دوره آخرالزمان و نزدیکی قیامت که بدترین زمانهاست، زنانی پیدا می شوند که برهنه و عریانند، در حالی که از دین خارج شدند و مسلمان واقعی نمی باشند، در فتنه ها و آشوبها وارد می شوند، تمایل به شهوات و گناهان دارند و در لذات مادی (تجملات دنیوی) با یکدیگر به رقابت می پردازند، کارها و امور حرام را حلال می شمارند، و این زنان در جهنم برای همیشه خواهند ماند.»^۱ امام علی (ع)

سؤال ❏ حضور زنان در کوچه و بازار بدون وجود ضرورت و سروکار داشتن بیش از حد با نامحرمان چگونه است؟

حضرت آیه الله فاضل لنکرانی:

مناسب نیست، بلکه در بعضی موارد جایز نیست.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

خلاف سنن اسلامی و التزام به عفت و پرهیز از اختلاط با بیگانه است.

۱. من لایحضره الفقیه ۳ / ۲۳۷ - اعیاد اسلامی ۱۱۶.

حضرت آیه الله تبریزی:

مقتضای عفت آن است که از صحبت با نامحرم در غیر موارد حاجت پرهیز نماید و نیز در کوچه و بازار در صورتی که در معرض نگاه نامحرم باشد به غیر از مقدار حاجت و ضرورت مکث ننماید.

حضرت آیه الله بهجت:

جواز و عدم جواز دایره مدار اشتغال بر حرام و عدم آن است.

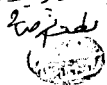
حضرت آیه الله سیستانی:

اگر با رعایت احکام شرع باشد اشکال ندارد اگر چه بهتر ترک است.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

در برخورد و گفتگو با نامحرم مان به گفتگوهای عادی اکتفا کنند.

خلاف سنن اسلامی و التزام بعفت و پرهیز از اختلاط

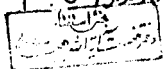

بایکانه است.

نسبیت مکث به بعضی موارد جاریست.

جواز عدم جواز در مواردی که بر حرام و حرام است

در برخورد و گفتگو با نامحرم

اگر با رعایت احکام شرع باشد اشکال ندارد
که چه بهتر ترک است.

به گفتگوهای عادی اکتفا کنند.

مطلوب از زن عفت است و مقتضای عفت آنست که در صحبت با نامحرم در غیر موارد حاجت
در کوچه و بازار در صورتی که در معرض نگاه نامحرم باشد به غیر از مقدار حاجت و ضرورت مکث ننماید

پوشاندن صورت و دست‌ها از نامحرم

«نگاه کردن به نامحرم تیری از تیرهای شیطان است، چه بسا نگاه کردنی که پشیمانی طولانی به همراه دارد.»^۱ امام صادق (ع)

«کسی که نگاه به نامحرم را بخاطر خوف از خدا ترک کند، خداوند به او ایمانی عطا می‌کند که شیرینی آن را در قلبش می‌یابد.»^۲ پیغمبر اکرم (ص)

سؤال ❏ در صورتی که زن می‌داند مرد نامحرم به قصد لذت به صورت و دست‌های معمولی زینت نشده او نگاه می‌کند در این فرض پوشاندن صورت و دست‌ها لازم است یا نه؟

حضرت آیه‌الله خامنه‌ای:

در فرض مذکور باید حتی وجه و کفین خود را هم بپوشاند.

حضرت آیه‌الله بهجت:

پوشاندن دست و صورت مطلقاً بنابر احتیاط لازم است.

۱. وسائل الشیعه ۱۴ / ۱۳۸.

۲. محجة البیضاء ۵ / ۱۸۰.

حضرت آیة الله تبریزی:

بلی در این صورت بنابر احتیاط پوشاندن لازم است.

حضرت آیة الله صافی گلپایگانی:

دست و صورت بنابر احتیاط واجب باید پوشیده شود (جامع الاحکام

۱۶۵/۲).

حضرت آیة الله فاضل لنکرانی:

بلی پوشاندن آن لازم است.

در فرض مذکور باید حتی وجه رکبتن خود را بپوشاند

بلی در این صورت بنابر احتیاط پوشاندن لازم است

پوشاندن دست و صورت مطلقاً بنابر احتیاط لازم است

بلی پوشاندن آن لازم است

فیلمبرداری زن از مجالس عروسی

«هر زنی که خود را خوشبو کرده و از خانه‌اش خارج شود تا وقتی که به خانه‌اش برگردد، لعنت می‌شود.»^۱ امام صادق(ع)

سؤال ﴿﴾ فیلم برداری و عکاسی در برخی از مجالس عروسی که به علت لایابالگیری مسائل محرم و نامحرم احیاناً رعایت نمی‌شود توسط عکاس زن، که شغلش این کار است چه حکمی دارد؟

حضرت آیه‌الله خامنه‌ای:

مراعات کامل حجاب اسلامی در برابر نامحرم در هر حال لازم است و فیلم برداری از مجالس زنانه یا از مجالس مختلط اگر مستلزم نظر حرام یا موجب اشاعه فساد و ترویج مفاسد باشد جایز نیست. (مجله نصیحت - شماره ۱۴۳)

حضرت آیه‌الله صافی گلپایگانی:

در صورتی که فیلم برداری ملازم با ارتکاب محرم مثل نظر به نامحرم و مانند آن باشد، جایز نیست.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

جایز نیست.

حضرت آیه الله سیستانی:

اگر مفسده بر آن مترتب باشد یا مستلزم نگاه حرام باشد جایز نیست.

حضرت آیه الله تبریزی:

چنانچه ترویج فساد در جامعه باشد جایز نیست.

حضرت آیه الله فاضل لنکرانی:

برای عکاس زن اشکال ندارد مشروط بر این که خودش مرتکب کار حرامی نشود.

در صورتیکه فیلم برداری ملازم با ارتکاب محرم مثل نظر به نامحرم و مانند آن باشد.

جایز نیست.

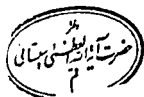
لطف فرمایید

چنانچه ترویج فساد در جامعه باشد جایز نیست

جایز نیست

اگر مفسده بر آن مترتب باشد یا مستلزم نگاه حرام باشد جایز نیست

برای عکاس زن اشکالی ندارد مشروط بر آنکه خودش مرتکب کار حرامی نشود.

پوشش کراوات و لباس بیگانگان

«خداوند به یکی از پیامبران وحی کرد که به مؤمنان بگو: در لباس، خوراک و آداب و رسوم، دشمنان خدا را سرمشق قرار ندهید، که اگر چنین کنید شما هم مانند آنان دشمنان خدا محسوب می‌گردید.»^۱ امام صادق (ع)

«کسی که خود را به غیر ما (غیر مسلمانی) شبیه سازد از ما نیست.»^۲ پیامبر اکرم (ص)
«امت مسلمان همیشه عاقبت به خیر و سعادت‌مند است عجم (بیگانگان و کفار) را نپوشند، و غذای آنها را نخورند، اگر انجام دادند و پیروی از کفار کردند، خداوند آنها را ذلیل خواهد کرد.»^۳ امام علی (ع)

آية الله العظمى گلپایگانی:

کراوات شعار مسیحین است و بر مسلمین لازم است از آن اجتناب کنند.
(مجمع المسائل)

حضرت آية الله بهجت:

خلاف احتیاط است.

۱. وسایل الشیعه ۳ / ۲۷۹.

۲. نهج الفصاحة ح ۵۰۰۹.

۳. بحار الانوار ۷۶ / ۲۰۳.

حضرت آیه الله خامنه ای:

بستن کراوات و پاپیون چون تقلید و ترویج از فرهنگ مهاجم غیر مسلمین است جایز نیست. (مجلد نصیحت شماره ۱۵۴)

حضرت آیه الله فاضل لنکرانی:

ظاهراً کراوات اصلاً زنی و شعار نصاری بوده و بهتر است، مسلمانان از آن بپرهیزند. (جامع المسائل ۱/ ۶۳۸)

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

کراوات و پاپیون شعار کفار است و مسلمین نباید از آن ها استفاده کنند.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

با توجه به این که کراوات و پاپیون در محیط ما ترویج فرهنگ بیگانه محسوب می شود استفاده از آن اشکال دارد.

حضرت آیه الله تبریزی:

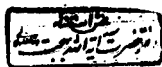
برای مؤمن سزاوار نیست لباسی بپوشد که او را از زنی مؤمنین خارج کند.

باقی به آنکه کراوات و پاپیون در محیط ما ترویج فرهنگ بیگانه محسوب می شود استفاده از آن اشکال دارد.

کراوات و پاپیون شعار کفار است مسلمین نباید از آنها استفاده کنند.

بر مؤمن سزاوار نیست لباسی بپوشد که او را از زنی مؤمنین خارج کند

رسالة حضرت آية الله العظمى

مسئله‌ای درباره غسل

اگر احوال کسی در انجام غسل نموده باید نماز و روزه و عیاش را قضا کند و علاوه بر آن کفاره هم دارد و همچنین اگر در اثر نداشتن مسأله غسل ننموده، باید نماز و عیاش را قضا نماید و در صورتی که در یاد گرفتن مسأله کوتاهی نموده باشد روزه و عیاش فقط قضا دارد و گرنه بایر احتیاط واجب کفاره هم دارد و کسی که اصلاً نمی‌داند جنب است چیست و جنب چیست روزه و عیاش صحیح است

و باید بدن غسل و لباس

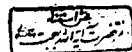
هر چه را در حال جنب است

آورده باید قضا کند.

بسمه تعالی باید نمازها و روزه‌هایی که قبل از انجام دادن غسل بجا آورده

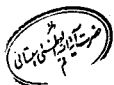

آنها را قضا نماید و الله العالم

باید قضا نماید و نسبت به روزه کفاره هم بگذرد او تعلق می‌کند تفصیل را در توضیح المسائل

ملاحظه نمایند و الله اعلم بالصواب

نمازها باطل است و روزه اگر غسل جنب است یا حیض یا نفاس را عمداً انجام نداده باطل است ولی اگر جاهل بوده باطل نیست.

باید نماز و روزه می‌خورد احسان کند و کفاره روزه که مانع از احوال واجب باشد و اگر نمی‌تواند کفاره بدهد

باید طبق مسأله ۱۴۲ رساله عمل کند همیشه موقوف باشد =

مسئله‌ای درباره وفای به نذر

سؤال ❏ کسی که می‌گوید اگر مریض من خوب شد فلان کار را انجام می‌دهم یا اگر کارم درست شد چنین عملی انجام می‌دهم آیا چنین نیتی نذر محسوب می‌شود؟ که عمل به آن واجب باشد یا حتماً باید صیغه نذری که در رساله‌ها نوشته شده خوانده شود که در آن صورت قابل تغییر بوده یا واجب الوفاء نباشد.

حضرت آیه‌الله خامنه‌ای:

در نذر خواندن صیغه لازم است و گرنه وفای به آن لازم نیست.

حضرت آیه‌الله فاضل لنکرانی:

در نذر باید صیغه خوانده شود و لازم نیست آن را به عربی بخوانند پس اگر بگوید چنانچه مریض من خوب شود برای خدا بر من است که ده تومان به فقیر بدهم نذر او صحیح است و باید برای خدا به زبان گفته شود و قصد آن در دل کافی نیست.

(نقل از رساله)

حضرت آیه الله بهجت:

در انعقاد نذر باید صیغه بخواند و در عهد قلبی بدون صیغه احوط آن است که بر طبق آن عمل کند.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

نذر محسوب نمی شود و واجب الوفاء نیست مگر آن که صیغه شرعی نذر به عربی یا عجمی خوانده باشد.

حضرت آیه الله تبریزی:

در فرض مزبور نذر منعقد نشده و عمل به آن واجب نیست.

حضرت آیه الله سیستانی:

نذر نیست و وفای به آن واجب نیست

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

واجب شدن نذر احتیاج به خواندن صیغه دارد، هر چند به زبان فارسی باشد.

مسئله‌ای درباره غسل

سؤال ❏ کسی که در اثر ندانستن مسئله یا اهمالی و مستی غسل‌های واجب خود را انجام نداده عبادات او مانند نماز و روزه او چه حکمی دارد؟

حضرت آیه‌الله خامنه‌ای:

اگر اهمال و سستی در انجام غسلی نمود، باید نمازها و روزه‌هایش را قضا کند و علاوه بر آن کفاره هم دارد و همچنین اگر در اثر ندانستن مسئله غسل ننموده باید نمازهایش را قضا نماید و در صورتی که در یاد گرفتن مسئله کوتاهی نکرده باشد روزه‌هایش فقط قضا دارد و گرنه بنابر احتیاط واجب کفاره هم دارد و کسی که اصلاً نمی‌دانسته جنابت چیست و جنب کیست روزه‌هایش صحیح است.

حضرت آیه‌الله صافی گلپایگانی:

باید قضا نماید و نسبت به روزه کفاره هم به ذمه او تعلق می‌گیرد، تفصیل را در توضیح المسائل ملاحظه نمائید.

حضرت آیه الله تبریزی:

باید نمازها و روزه‌هایی که با این حال و قبل از انجام دادن غسل به جا آورده آنها را قضا نماید.

حضرت آیه الله بهجت:

هر چه را در حال جنابت و یا بدون غسل واجب دیگر به جا آورده باید قضا کند.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

باید نماز و روزه‌های خود را اعاده کند و کفاره روزه‌ها را نیز بنابر احتیاط واجب بدهد و اگر نمی‌تواند کفاره کامل بدهد باید طبق مسئله ۱۴۰۲ رساله ما عمل کند.

حضرت آیه الله سیستانی:

نمازها باطل است و روزه اگر غسل جنابت یا حیض یا نفاس را عمداً انجام نداده باطل است ولی اگر جاهل بوده باطل نیست.

کاشتن مو و حکم وضو و غسل

سؤال ❧ بوسیله کاشتن مو، موهای سر یا ابرو ترمیم می‌گردد، آیا وضو یا غسل با موی کاشته شده چه صورت دارد؟

حضرت آیه‌الله خامنه‌ای:

اگر مانع از رسیدن آب در وضو و غسل باشد جایز نیست و گرنه اشکال ندارد

حضرت آیه‌الله بهجت:

در فرض سوال کاشتن خلاف احتیاط و جویی است و در صورت کاشتن باید برطرف شود و اگر امکان ندارد احتیاط جمع بین وضو یا غسل جبیره است و تیمم.

حضرت آیه‌الله فاضل لنکرانی:

اشکال دارد و در صورت امکان باید برطرف شود، اگر نمی‌شود، وضو و غسل جبیره انجام شده و احتیاطاً تیمم هم بکند.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

اشکال دارد.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

در صورتی که واقعاً مو را بکارند و جزء بدن شود و رشد و نمو کند هیچ اشکالی ندارد و اگر مو به صورت مصنوعی باشد و مانع از رسیدن آب به بدن نگردد آن هم اشکالی ندارد ولی اگر مانع رسیدن آب به بدن است فقط در مواقع ضرورت جایز است.

حضرت آیه الله سیستانی:

اگر احتمال داده شود که مانع رسیدن آب به بشره (پوست) است باید برطرف شود.

حضرت آیه الله تبریزی:

چنانچه کاشتن مو طوری باشد که در وقت وضو و غسل آب به پوست سر و صورت برسد مانعی ندارد.

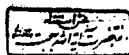
اگر مانع از رسیدن آب بر وضو و غسل باشد جایز نیست و اگر اشکال ندارد.

چنانچه کاشتن مو طوری باشد که در وقت وضو و غسل آب به پوست سر و صورت برسد مانعی ندارد.

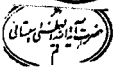

در صورتی که واقعاً مو را بکارند و جزء بدن شود و رشد و نمو کند هیچ اشکالی ندارد و اگر مو به صورت مصنوعی باشد و مانع از رسیدن آب به بدن نگردد آن هم اشکالی ندارد ولی اگر مانع رسیدن آب به بدن است فقط در مواقع ضرورت جایز است.

نهال دارد و در صورتی که باریک تر شود و از نو شروع به رشد و نمو کند هیچ اشکالی ندارد و اگر مو به صورت مصنوعی باشد و مانع از رسیدن آب به بدن نگردد آن هم اشکالی ندارد ولی اگر مانع رسیدن آب به بدن است فقط در مواقع ضرورت جایز است.

در فرض سؤال کاشتن مو مانع از رسیدن آب به بدن نیست و اگر مانع از رسیدن آب به بدن است فقط در مواقع ضرورت جایز است.

اگر احتمال داده شود که مانع رسیدن آب به بشره است باید برطرف شود.

قصد وطن و حکم نماز و روزه

سؤال X ۱. زنی که شوهر می‌کند و وطن شوهر غیر از وطن اوست، آیا زن می‌تواند از وطن اصلی خود اعراض نکند و آن را به عنوان وطن خود نگهدارد؟

۲. شوهری که از وطن اصلی خود اعراض نکرده اگر همسر او به همراهش به آنجا برود که وطن اصلی شوهر است ولی وطن زن نبوده حکم نماز و روزه زن چیست؟

حضرت آیه الله خامنه‌ای:

۱. اشکال ندارد.

۲. در فرض سؤال بدون قصد اقامه ده روز نماز شکسته و روزه صحیح

نیست.

حضرت آیه الله تبریزی:

۱. اگر احتمال دهد که در آینده ولو برای ماندن در مدتی از سال به آنجا

برگردد اعراض محقق نشده و نمازش در آنجا تمام و روزه اش صحیح است.

۲. در فرض مزبور نمازش شکسته است و روزه صحیح نیست.

حضرت آیه الله سیستانی:

۱. می تواند.
۲. اگر قصد ده روز نکند شکسته است.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

۱. اگر حق سکونت را برای خود قرار نداده و شوهرش اهل شهر دیگر است و او برای زندگی با شوهر به آن شهر رفت آن شهر عرفاً وطن او حساب می شود و اعراض از وطن سابق محسوب است.
۲. وطن زن محسوب نمی شود.

حضرت آیه الله بهجت:

۱. مانعی ندارد با شرایط آن.
۲. قصر است اگر شوهر و به تبع او زن قصد زندگی کردن بخشی از سال را در آن جا ندارند و همچنین قصد اقامه ده روز را نداشته باشد.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

۱. هرگاه قصد داشته باشد برای زندگی مستمر به وطن خود باز گردد و بتواند شوهر را راضی به این کار کند نمازش در وطن تمام است.
۲. نماز و روزه زن در وطن سابق شوهر شکسته است.

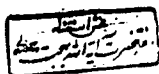
مانعی ندارد با شرائط آن

بسمه تعالی بلی اگر احتمال دهد که در آینده ولو برای ماندن در مدتی از سال به آنجا برگردد اعراض محقق نشده و نمازش در آنجا تمام و روزه اش صحیح است و الله العالم

قهر است اگر شوهر و بیع او زن قصد زندگی کردن نمیشد از سال را در آنجا نماند و هم چنین قصد اقامت در روز را در آنجا نماند

در فرض مزبور نمازش شکسته است و روزه صحیح نیست

اشکال ندارد

در فرض سؤال بدون قصد اقامت در روز نماز شکسته و روزه صحیح نیست

اگر حق مسکونت را برای خود قرار نداده و شوهرش اهل شهر دیگری است و او برای زندگی با شوهر با آن شهر رفت آن شهر عرفاً وطن او حساب می شود و اعراض از وطن سابق محسوب است

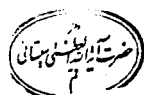
لطف فرمایید

وطن زن محسوب نمی شود

می تواند

اگر قصد ده روز ننگد شکسته است

هرگاه قصد داشته باشد برای زندگی مستقر در وطن خود بازگردد و بتواند شوهر را راضی این کار کند نمازش در وطن تمام است

نماز و روزه زن در وطن سابق شوهر شکسته است

امام علی (ع)

پیامبر خدا (ص) فرمودند: به کسی که چهار خصلت در دنیا داده شده خیر دنیا و آخرت به او عطا شده و بهره خود را از دنیا و آخرت گرفته است:

۱. پارسائی ورعی که او را از محرمات خدا نگهدارد.

۲. اخلاق نیکی که به کمک آن در میان مردم زندگی کند.

۳. بردباری و حلمی که به وسیله آن جهالت نادانان را دفع کند.

۴. زن و همسر شایسته‌ای که در کار دنیا و آخرت او را کمک کند.

بحار الانوار ۶۹ / ۴۰۴ - چهل حدیث ۲ / ۱۵۷.

وطن زن کجاست

سؤال (X) آیا زن در انتخاب وطن مستقل است یا تابع شوهر می باشد؟

حضرت آیه الله خامنه ای:

زن در انتخاب وطن تابع شوهر نیست و باید به وظیفه خود عمل کند.

حضرت آیه الله بهجت:

در انتخاب وطن تبعیت قهریه دارد اگر می خواهد با شوهر زندگی کند.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

زن نسبت به انتخاب وطن آزاد است در صورتی که در موقع اجرای عقد نکاح برای خود حق انتخاب وطن قرار داده باشد.

حضرت آیه الله تبریزی:

زن در انتخاب وطن مستقل است ولی اگر اطمینان دارد که با شوهرش زندگی می کند وطن شوهر وطن او هم محسوب می شود.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

مستقل است.

حضرت آیه الله سیستانی:

در انتخاب وطن اگر او تصمیم بر ماندن با شوهر خود داشته باشد طبعاً تابع خواهد بود.

حضرت آیه الله فاضل لنکرانی:

زن در وطن تابع شوهر خود نیست، بلکه در صورتی که بخواهد همراه شوهر و در محل زندگی او زندگی کند، وطن او هم می شود، ولی اگر بخواهد با توافق شوهر یا حتی بدون توافق شوهر در جای دیگری زندگی دائمی داشته باشد، همان جا وطن او می باشد.

(جامع المسائل ۱/۱۳۱).

زن در انتخاب وطن مستقل است ولی اگر اطمینان دارد که با شوهرش زندگی می کند و وطن شوهر وطن او هم می شود

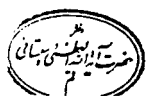
مستقل است = در انتخاب وطن بیعت تحریم دارد اگر شوهر با شوهر زن زندگی کند

زن انتخاب وطن تابع شوهر نیست و باید بر وظیفه خود عمل نماید در انتخاب وطن اگر تصمیم بر ماندن با شوهر خود داشته باشد طبعاً تابع شوهر خواهد بود.

زن در انتخاب مذهب تقلید خود مانند مرد آزاد است و همچنین نسبت به انتخاب وطن در صورتیکه در موقع اجرای عقد نکاح برای خود حق انتخاب وطن قرار داده باشد

لطفاً بخوانید

معیار وطن بودن چیست؟

سؤال X کسی که موقتاً مثلاً برای ده سال یا کمتر یا بیشتر به جایی می‌رود، مانند کارمندان و ... آیا آن شهر وطن او محسوب می‌شود؟ و معیار وطن محسوب شدن چیست؟

حضرت آیه الله خامنه‌ای:

مادامی که قصد ماندن همیشگی در جایی نداشته باشد وطن محسوب نمی‌شود مگر آنکه آنقدر بدون قصد بماند که عرفاً بگویند آنجا وطن اوست.

حضرت آیه الله فاضل لنکرانی:

ظاهراً محلی را که انسان به عنوان وطن جدید انتخاب می‌کند به صرف نیت، توطن و سکونت دائمی در آن محل، آنجا حکم وطن را پیدا نمی‌کند. بلکه باید مدتی بماند تا عرفاً صدق کند آن محل وطن و مسکن اوست و این مدت به لحاظ اختلاف موقعیت و شغل و امکانات افراد، کم و زیاد می‌شود. ممکن است نسبت به فردی پس از ماندن مدتی کوتاه صدق کند و نسبت به فردی دیگر پس از مدتی طولانی. و ملاک کلی همان صدقی عرفی است. لازم به ذکر است که در موارد مشکوک اگر شخص قصد اقامه نکرده باید احتیاط کند و نماز را جمع بخواند. (جامع المسائل ۱۴۱/۲)

حضرت آیه الله بهجت:

کافی نیست و معیار صدق وطن است عرفاً و اگر به قصد همیشه ماندن مدتی بماند که صدق عرفی نماید وطن محسوب می شود.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

هرگاه قصد داشته باشد برای مدت طولانی مثلاً یک سال یا بیشتر در آنجا بماند به منزله وطن اوست.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

در فرض سؤال محل مذکور وطن او محسوب نمی شود و وطن شدن جایی برای کسی موقوف بر قصد توطن است.

حضرت آیه الله تبریزی:

در فرض مزبور نماز او تمام و روزه گرفته می شود، اگرچه کمتر از ده روز بماند.

کافی نیست، و معیار صدق وطن، عرفاً
و اگر قصد همیشه ماندن مدتی باشد که
صدق عرفی نماید وطن محسوب می شود

در فرض مزبور محسوب نمی شود مگر آنکه قصد بماند عرفاً بگویند آنجا وطن است.

حضرت آیه الله بهجت

مادامی که قصد ماندن همیشگی در جایی نداشته باشد و وطن محسوب نمی شود مگر آنکه قصد بماند عرفاً بگویند آنجا وطن است.

در فرض مزبور نماز او تمام و روزه گرفته می شود
اگر چه کمتر از ده روز بماند

هرگاه قصد داشته باشد برای مدت طولانی مثلاً یک سال یا بیشتر در آنجا بماند به منزله وطن است

حکم نماز و روزه دانشجویان، سربازان و معلمان و کارمندان

«نماز انسان را از فحشا و منکر باز می‌دارد.»^۱ قرآن کریم

اولین چیزی که مورد محاسبه قرار می‌گیرد نماز است.

اگر قبول شود سایر اعمال نیز پذیرفته می‌گردد و اگر ردّ شود سایر اعمال نیز ردّ

می‌گردد.^۲ امام صادق (ع)

سؤال دانش آموزان، دانشجویان، معلمان، سربازان و کارمندی که به جهت

تحصیل، سربازی یا شغل و کار خود هفته‌ای یک روز یا بیشتر به مسافت شرعی ۴۵ کیلومتر

سفر می‌کند حکم نماز و روزه آنها چیست؟

حضرت آیه‌الله خامنه‌ای:

در فرض سؤال دانش آموزان و دانشجویان و سربازان در دوران آموزشی

حکم مسافر را دارند اما معلمان و کارمندان و سربازان در غیر دوره آموزشی که

برای شغل سفر می‌کنند در غیر سفر اول نمازشان تمام و روزه‌شان صحیح است.

۱. سوره ۲۹ آیه ۴۵.

۲. وسائل الشیعه ۲۲/۳.

حضرت آیه الله بهجت:

نماز تمام و روزه هم می گیرند با ملاحظه مسئله ۱۰۶۶ رساله .

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

نمازشان را باید تمام بخوانند و روزه را بگیرند و تفصیل را به توضیح المسائل مراجعه نمایند.

حضرت آیه الله تبریزی:

در فرض سؤال نماز معلمان و کارمندان در سفر مذکور تمام و روزه شان صحیح است و دانش آموزان و دانشجویان که برای تحصیل این سفر را انجام می دهند در نمازشان بین قصر و تمام جمع کنند و روزه را اگر گرفتند مجزی است و قضا ندارد و سربازانی که در دوره آموزش هستند حکم دانش آموزان و دانشجویان را دارند و اگر در محل خدمت کاری به آنها واگذار شده و رفت و آمد می کنند در هر هفته، حکم آنها حکم معلمان و کارمندان می باشد.

حضرت آیه الله فاضل لنکرانی:

در فرض سؤال نماز شکسته و روزه صحیح نیست. (جامع المسائل ۱۳۷/۱)

حضرت آیه الله سیستانی:

مجموعاً ده روز در ماه مسافر باشند برای مدت شش ماه متوالی از یک سال نمازشان در همه مسافرتها تمام است و اگر هشت روز در ماه باشد به احتیاط واجب هم شکسته بخوانند و هم تمام.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

هرگاه هفته ای حداقل سه روز در مسافرت باشند نماز و روزه آنها تمام است.

بجای - در فرض سؤال دانش آموزان و دانشجویان و سربازان و در دوران آموزشی حکم مسافر را دارند اما معلمان و کارمندان و غیره دوره آموزشی که برای شغل سفری کنند و غیره را اول نمازشان تمام و روزه شان صحیح است.

- مجموعاً در ماه مسافر باشند برای مدت شش ماه متوالی از یک سال نمازشان در همه مسافرتها تمام است و اگر هشت روز در ماه باشند به احتیاط واجب هم شکسته بخوانند هم تمام.

نظر به

نمازشان را باید تمام بخوانند و روزه را بگیرند و تفصیل را به توضیح المسائل مراجعه نمایید

هرگاه هفتای مذکور در مسافرت باشند نماز و روزه آنها تمام است

نماز تمام و روزه هم بگیرند با ساقطه ۱۰۶۶

کتابخانه

بسمه تعالی در فرض سؤال نماز معلمان و کارمندان و در سفر مذکور تمام و روزه مثلاً صحیح است، و دانش آموزان و دانشجویان که برای تحصیل این سفر را انجام می دهند در نمازشان بین قصور تمام جمع کنند و روزه را اگر گرفتند حرامی است و قصراً ندارد، و سربازانی که در دوره آموزشی هستند حکم دانش آموزان و دانشجویان را دارند و اگر در حلی خدمت کاری به آنها واگذار شده و روزه و آمدی کنند در هر هفته حکم آنها حکم معلمان و

امام علی (ع)

پایداری دین و آنچه دین را پابرجا نگه می‌دارد به چهار چیز است است:

۱. به دانشمندی گویا و سخنور که دانش خود را به کار بندد.

۲. به ثروتمندی که از پرداخت زیادی مال خود به دینداران بخل نوزد.

۳. به فقیری که آخرتش را به دنیا نفروشد.

۴. به نادانی که از تحصیل و طلب علم تکبر نوزد.

پس هرگاه دانشمند دانش خود را کتمان کند، و ثروتمند از دادن مال بخل ورزد، و فقیر آخرتش را به دنیا بفروشد، و نادان از تحصیل و یاد گرفتن علم تکبر کند، دنیا به عقب و قهقری برگردد، در این وقت زیادی مساجد و بسیاری افراد پراکنده دل شما را نفریبند.

در این زمان در ظاهر با آنان معاشرت کنید ولی در باطن با آنها مخالفت کرده و دور باشید. و با این حال نومید نباشید و چشم براه گشایش و فرج از طرف خداوند باشید.

(خصال ۱/ ۱۹۷ - چهل حدیث ۲/ ۱۱)

خمس مابه التفاوت مال موروثی

«لعنت خدا و ملائکه و تمام مردم بر کسی است که از مال ما درهم حرامی را بخورد»^۱

امام زمان (ع)

«اصل وجوب خمس فی الجمله از ضروریات اسلام است و منکر آن کافر است و خلاصه این که خمس یکی از فرایض الهی است که در قرآن مجید و روایات مستفیضه به آن امر تأکید شده و محل اتفاق همه شیعه امامیه بلکه عموم مسلمین است اگر چه در بعضی خصوصیات آن از حیث مورد و مصرف اختلاف وجود دارد و چنانچه کسی از پرداخت یک درهم یا کمتر از آن امتناع کند در زمره ظالمین به پیامبر اکرم (ص) و ذریه آن حضرت می باشد و از غاصبین حق آنها محسوب می شود. بلکه هر کس خمس را حلال بداند از کافرین است و در هر صورت تا انکار شخص نسبت به اصل خمس محرز نشود نمی توان حکم به کفر او کرد. حضرت آیه الله فاضل جامع المسائل ۱۷۶/۲

سؤال مابه التفاوت قیمت مال موروثی مانند زمین یا خانه از زمان ارث تا زمان

فروش آن آیا مشمول خمس است؟

حضرت آیه الله خامنه‌ای:

اگر ارزشه را به قصد زیادی قیمت نگه داشته باشد، افزایش قیمت خمس دارد.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

اگر بفروشد و در سر سال صرف مؤنه نشود خمس دارد.

حضرت آیه الله بهجت:

مقروض سؤال مورد خمس نیست.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

آری مشمول خمس است.

حضرت آیه الله تبریزی:

خمس ندارد.

حضرت آیه الله سیستانی:

اگر برای تجارت نگه داشته باشد خمس دارد در غیر این صورت خمس ندارد.

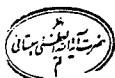
حضرت آیه الله فاضل لنکرانی:

در صورت فروش، ترقی قیمت آن جزء درآمد سال فروش است، که اگر تا پایان سال خمس مصرف در مؤونه نشود، بنابر احتیاط خمس آن پرداخت شود.

اگر ارثیه را به قصد زیادی قیمت بگردد استه با صد هزار این قیمت خمس دارد.

اگر بفروشد و در هر سال صرف مؤنه نشود خمس دارد

خمس ندارد

اگر برای تجارت بگردد استه باشد خمس دارد در غیر این صورت خمس ندارد.

مفروض سؤال مورد خمس نیست

اگر شغل خمس است

پیامبر اکرم (ص)

از سلمان فارسی روایت شده که گوید: خلیل من
(رسول خدا «ص») مرا به هفت چیز سفارش کرد که در
هیچ حال آن را وانگذارم:

به من سفارش کرد که به پایین دست خود بنگرم و
به بالا دست خود ننگرم؛ و اینکه فقیران را دوست
داشته و به آنها نزدیک شوم.

و اینکه حق را بگویم اگرچه تلخ باشد؛ و اینکه صله
رحم کنم اگرچه آنها پشت کرده و قطع رحم کرده باشند
و از مردم چیزی نخواهم. و به من سفارش فرمود که
ذکر «لا حول ولا قوة الا بالله العلی العظیم» را زیاد بگویم
که آن گنجی از گنجهای بهشت است.

محاسن برقی ۱۱/۷ - چهل حدیث ۲/۳۷۷.

خمس مهریه، ارث، بخشش

سؤال X مهریه‌ای که زن می‌گیرد، مالی که به ارث می‌رسد، پول یا مالی که هبه و بخشش است آیا به آن خمس تعلق می‌گیرد؟

حضرت آیت الله خامنه‌ای:

خمس ندارد.

حضرت آیه الله بهجت:

اگر از غیر کسب مالی بدست آورد مثلاً چیزی به او ببخشند، یا جایزه بدهند اگر از مخارج سالش زیاد بیاید، بنابر احتیاط واجب باید خمس آن را بدهد مهری را که زن می‌گیرد اگر از مخارج سالش اضافه آمد بنابر احتیاط واجب باید خمس بدهد ولی ارث که از خویشاوندی می‌رسد که می‌داند با او خویشاوند است خمس ندارد (مسئله ۱۳۷۷)

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

مهریه و ارث خمس ندارد ولی هبه اگر سال بر آن بگذرد و صرف مؤنه نشود

خمس دارد.

حضرت آیه الله فاضل لنکرانی:

مهری را که زن می گیرد خمس ندارد و همچنین است ارثی که به انسان می رسد ولی اگر مثلاً با کسی خویشاوندی داشته و گمان ارث بردن از او را نداشته احتیاط واجب آن است که خمس ارثی را که از او می برد اگر از مخارج سالش زیاد می آید بدهد. اگر به او چیزی به او ببخشند چنانچه از مخارج سالش زیاد بیاید احتیاط واجب آن است که خمس آن را بدهد. (مسئله ۱۸۱۹)

حضرت آیه الله تبریزی:

مهریه و ارث خمس ندارد و هدیه اگر مال ارزش دار باشد و صرف در مؤنه سال نشود باید تخمیس گردد.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

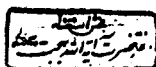
در مهریه زن و مالی که ارث به شخص می رسد خمس نیست، اما در هبه اگر در پایان سال چیزی از آن اضافه باشد احتیاط واجب پرداخت خمس است.

حضرت آیه الله سیستانی:

مهریه و ارث خمس ندارد و هبه و هدیه اگر در مؤنه سال مصرف شود خمس نیست.

بیمه
خمس ندارد.

بمسأله ۱۳۷۷ و ۱۳۷۸ رساله مراجع شود.

مهریه وارث خمس ندارد و هبه و هدیه اگر در مؤونه سال مصرف نشود خمس دارد

لطف فرماید

مهریه وارث خمس ندارد ولی هبه اگر سال بر آن بگذرد و مصرف مؤونه نشود خمس ندارد

در مهریه زن و مالی که به ارث می رسد خمس نیست اما در هبه اگر در پایان سال چیزی از آن آشفته باشد احتیاط واجب پرداخت خمس است =

مهریه وارث خمس ندارد و هدیه اگر سال ارزش دار باشد و مصرف در مؤونه سال نشود باید تخمیس گردد.

امام باقر (ع):

«إِنَّهُ مَا مِنْ سَنَةٍ أَقَلُّ مَطَرًا مِنْ سَنَةٍ، لَكِنَّ اللَّهَ يَضَعُهُ
حَيْثُ يَشَاءُ، إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ إِذَا عَمَلَ قَوْمٌ بِالْمَعَاصِي
صَرَفَ عَنْهُمْ مَا كَانَ قَدَّرَ لَهُمْ مِنَ الْمَطَرِ فِي تِلْكَ السَّنَةِ
إِلَى غَيْرِهِمْ...»

هیچ سالی کم بارانتر از سال دیگر نیست ولی
خداوند باران را به جایی که خواهد می فرستد چون
مردمی مرتکب گناهان شوند، خدای عزّ وجلّ بارانی را
که در آن سال برای آنها مقدر فرموده از آنها بگرداند و
به سوی بیابانها و دریاها و کوهها فرستد... ای صاحبان
بینش عبرت گیرید.

(اصول کافی ج ۳ حدیث ۲۴۱۶)

خمس پول حج و عمره

«برای خدا بر مردم است آهنگ خانه او کنند، آنها که توانایی رفتن به سوی آن دارند.»^۱

«ثواب حج بهشت است و عمره کفاره گناهان است.»^۲ پیامبر اکرم (ص)
«حج خانه پروردگارتان را ترک نکنید، که هلاک می شوید.»^۳ امام علی (ع)

سؤال (✕) به پولی که برای حج و عمره مفرده پرداخت شده و پس از گذشت چند سال به حج یا عمره مفرده مشرف می شوند، خمس تعلق می گیرد یا خیر؟

حضرت آیه الله خامنه ای:

اگر با سازمان حج قرارداد بسته شود خمس پول پرداختی واجب نیست.

حضرت آیه الله فاضل لنکرانی:

اگر قبل از واریز کردن پول، حج بر او مستقر شده ولی از روی مسامحه و سهل انگاری نرفته است، پول مذکور خمس ندارد. در غیر اینصورت متعلق خمس است. بلی در فرض سؤال اگر پول را به حساب واریز نکرده باید خمس

۱. آل عمران / ۹۷.

۲. وسایل الشیعه ۶۶/۸ - الحکم الزاهرة ۱/ ۱۶۱.

۳. بحار الانوار ۱۹/ ۹۹.

آن را بپردازد. (جامع المسائل ۱/ ۱۷۲)

حضرت آیه الله بهجت:

اگر سال خمسی داشته و از درآمد بین سال ثبت نام کرده خمس ندارد، به شرطی که وقتی قرعه به اسم او افتاد مشرف شود.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

در صورتی که از درآمد همان سال ثبت نام باشد خمس ندارد.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

اگر قبل از ریختن به حساب حج و یا غیره خمس به آن تعلق نگرفته باشد، خمس ندارد.

حضرت آیه الله سیستانی:

بله به آن خمس تعلق می گیرد مگر برای حج واجب باشد و از راه دیگر متمکن به رفتن به حج نباشند.

حضرت آیه الله تبریزی:

در صورتی که در همان سال مشرف به حج یا عمره نشوند، خمس دارد.

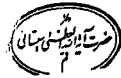
یعنی به آن خمس تعلق می گیرد مگر برای حج واجب باشد و از راه دیگر متمکن به رفتن به حج نباشند

اگر قبل از ریختن به حساب حج و یا غیره خمس به آن تعلق نگرفته باشد، خمس ندارد.

لطف فرمایید

اگر با سازمان حج قرارداد بسته شود یعنی پول پرداختی واجب نیست

در صورتی که در همان سال مشرف به حج یا عمره نشوند، خمس دارد و و الله اعلم

بسم الله الرحمن الرحیم
دفتر امور حج و عمره - قم

بسم الله الرحمن الرحیم
خمس از سال خمسی داشته و از درآمد بین سال ثبت نام کرده
خمس ندارد به شرطی که وقتی قرعه به اسم او افتاد مشرف شود

در صورتی که از درآمد همان سال ثبت نام باشد خمس ندارد

نماز خواندن در لباس وزمینی که خمس آن داده نشده

«هرکس چیزی از خمس را خریداری کند، خداوند عذر او را نمی‌پذیرد، چیزی را که خریده برایش حلال نیست.»^۱ امام باقر(ع)

«برای هیچ‌کس روا نیست چیزی از خمس را خریداری کند تا حق ما به ما برسد.»^۲

امام باقر(ع)

سؤال ❏ زمین یا لباسی که متعلق خمس است و خمس آن پرداخت نشده، نماز خواندن در آنها چه صورت دارد؟

حضرت آیت الله خامنه‌ای:

اگر با عین پولی که خمس آن داده نشده خریداری شده باشد، نماز خواندن در آنها اشکال دارد.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

جایز نیست مگر اینکه از حاکم شرع اجازه بگیرد.

۱. وسائل الشیعه ۶ / ۳۳۸.

۲. همان.

حضرت آیه الله بهجت:

حکم نماز در مغضوب دارد اگر به ذمه نخریده باشد.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

حکم غصب را دارد و مانند غصب موجب بطلان نماز است.

حضرت آیه الله فاضل لنکرانی:

اگر با پولی که خمس به آن تعلق گرفته و خمس آن را نداده لباس بخرد نماز در آن باطل است و حکم لباس غصبی را دارد.

حضرت آیه الله تبریزی:

نسبت به صاحب زمین و لباس اشکال دارد، ولی نسبت به دیگران مانعی ندارد.

حکم غصب دارد و مانع از نماز نیست

لطف الله

حکم نماز در مغضوب دارد و در زمین
نخریده باشد

جائز نیست اگر بگوید از حکم شرع اجازة بگیرد

نسبت به صاحب زمین و لباس اشکال دارد
ولی نسبت به دیگران مانعی ندارد

اگر با عین پولی که خمس آن داده شده خریداری شده باشد
منازعه کردن در آنها اشکال دارد.

سود سهام شرکت‌ها و خمس

سؤال [X] در برخی مؤسسات و کارخانجات که افرادی دارای سهام می‌باشند تقسیم سود سهامها در بین سال خمس صورت می‌گیرد اما این سود بعد از گذشت ۵ الی ۶ ماه و بعد از سال خمس به عضو پرداخت می‌گردد. آیا به این سود خمس تعلق می‌گیرد؟

حضرت آیه‌الله خامنه‌ای:

سود مذکور از درآمد سال وصول محسوب می‌شود.

حضرت آیه‌الله فاضل لنکرانی:

این سودها جزء درآمد سالی است که آن را وصول می‌کنند.

حضرت آیه‌الله تبریزی:

چنانچه مؤسسه و کارخانه خصوصی باشد و شرکت افراد در آن مؤسسه یا کارخانه حقیقی باشد باید آن سود را تخمیس کنند.

حضرت آیه‌الله صافی گلپایگانی:

بعد از گذشت سال بر تقسیم سود و عدم صرف در مؤنه خمس دارد.

حضرت آیه الله بهجت:

از درآمد سال وصول است.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

سود مذکور جزء درآمد همان سالی است که در اختیار صاحب آن قرار می گیرد، هر گاه چیزی از آن در پایان سال خمس اضافه بیاید خمس دارد.

حضرت آیه الله سیستانی:

سودی که در عرض سال حاصل شده خمس دارد هر چند تقسیم نشده باشد و هر گاه تحویل گرفت یا امکان آن بود اگر بعد از گذشت سال بود باید خمس آن را فوراً بدهد.

سود مذکور جزء درآمد همان سالی است که در اختیار صاحب آن قرار می گیرد هر گاه چیزی از آن در پایان سال خمس اضافه بیاید خمس دارد.

سودی که در عرض سال حاصل شده خمس دارد هر چند تقسیم نشده باشد و هر گاه تحویل گرفت یا امکان آن بود اگر بعد از گذشت سال بود باید خمس آن را فوراً بدهد.

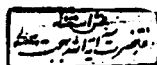

بسمه تعالی چنانچه مؤسسه و کارخانه خصوصی باشد و شرکت افراد در آن مؤسسه یا کارخانه حقیقی باشد باید آن سود را تحمیل کنند والله العالم

سود مذکور از درآمد سال وصول محسوب می شود.

این سود جزء درآمد است که آنرا وصول می کنند.

بسمه تعالی درآمد سال وصول است بعد از گذشت سال بر تقسیم سود و عدم صرف در مؤسسه خمس ندارد.

خمس حقوقهای بنیاد شهید و جانبازان و بیمه

سؤال ❏ پولی که برخی ادارات مانند بنیاد شهید یا جانبازان به خانواده‌ها می‌دهند و پولی که پس از فوت شوهر از حقوق یا بیمه شوهر به زن می‌دهند یا بالعکس آیا شامل خمس است؟

حضرت آیه‌الله خامنه‌ای:

حقوق بنیاد شهید و بنیاد جانبازان و حقوقی که پس از فوت شوهر بیمه پرداخت می‌کند خمس ندارد.

حضرت آیه‌الله فاضل لنکرانی:

در بیمه در صورتی که از مخارج سال زیاد بیاید خمس دارد و در مبلغ پرداختی بنیاد شهید اگر از مخارج سال زیاد بیاید بنابر احتیاط واجب باید خمس آن را بپردازد. (جامع المسائل ۶/۱- ۲۲۴)

حضرت آیه‌الله صافی گلپایگانی:

اگر از مصارف سال زیاد بیاید خمس دارد.

حضرت آیه الله بهجت:

در زائد از مؤنه سنة خمس دارد.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

اگر چیزی از آن آخر سال اضافه بماند خمس دارد.

حضرت آیه الله تبریزی:

چنانچه زاید بر مؤنه سال باشد باید تخمیس گردد.

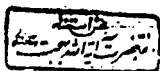
حضرت آیه الله سیستانی:

اگر صرف در مؤنه سال نشود خمس ندارد.

حقوق بنیاد همید و بنیاد جهان زان و حقوقی که پس از فوت شود بر میر و دافعت کند نمیر ندارد.

چنانچه زاید بر مؤنه سال باشد باید تخمیس گردد اگر صرف در مؤنه سال نشود خمس ندارد

بسمه تعالی
در زائد از مؤنه سنة خمس دارد.

اگر چیزی از آن آخر سال اضافه بماند خمس دارد

جایگاه مالیات از نظر شرعی

سؤال ❧ آیا پرداخت مالیات یا اتفاقات مستحبی به فقرا کفایت از خمس می‌کند او اگر کفایت نمی‌کند پرداخت مالیات چه جایگاهی در فقه دارد؟

حضرت آیه‌الله خامنه‌ای:

کفایت نمی‌کند، ولی مالیات و صدقات و کفارات جزء مؤنه اوست و از درآمد سال کسر می‌شود.

حضرت آیه‌الله بهجت:

کفایت نمی‌کند.

حضرت آیه‌الله صافی گلپایگانی:

کفایت از خمس نمی‌کند ولی پرداخت آن حکم صرف در مؤنه دارد که اگر در بین سال پرداخت شود خمس ندارد.

حضرت آیه الله سیستانی:

کفایت نمی کند و مشروعیت مالیات تابع نظر حاکم شرع است.

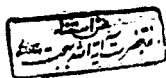
حضرت آیه الله تبریزی:

مالیات یا انفاقات مستحب از خمس کفایت نمی کند، مالیات برای اداره مملکت داده می شود و به خمس ربطی ندارد.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

مالیات جزء هزینه های زندگی است زیرا صرف امنیت و اصلاح جاده ها و کارهای دیگری می شود که کسب و کار انسان بدون آن امکان ندارد.

کفایت نمی کند ولی مالیات و خدمات و کفایات جزء مؤنه است و از درج در سال کمر می خورد

بسمه تعالی
کفایت نمی کند.

مالیات جزء هزینه های زندگی است زیرا صرف امنیت و اصلاح جاده ها و کارهای دیگری می شود که کسب و کار انسان بدون آن امکان ندارد =

لطفه

کفایت از خمس نمی کند ولی پرداخت آن حکم صرف در مؤنه را دارد که اگر در بین سال پرداخت شود خمس ندارد

کفایت نمی کند و مشروعیت مالیات تابع نظر حاکم شرع است

بسمه تعالی مالیات یا انفاقات مستحب از خمس کفایت نمی کند، مالیات برای اداره مملکت داده می شود و به خمس ربطی ندارد

سن تکلیف و نشانه‌های بلوغ

نشانه‌های بلوغ در پسر و دختر یکی از سه چیز است:

۱. کامل شدن ۱۵ سال قمری در پسر که ۱۶۳ روز و ۶ ساعت از ۱۵ سال شمسی کمتر است و تمام شدن ۹ سال قمری در دختر که ۹۷ روز و ۲۲ ساعت و ۴۸ دقیقه از ۹ سال شمسی کمتر است.

۲. روییدن موی خشن و زبر در زیر شکم (بالای عورت)

۳. خروج منی چه در خواب و چه در بیداری. (جامع المسائل ۱/ ۳۰)

برای جلوگیری از انعقاد لطف هر دو سید شرعی که بی ضرر باشد و باعث نقص مرد یا زن و مثل اینکه مرد یا زن برای همیشه از نابلیت تولید مثل ساقط شوند) نشود زانجا مجاز است ولی اگر مستلزم نظر لمس یا شرعی بی باشد تنها در صورت ضرورت فردی یا اجتماعی مجاز است :-

بسیار لوله برای جلوگیری از حمل نه فضا اشکال ندارد لکن از لمس و نظر حرام باید اجتناب نمود و در زن با اجازه شوهر باشد.

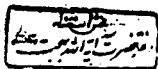
عقیم کردن بطور دائم جایز نیست و بطور موقت هم اگر مستلزم ارتکاب حرامی مثل لمس و نظر غیر جایز باشد جایز نیست مگر اینکه ضرورت باشد و در این باره

لطف فرموده

بسمه تعالی عمل مزبور چنانچه مستلزم نظر یا لمس حرام و کشف بدن پیشا مرد اجنبی یا کشف عورت پیشا غیر محرم باشد جایز نیست بلکه مطلقا جایز نیست علی الاحرص و

في حد ذاته اشکال ندارد مگر این که عضوی را قطع کنند یا فلج نمایند. جایز نیست.

حکم جراحی برای جلوگیری از بارداری

سؤال ❏ برای جلوگیری از بارداری اعمال جراحی انجام می شود، چه در مرد و زن، آیا اگر اعمال جراحی موجب عقیم شدن زن و مرد شود جایز نیست؟

حضرت آیه الله خامنه ای:

بستن لوله برای جلوگیری از حمل فی نفسه اشکال ندارد و لکن از لمس و نظر حرام باید اجتناب شود و در زن با اجازه شوهرش باشد.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

برای جلوگیری از انعقاد نطفه هر وسیله مشروعی که بی ضرر باشد و باعث نقص مرد یا زن (مثل این که مرد یا زن برای همیشه از قابلیت تولید مثل ساقط شوند) نشود ذاتاً مجاز است ولی اگر مستلزم نظر و لمس نامشروع می باشد تنها در صورت ضرورت فردی یا اجتماعی جایز است.

حضرت آیه الله فاضل لنکرانی:

قطع رگ و عقیم شدن نقص است و جایز نیست انسان خود را عقیم و ناقص

کند، برای کنترل موالید راههای دیگر هست مثل عزل نطفه و غیره که شرعاً بی اشکال است و همین طور است نسبت به بانوان، بلی بستن لوله‌ها به نحو موقت با رعایت مسائل محرم و نامحرمی مانعی ندارد. (جامع المسائل ۱/ ۴۸۸)

حضرت آیة الله صافی گلپایگانی:

عقیم کردن به طور دائم جائز نیست و به طور موقت هم اگر مستلزم ارتکاب حرامی مثل لمس و نظر غیر جایز باشد جایز نیست مگر اینکه ضرورت باشد.

حضرت آیة الله بهجت:

جایز نیست.

حضرت آیة الله سیستانی:

فی حد ذاته اشکال ندارد مگر اینکه عضوی را قطع یا فلج نمایند.

حضرت آیة الله تبریزی:

عمل مزبور چنانچه مستلزم نظر یا لمس حرام و کشف بدن پیش مرد اجنبی یا کشف عورت پیش غیر همسر باشد جایز نیست بلکه مطلقاً جایز نیست علی الاحوط.

بستن لوله‌های رحم از نظر شرعی

سؤال ❏ بستن لوله‌های رحم جهت کنترل جمعیت چه صورت دارد!

حضرت آیت الله خامنه‌ای:

در فرض وجود غرض عقلایی بستن لوله‌ها به شرط اذن شوهر بلامانع است.

حضرت آیه الله بهجت:

اگر ضرورت ایجاب کند و موقت باشد اشکال ندارد ولی عقیم کردن جایز

نیست.

حضرت آیه الله فاضل لنکرانی:

چنانچه موجب عقیم شدن دائمی یا مستلزم حرام مثل نگاه به عورت باشد

جایز نیست.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

جایز نیست.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

جلوگیری از انعقاد نطفه با هر وسیله مشروعی که بی ضرر باشد و باعث نقص مرد یا زن (مثل این که مرد یا زن همیشه از قابلیت تولید مثل ساقط شوند) نشود، ذاتاً مجاز است ولی اگر مستلزم نظر و لمس نامشروع می باشد تنها در صورت ضرورت فردی یا اجتماعی جایز است.

حضرت آیه الله تبریزی:

اگر بستن دائمی باشد فی نفسه اشکال دارد.

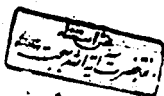
جلوگیری از انعقاد نطفه با هر وسیله مشروعی که بی ضرر باشد و باعث نقص مرد یا زن (مثل اینکه مرد یا زن همیشه از قابلیت تولید مثل ساقط شوند) نشود، ذاتاً مجاز است ولی اگر مستلزم نظر و لمس نامشروع می باشد تنها در صورت ضرورت فردی یا اجتماعی جایز است =

در فرض ورود غرض عملاً بستن لازم به شرط اذن شوهر بلا مانع است

اگر بستن دائمی باشد فی نفسه اشکال دارد

جائز نیست

بسته اگر ضرورتی باشد بستن اشکال ندارد ولی عیماً آن جایز نیست

چنانچه موجب عیتم شدن دائمی یا مستلزم حرم منزه نگاه عورت باشد جایز نیست

معاینه بیمار توسط غیر هم جنس

سؤال ❏ در بیمارستانها و مراکز پزشکی دانشجویان پسر جهت آموزش مبادرت به معاینه نواحی مختلف بدن بیمار زن و دانشجویان دختر نیز مبادرت به معاینه نواحی مختلف بدن بیمار مرد می نمایند. با توجه به این که این امر یک موضوع آموزشی است که در برنامه تربیت پزشکان قرار دارد چه حکمی دارد و حدود آن چیست؟

حضرت آیه الله خامنه ای:

اگر رفع نیاز پزشکی کشور موقوف به این امر باشد در حد رفع نیاز مانع ندارد ولی مجرد آموزش مجوز نمی شود.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

محل اشکال است.

حضرت آیه الله بهجت:

در غیر موارد ضرورت جایز نیست.

حضرت آیة الله مکارم شیرازی:

هرگاه ضرورتی اقتضا کند و امکان معاینه همجنس نباشد یا معاینه غیر همجنس جهت تعلیم ضروری باشد اشکال ندارد.

حضرت آیۃ اللہ فاضل لنکرانی:

عدم رعایت مسائل شرعی جهت فراگیری مسائل پزشکی در حدی که حفظ جان و سلامتی و مداوای بیماران اگر چه در آینده متوقف بر آنها باشد جایز است، ولی تجاوز از حد ضرورت و ناچاری جایز نمی باشد و در این جهت فرقی بین پسر و دختر یا زن و مرد نیست.

حضرت آیۃ اللہ سیستانی:

چنانچه ضرورتی مثل توقف حفظ جان بیماران مسلمان ولو در آینده بر آن باشد جایز است.

حضرت آية الله تبریزی:

در صورتی که اضطرار به این امر نداشته باشند جایز نیست.

اگر بنیاد بر شاخ کسود موقوف این امور باشد در دفع سائر اشیاء ندارد و ولی خود آموزش مجوز نمیدارد

مهم حاکم منبر شریعت و ناظمی منبر پزشکی در حدیث جان و رسالت و مدارای سیران

گرم در آئینه موقوف بر آن باشد
عزیزت نام محمد از محمد حضرت و نام طبری حاضری است
محل اشکال است

وہیں حب فرقی بن پیر و دختر یازن و مرد نیست

بسم تعالی
در غیر موارد ضرورت جائز نیست

در صورتیکه اضطرار به این مورد داشته باشد جایز نیست

چنانچه فردرشی شوق خطا جان بیاران مسلمان دلدور آید هر آن باشد باز است

هرگاه ضرورتی اقتضا کند امکان معاینه محسوس نباشد یا معاینه غیر محسوس جهت تعیین ضرورتی باشد امکان ندارد

خوردن غذای مضر

سؤال ❏ خوردن بعضی از مواد، میوه‌ها و غذاها برای برخی از بیماران ضرر دارد
مصرف آنها چه حکمی دارد!

حضرت آیه‌الله خامنه‌ای:

اگر ضرر در حدی است که مراعات آن لازم است در فرض سؤال جایز نیست.

حضرت آیه‌الله مکارم شیرازی:

در صورتی که ضرر مهمی داشته باشد خوردن آن حرام است.

حضرت آیه‌الله سیستانی:

چنانچه ضرر مهمی بر آنها داشته باشد جایز نیست.

حضرت آیه‌الله صافی گلپایگانی:

خوردن چیز مضر چنانچه ضرر معتدبه داشته باشد حرام است.

حضرت آیه الله بهجت:

با علم به ضرر موجب مرض جایز نیست بلکه با احتمال آن احوط ترک است.

حضرت آیه الله فاضل لنکرانی:

اگر ضرر معتدبه داشته باشد جایز نیست.

حضرت آیه الله تبریزی:

چنانچه ضرر مهمی برای بدن داشته باشد که جنایت بر نفس حساب شود جایز نیست.

چنانچه ضرر مهمی بر آنها داشته باشد جایز نیست.

اگر ضرر معتدبه داشته باشد جایز نیست. اگر ضرر در صورتی که مراعات آن لازم است در ضرر ازال جایز نیست

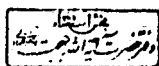

خوردن چنین مضر چنانچه ضرر معتدبه باشد حرام است

در صورتی که ضرر مهمی داشته باشد خوردن آن حرام است

بسمه تعالی چنانچه موجب ضرر مهمی برای بدن داشته باشد که جنایت بر نفس حساب شود جایز نیست

با علم به ضرر موجب مرض جایز نیست بلکه با احتمال آن احوط ترک است.

نوشتن دارو در دفترچه دیگری

سؤال ❏ نوشتن داروی بیمار در دفترچه دیگری خلاف قانون است، اقدام به این کار از سوی پزشک چه حکمی دارد؟

حضرت آیه الله خامنه ای:

عمل برخلاف قانون جایز نیست و موجب ضمان است.

حضرت آیه الله بهجت:

نباید اقدام کند.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

جایز نیست

حضرت آیه الله فاضل لنکرانی:

جایز نیست

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

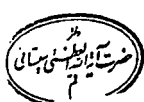
جایز نیست

حضرت آیه الله سیستانی:

جایز نیست

حضرت آیه الله تبریزی:

مخالفت با مقررات اشکال دارد.

لطف فرمایید

جایز نیست

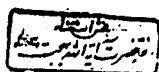
جایز نیست

مخالفت مقررات اشکال دارد

جایز نیست

بسم تعالی
نباید اقدام کند

جایز نیست

مهر و ختم ناظرین جایز نیست

استعمال دخانیات در اماکن عمومی

سؤال ❏ استعمال دخانیات در اماکن عمومی موجب آزار و اذیت دیگران و نیز ضرر بدنی برای آنها می شود آیا اقدام به این کار جایز است؟

حضرت آیه الله خامنه ای:

اگر موجب اذیت است یا ضرر می زند و طرف راضی نیست جایز نیست.

حضرت آیه الله فاضل لنکرانی:

خیر

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

اشکال دارد.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

اگر ضرر معتدبه داشته باشد و یا موجب اذیت دیگران باشد جایز نیست.

اگر ضرر محتمل باشد و یا موجب اذیت دیگران باشد جایز نیست.

لطف فرموده

اگر موجب اذیت است یا ضرر

میزد و طرز دافعی نیست

جایز نیست

اشکال دارد

خیر

روزه مریض

«برای هر چیزی زکاتی است و زکات بدن روزه است.»^۱ امام کاظم (ع)

«کسی که روزه رمضان را (بدون عذر) افطار کند، روح ایمان از او خارج می شود.»^۲

امام صادق (ع)

«روزه سپر از آتش جهنم است.»^۳ پیامبر اکرم (ص)

سؤال ❏ دکتري مريض را از روزه گرفتن منع می کند ولی خود شخص می داند که روزه
برایش ضرر ندارد چه باید بکند؟

حضرت آية الله خامنه ای:

اگر می داند که روزه ضرر ندارد باید روزه بگیرد.

حضرت آية الله بهجت:

باید روزه بگیرد.

۱. بحار الانوار ۹۶ / ۲۵۵.

۲. بحار الانوار ۹۶ / ۳۷۲.

۳. بحار الانوار ۹۶ / ۲۵۱. الحکم الزاهرة ۱ / ۱۵۳.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

باید روزه بگیرد.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

اگر می داند ضرر ندارد باید روزه بگیرد.

حضرت آیه الله سیستانی:

باید روزه بگیرد.

حضرت آیه الله فاضل لنکرانی:

باید بگیرد.

حضرت آیه الله تبریزی:

چنانچه خود شخص خوف ضرر ندارد، باید روزه بگیرد.

ناله اگر میدانند که روز ضرر ندارد باید روزه بگیرد

باید روزه بگیرد

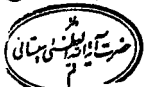

اگر می داند ضرر ندارد باید روزه بگیرد

چنانچه خود شخص خوف ضرر ندارد باید روزه بگیرد

بسم تعالی
باید روزه بگیرد

باید روزه بگیرد

باید بگیرد

حکم خرید و فروش کلیه

سؤال ❏ اگر شخصی بخواهد عذوی از اعضای بدنش مانند کلیه را به دیگری بفروشد یا هدیه کند یا وصیت کند پس از فوت او آن اعضاء را مجانی یا با پول برداشته و به دیگری بدهند چه صورت دارد؟

حضرت آیه الله خامنه ای:

اگر برای شخص ضرر لازم المراعاتی نداشته باشد به خصوص اگر حفظ جان مسلمانی موقوف بر آن باشد بی اشکال است.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

فروش و هدیه کلیه از طرف شخص زنده به دیگری جایز نیست و وصیت او هم اعتبار ندارد بلی اگر مسلم باشد که حفظ حیات شخص معین توقف بر استفاده از کلیه میت دارد بعید نیست که استفاده از آن جایز باشد.

حضرت آیه الله بهجت:

اگر شخصی بخواهد عضوی از اعضای بدن خود مثلاً کلیه را به دیگری بدهد

و یا وصیت کند که بعد از مردن خود آن عضو در مقابل پول یا مجانی برداشته و به دیگری داده شود، در صورتی که نجات مسلمانی متوقف بر آن عضو باشد یعنی راه نجات آن مسلمان منحصر در دادن عضو به او باشد و تهیه آن از غیر مسلمان هم ممکن نباشد، اشکالی ندارد (مسئله ۲۴ ملحقات رساله)

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

در صورتی که خطری برای خودش نداشته باشد جایز است.

حضرت آیه الله تبریزی:

اعضای بدن قابل خرید و فروش و هدیه کردن نیست و وصیت مزبور نافذ نیست.

حضرت آیه الله سیستانی:

اگر در حال حیات باشد عضوی که نقص آن ضرر مهمی نداشته باشد مانند یک کلیه بر فرض تشخیص پزشک متخصص می تواند ببخشد یا پولی در قبال آن بگیرد و اما پس از مرگ قطع آن اعضاء جایز نیست مگر این که حیات مسلمانی بر آن متوقف باشد و اگر وصیت کند نیز بنا بر احتیاط نافذ نیست.

حضرت آیه الله فاضل لنکرانی:

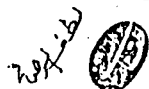
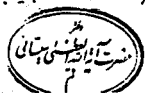
اگر حیات مسلمانی منوط به اهداء عضوی مانند یک کلیه باشد و تهیه آن از غیر مسلمان مقدور نباشد و خطر جانی و یا ضرر غیر قابل تحمل برای اهداء کننده نداشته باشد، اهدا مانعی ندارد (جامع المسائل ۶۰۷/۱).

بگوید که اگر برای شخص ضرر لازم مراعات نداشته باشد

به شخص اگر حفظ جان مسلمانی موقوف بر آن باشد به اشکال است.

فروش و هدیه کلیه از طرف شخص زنده به دیگری جایز نیست و وصیت او هم اعتبار ندارد بلی
المسلم باشد که حفظ حیات شخص معین توقف بر استفاده از کلیه میراث دارد بعد از آنکه استفاده از آن جایز باشد

اگر در حال حیات باشد عضوی که نقص آن ضرر مهمی نداشته باشد مانند یک کلیه
بر فرض تشخیص متخصص می تواند بپوشد یا پولی در قبال آن بگیرد و اما پس از مرگ قطع
آن اعضا جایز نیست مگر این که حیات مسلمانی بر آن متوقف باشد و اگر وصیت کند
فیر بنا بر احتیاط نافذ نیست.

در صورتی که خطری برای خودش نداشته باشد جایز است

بسمه تعالی اعضا بدن قابل خرید و فروش و هدیه کردن

نیست و وصیت مزبور نافذ نیست

امام علی (ع)

«ثُمَّ انْظُرْ فِي أُمُورِ عَمَّا لَكَ فَاسْتَغْمِلْهُمْ اخْتِبَاراً،
وَلَا تَوَلِّهُمْ مُحَابَاةً وَ أَثَرَةً فَإِنَّهُمَا جَمَاعٌ مِنْ شُعَبِ
الْجَوْرِ وَالْخِيَانَةِ ...»

در امور کارگزارانت ژرف بنگر و بر مبنای آزمایش و
ارزیابی درست به کارشان بگمار، نه به انگیزه
گرایشهای شخصی و نه بر مبنای خودکامگی، که این
دو شاخه‌های جور و خیانت را ریشه‌اند. به ویژه برای
کارها کسانی را برگزین که از تجربه و نجابت
بهره‌مندند و از خانواده‌های ریشه‌دار و شایسته و
پیشتاز در اسلام برخاسته‌اند، که چنین کسانی در
اخلاق برترند و در آبرومندی سالم‌تر، به آزمندی‌های
مادی کم‌تر چشم دارند و به پایان کارها بیشتر
می‌اندیشند.

(نهج البلاغه، نامه ۵۳)

تشریح مردۀ مسلمان

سؤال ❏ تشریح مردۀ مسلمان چه حکمی دارد؟

حضرت آیه الله خامنه ای:

جایز نیست مگر در صورتی که نجات مسلمانی متوقف بر آن باشد، یا نیاز پزشکی کشور اسلامی رفع نشود مگر به آن و بعض موارد ضرورت.

حضرت آیه الله بهجت:

جایز نیست.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

جایز نیست.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

تشریح اگر با شرایطی که در مسئله ۲۴۴۹ رساله توضیح المسائل ما آمده باشد اشکالی ندارد.

حضرت آیۃ اللہ سیستانی:

جایز نیست حتی با وصیت خودش بنابر احتیاط، مگر برای حفظ جان بیماران مسلمان ولو در آینده.

حضرت آیۃ اللہ فاضل لنکرانی:

تشریح جسد مسلمان جایز نیست هر چند که خود وصیت و اجازه داده باشد یا اولیای او رضایت بدهند ولی در صورتی که فراگیری مسائل پزشکی در حدی باشد که حفظ جان یا سلامتی و مداوای بیماران مسلمان ولو در آینده متوقف بر آن باشد و تهیه مرده غیر مسلمان اگر چه با خرید آن مقدور نباشد در این صورت تشریح میت مسلمان به قدر ضرورت جایز است ولی بنابر احتیاط دیة آن را طبق مسئله ۱۹۴۶ بپردازند تا برای خود میت به مصرف حج یا صدقات و خیرات برسد و چیزی از آن به ورثه نمی رسد (جامع المسائل ۱/۶۱۴)

حضرت آية الله تبریزی:

جایز نیست.

جاری نیست مگر در صورتی که نجات مسلمان موقوف بر آن باشد یا یا از بزرگ

کسر ابدی فیض خود گریان و بعضی موارد ضرورت

بِسْمِ اللّٰہِ

جائزہ فنیست

جامز نيمست.

حایز نفیست

الطاهر بن محمد

۱۷۵۰

مکتبہ اسلامیہ
لاہور

تشریح اگر با تریاخی که در سال ۱۹۷۹، رساله توضیح المسائل آمده باشد اشکالی ندارد

حضرت آية الله العظمى الخميني

۳۰ زینت حق بدعت خودش با بر احق ط مگر حفظ من بهاران مسکن دلور کاسه

لزوم تحقیق در مراجعه به پزشک

سؤال ❧ آیا خانم‌ها می‌توانند بدون تحقیق از وجود پزشک زن به نزد پزشک مرد بروند؟

حضرت آیه‌الله بهجت:

اگر مشتمل بر لمس و نظر محرم است باید فحص نمایند.

حضرت آیه‌الله تبریزی:

چنانچه تحقیق کردن سبب تأخیر در معالجه می‌شود به طوری که مریض از این جهت دچار مشکل می‌شود لازم نیست.

حضرت آیه‌الله سیستانی:

خیر.

حضرت آیه‌الله صافی گلپایگانی:

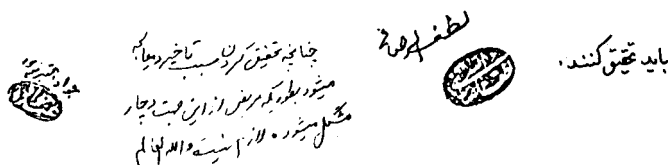
باید تحقیق کنند.

حضرت آیة الله فاضل لنکرانی:

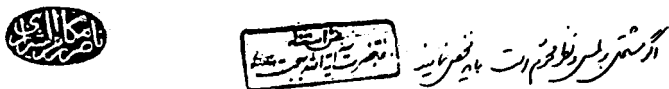
اگر مستلزم لمس و نظر باشد، خیر.

حضرت آیة الله مکارم شیرازی:

تنها در صورت ضرورت و اضطرار رجوع بیمار زن به پزشک مرد و بالعکس جایز است.

تحت در صورت ضرورت و اضطرار رجوع بیمار زن به پزشک مرد و بالعکس جایز است

حکم انعقاد نطفه زن و مرد اجنبی

سؤال (X) زنی از شوهر خود بچه دار نمی شود، آیا جایز است نطفه مرد دیگری غیر از شوهر به وسیله دستگاه در رحم او قرار داده شود و بدینوسیله حامله گردد و اگر جایز است، آیا تمام احکام مادری و فرزندی مانند محرمیت و ارث و... جاری می گردد.

حضرت آیه الله خامنه ای:

عمل مذکور اگر مستلزم ارتکاب مقدمات حرام از قبیل لمس و نظر حرام نباشد و مأمون و مصون از هرگونه مفسده ای باشد فی نفسه منعی ندارد ولی در عین حال بهتر است از بچه دار شدن از این طریق تا ممکن است خودداری نماید.

حضرت آیه الله فاضل لنکرانی:

جایز نیست ولی اگر انجام دادند، حکم مادر و فرزندی بر آنها مترتب می شود.

حضرت آیه الله بهجت:

این عمل فی نفسه مانع ندارد ولی باید از لمس و نظر حرام اجتناب شود و

فرزند ملحق به مرد و زن صاحب نطفه است و احتیاط نسبت به صاحب رحم مراعات شود.

حضرت آیة الله صافی گلپایگانی:

اگر مقصود انعقاد نطفه مرد اجنبی و زن اجنبیه است جایز نیست، و اگر مقصود این است که نطفه زن و نطفه شوهرش پس از انعقاد به رحم زن دیگر منتقل نماید در صورتی که انجام این عمل مستلزم فعل حرامی نباشد حکم به جواز خصوصاً در صورتی که زن مادر استعداد نگهداری جنین را نداشته باشد بعید نیست.

حضرت آیة الله مکارم شیرازی:

جایز نیست.

حضرت آیة الله تبریزی:

جایز نیست نطفه مرد اجنبی در رحم زن اجنبیه قرار گیرد ولی اگر این کار شد این زنی که نطفه غیر در رحم او واقع شده است مادر بچه است و لکن شوهر او پدر این بچه نیست و این بچه از این شوهر ارث نمی برد و پدر این بچه صاحب نطفه است.

ضمانت پزشک

«کسی که نفسی را زنده می‌کند گویا تمام مردم را زنده کرده است.»^۱ امام صادق (ع)
«کسی که از مریضی عیادت کند، هفتاد هزار ملک او را مشایعت و همراهی می‌کنند تا زمانی که به منزلش باز گردد برای او استغفار می‌کنند.»^۲ امام صادق (ع)

سؤال ❏ پزشکی به علت فقر مالی مریض که قادر به پرداخت اجرت عمل جراحی نیست از معالجه و جراحی بیمار اورژانسی اجتناب می‌کند و در نتیجه بیمار فوت می‌کند یا عمل جراحی در روزهای دیگر به اندازه همان روز نمی‌تواند مفید باشد آیا پزشک ضامن است در صورتی که تاخیر در این امر منجر به مرگ یا عوارض دیگر شود آیا این کار غیر شرعی نیست؟

حضرت آیه الله خامنه ای:

پزشک و یا اهمال کننده ضامن موت یا عوارض ذکر شده نیستند هر چند اگر در حفظ نفس یا معالجه واجب کوتاهی شده باشد گناهکار هستند.

۱. الحکم الزاهرة ۱ / ۲۰۸.

۲. الحکم الزاهرة ۱ / ۲۱۰ - وسائل الشیعة ۲ / ۶۳۴.

حضرت آیه الله بهجت:

تاخیر در معالجه ضروریّه با تمکن جایز نیست ولی ثبوت ضمان مبنی بر استناد به فعل شخص است.

حضرت آیه الله سیستانی:

جایز نیست ولی ضامن نیست.

حضرت آیه الله فاضل لنکرانی:

در فرض سؤال پزشک ضامن نیست هر چند مرتکب کار حرامی شده است.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

در فرض سؤال چنانچه وسیله دیگری برای انجام عمل جراحی بجز همان پزشکی که به او مراجعه شده نباشد و مسلم و قطعی باشد که دکتر مذکور می توانسته حیات او را با عمل جراحی حفظ کند و نکرده ترک واجب نموده که معصیت است ولی ضمانی ندارد.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

در فرض سؤال پزشک ضامن خون نیست ولی گناه بزرگی مرتکب شده و قابل تعقیب است.

حضرت آیه الله تبریزی:

در فرض سؤال هر چند کار خلاف شرع انجام داده ولی ضامن نیست.

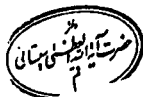

خیر در فرض زوال بزرگ ضامن نیست هر چند ترکب کار حرام شده است.

در بیان

در فرض سؤال، چنانچه وسیله دیگری برای انجام عمل جراحی پزشکی که به او مراجعه شده نباشد و مسلم و قطعی باشد که دکتر مذکور، میتواند حیات او را با عمل جراحی حفظ کند و نگذرد ترک واجب نموده که محقق است ولی همانی ندارد.

لطف فرموده

جائز نیست ولی ضامن نیست.

سید

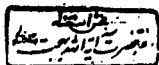
سید

بزرگ یا اهل کس ضامن مروت یا عاقل و دانا نیستند هر چند اگر حفظ نفس را با مال واجب گزاشی

بسمه تعالی در فرض سؤال هر چند کار خلاف شرع انجام داده

ولی ضامن نیست

تاخیر در معالجه ضروری با تکل جان نیست

ولی فوت ضامن سببی بر استناد به فعل شفع است.

در فرض سؤال بزرگ ضامن خون نیست ولی گناه بزرگی ترکب شده و قابل تعقیب است

استفاده روزه‌دار از اسپری

سؤال ❏ برخی از بیماران مبتلا به آسم مجبور به استفاده از اسپری سالبوتامول و... برای باز کردن راه تنفسی می‌باشد حکم روزه این دسته چیست؟

حضرت آیه‌الله خامنه‌ای:

اگر چیزی وارد حلق می‌شود و مجرد تنفس نیست مبطل است.

حضرت آیه‌الله صافی گلپایگانی:

در مورد سؤال چنانچه با وسیله مذکوره، هوا داخل راه تنفس می‌شود اشکال ندارد و اگر موادی وارد ریه می‌شود در تمام طول سال (از این ماه رمضان تا رمضان سال بعد) ناچار از این عمل هستند با این حال روزه را بگیرند و احتیاطاً برای هر روز یک مدّ طعام هم کفاره بدهند و قضا ندارد.

حضرت آیه‌الله بهجت:

اگر به صورت بخار غیر غلیظ است روزه صحیح است.

حضرت آیه الله سیستانی:

چنانچه بصورت مایع به حلق آنها نرود مانعی ندارد.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

اسپری هایی که به صورت گاز است اشکالی ندارد.

حضرت آیه الله فاضل لنکرانی:

استفاده از اسپری برای روزه دار اشکالی ندارد.

حضرت آیه الله تبریزی:

اگر وقتی به حلق می رسد هوا باشد، روزه را باطل نمی کند.

در مورد سؤال، چنانچه، با وسیله مذکوره، هوا داخل راه تنفس میشود اشکال ندارد و اگر مواری باین وسیله وارد میشود و در تمام طول سال (از این ماه رمضان تا رمضان سال بعد) ناچار این عمل هستند، باین حال روزه را بگیرند، و احتیاطاً برای هر روز یک عدد طعام هم کفاره بدهند و قضا ندارد.

استفاده از اسپری برای روزه دار اشکال ندارد.

اگر چیزی وارد حلق میشود و مجزئ نفس است باطل است

بسم تعالی
اگر مصدق نماز غیر غلط است
روزه صحیح است.

اگر وقتی به حلق می رسد هوا باشد روزه را باطل نمی کند.

چنانچه بصورت مایع به حلق آنها نرود مانعی ندارد.

اسپری هایی که بصورت گاز است اشکال ندارد.

حکم خرید و فروش پول به پول

سؤال ❏ خرید و فروش پول به پول مثلاً فروش یک اسکناس هزار تومانی به هزار و یکصد تومان چه صورت دارد؟

حضرت آیه الله خامنه ای:

خرید و فروش اسکناس معمولی و رایج باطل است مگر آن که دارای خصوصیت خاصی از قبیل قدمت یا چگونگی چاپ و مانند آن باشد و یا غرض عقلانی در تبدیل منظور باشد مانند تحصیل پول تُخرَد یا تبدیل اسکناس کوچک به اسکناس بزرگتر و مانند آن، که در این موارد تبدیل و خرید و فروش به زیاده مانعی ندارد (مجموعه استفتائات)

حضرت آیه الله فاضل لنکرانی:

اگر معامله عقلایی باشد مانعی ندارد (مثلاً بخواهند پول ریز را به درشت یا کهنه را به نو تبدیل کنند). جامع المسائل ۲۶۴/۱

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

اشکال دارد.

حضرت آیه الله تبریزی:

اگر پول شخصی را به پول دیگر به نقد بفروشد، مانعی ندارد و چنانچه به نسیه باشد معامله مزبور قرض ربوی و حرام است هر چند به اسم خرید و فروش انجام گیرد.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

اگر غرض عقلائی باشد مثل این که یک اسکناس هزار تومانی به یک هزار و یکصد تومان اسکناسهای پنجاه تومانی بفروشد یا خریداری کند یا در خصوص اسکناس یک هزار تومان خصوصیتی باشد مثل این که امضای پدرش را داشته باشد اگر آن را به یک اسکناس هزار تومان و یکصد تومان بخرد جایز است.

حضرت آیه الله بهجت:

در مابه التفاوت معامله دیگری با چیزی انجام دهند خالی از اشکال است.

حضرت آیه الله سیستانی:

اگر از یک جنس باشد به صورت نقد اشکال ندارد ولی به صورت نسیه به احتیاط واجب جایز نیست.

- اگر عوض عقلانی باشد مثل اینکه یک اسکناس هزار تومانی به یک هزار و یکصد تومان اسکناسهای پنج تومانی بفرماید یا خریداری کند یا در خصوص اسکناس یک هزار تومان خصوصیتی باشد مثل اینکه امضای پدرش را داشته باشد اگر آن را به یک اسکناس هزار تومانی و یکصد تومان بخرید جایز است

لطف فرماید

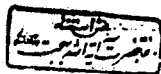

اگر از یک جنسی باشند به صورت نقد اشکال ندارد ولی
به صورت نسبه به احتیاط واجب جایز نیست.

بسمه تعالی اگر پول شخصی را به پول دیگر به نقد بفرموشند مانعی ندارد و چنانچه به نسبه باشد معامله منوط بر قرض ربوی و حرام است هر چند به اسم خرید و فروش انجام گیرد

اشکال دارد

در مابین استعارت معامله دیگری با چیزی انجام دهند خالی از اشکال است.

امام صادق (ع)

ما به فرزندان در پنج سالگی امر می‌کنیم که نماز بخوانند، شما فرزندان‌تان را در هفت سالگی به خواندن نماز امر کنید. ما در هفت سالگی فرزندانمان را امر می‌کنیم تا مقداری که طاقت دارند، روزه بگیرند (تا نصف روز یا بیشتر یا کمتر) وقتی که تشنگی یا گرسنگی بر آنها غالب شد افطار کنند، تا به روزه عادت نمایند، شما فرزندان‌تان را در ۹ سالگی امر کنید هر مقداری که طاقت دارند روزه بگیرند. وقتی تشنگی بر آنها غالب شد افطار کنند. (البته بر دختری که ۹ سال قمری او تمام شده روزه واجب است)

صحبت کردن موقع ایراد خطبه نماز جمعه

«هنگامی که امام خطبه می‌خواند، بر مردم واجب است سکوت کنند.»^۱ امام صادق (ع)

«نماز جمعه حج فقرا و مساکین است.»^۲ پیامبر اکرم (ص)

«کسی که به سوی نماز جمعه قدم برمی‌دارد خداوند احوال (توس) روز قیامت را بر او

سبک می‌کند.»^۳ پیامبر اکرم (ص)

سؤال ❏ در موقع ایراد خطبه‌های نماز جمعه برخی از نمازگزاران به صحبت کردن می‌پردازند و به خطبه‌ها گوش نمی‌دهند یا برخی اصلاً به خطبه‌ها نمی‌رسند و موقع نماز به مصلا می‌رسند حکم نماز آنها چیست؟

حضرت آیه‌الله خامنه‌ای:

نماز جمعه از نماز ظهر کفایت می‌کند هر چند در بین خطبه‌های نماز حرف زده باشند یا به خطبه نرسیده باشند لکن تکلم در اثناء خطبه در صورتی که موجب فوات فایده‌ی خطبه شود جایز نیست.

۱. مستدرک الوسائل ۴۰۹/۱.

۲. الحکم الزاهرة ۲/۲۲۳.

۳. همان.

حضرت آیه الله بهجت:

در صورتی که مأوم در شرایطی است که اگر خطبه ها را گوش بدهد می شنود، واجب است گوش بدهد و نیز حرف زدنی که او را از گوش دادن واجب باز دارد حرام است اگر چه باعث بطلان خطبه و نماز جمعه نسبت به او نیست و مأوم اگر به خطبه ها نرسید ولی یک رکعت از نماز جمعه را درک کرد نماز جمعه او صحیح است. (مسئله ۱۶ از ملحقات رساله)

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

اگر عددی که اجتماع به آن عدد معتبر است استماع داشته باشند موجب بطلان نماز نمی شود.

حضرت آیه الله فاضل لنکرانی:

واجب است که خطبه ها را گوش بدهند. (جامع المسائل ۱/ ۱۳۲)

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

احتیاط واجب آن است که به هنگام خطبه ها ساکن باشند و به خطبه ها گوش فرادهند و اگر کسی به خطبه نرسد ولی به نماز پرسد نمازش صحیح و کفایت از ظهر می کند.

حضرت آیه الله سیستانی:

نماز آنها صحیح و مجزی است ولی گوش دادن به خطبه ها در صورت حضور بنابر احتیاط واجب است.

حضرت آیه الله تبریزی:

چنانچه نماز جمعه با شرایط اقامه شود شرکت در آن کفایت از نماز ظهر می کند، هر چند شخص به خطبه های نماز جمعه نرسد.

نماز جمعه از نماز ظهر کفایت می کند هر چند درین خطبه اگر نماز حرف زده باشند یا به خطبه نرسیده باشند یکی حکم در اثنا و خطبه در صورتی که موجب قنوت نافذ خطبه شود جائز نیست.

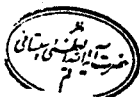

بسمه تعالی چنانچه نماز جمعه با شرایط اقامه شود شرکت در آن کفایت از نماز ظهر می کند هر چند شخص به خطبه های نماز جمعه نرسد

احتیاط واجب آن است که به هنگام خطبه با کسی باشند و به خطبه ها گوش فرا دهند و اگر کسی به خطبه نرسد ولی به نماز برسد نمازین صحیح و کفایت از ظهر می کند.

اگر عددی که اجتماع به آن عدد معتبر است استماع داشته باشند موجب بطلان نماز نیست.

نماز آنها صحیح و مجزی است ولی گوش دادن به خطبه ها در صورت حضور بنابر احتیاط واجب است.

امام رضا (ع)

پیامبر اکرم (ص) فرمودند:

روز جمعه سید و آقای روزهاست، خداوند پاداش
حسنات را در این روز مضاعف و چندبرابر کرده و
گناهان را محو ساخته و درجات را بالا برده، و دعاها را
مستجاب فرموده و ناراحتیها را برطرف کرده و
حاجتهای بزرگ را برآورده می‌سازد.

در سخن دیگری پیامبر (ص) فرمودند:

نماز جمعه، حج فقرا و مساکین است.

(الحکم الزاهرة ۲ / ۲۲۳ - ۲۲۱)

مسئولیت والدین در مقابل فرزندان

«وای بر اولاد آخرالزمان از دست پدرانشان! عرض شد یا رسول الله آیا از پدران مشرک آنان؟»

فرمود: خیر، از پدران مؤمن آن‌ها، چون واجبات دینی را به فرزندانشان نمی‌آموزند و آنان را از آموختن نیز منع می‌کنند و با متاع ناچیزی از دنیا از آنان راضی می‌شوند من از آنها بیزار هستم و آنها از من بیزارند.^۱ پیامبر اکرم (ص)

سؤال ❏ برخی از والدین نسبت به انجام عبادات فرزندان اهتمام نمی‌ورزند و حتی چون خود مقید به انجام عبادات نیستند، از عبادت فرزندان ممانعت می‌کنند، یا شاهد روابط نامشروع دختران و پسرانشان با نامحرمان (دوستی آنها) هستند و برخوردی نمی‌کنند، آیا وظیفه فرزندان در قبال والدین و اطاعت از آنها چیست؟ و مسئولیت این گونه والدین چگونه است؟

حضرت آیه الله فاضل لنکرانی:

همه وظیفه دارند طبق شرایط و مراحل امر به معروف نهی از منکر عمل کنند وظیفه پدر و مادر در این امر اهم است.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

اطاعت از والدین در معصیت خدا جایز نیست.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

فرزندان صالح باید وظیفه امر به معروف و نهی از منکر را در مقابل پدران و مادران انجام دهند، همان گونه که پدران و مادران وظیفه دارند فرزندان خود را امر به معروف و نهی از منکر کنند.

حضرت آیه الله بهجت:

اطاعت والدین در حرام جایز نیست و در غیر آن واجب نیست بلکه ایذاء حرام است.

حضرت آیه الله تبریزی:

فرزندان باید به وظایف شرعی خود عمل کنند و اطاعت در معصیت جایز نیست و پدر و مادر را باید امر به معروف یا نهی از منکر کنند و پدر و مادر نسبت به فرزندان خود مسئولند.

حضرت آیه الله سیستانی:

باید والدین آن‌ها را امر به معروف و نهی از منکر کنند و اما اطاعت فرزندان فی حد ذاته واجب نیست بلکه باید موجبات اذیت والدین را اگر منشأ آن شفقت بر فرزند است فراهم نسازد.

نسبت زن به پدر و مادر و نفع شرعی خود عمل کند و طاعت در معصیت جاری نیست
و پدر و مادر را باید امر معروف و نهی از منکر کنند و پدر و مادر نسبت به فرزندان خود مسئولند

فرزندان مصالح باید و طبیعتاً امر به معروف و نهی از منکر را در

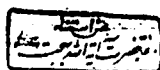
مقابل پدران و مادران انجام دهند تا آنکه هر یک که پدران و مادران و طبیعتاً دارند
فرزندان خود را امر به معروف و نهی از منکر کنند همیشه موفق باشید

لطیفه

همه وظیفه دارند نفس شرک و دهر امر به معروف و نهی از منکر کنند
و وظیفه پدر و مادر به دلایل امر و هم است

اطاعت از والدین در معصیت خدا جایز نیست

اطاعت والدین در حرام، جائز نیست و در غیر آن واجب نیست بلکه از او لازم است

باید والدین آنها را امر به معروف و نهی از منکر کنند

و اما اطاعت فرزندان فی حد ذاته واجب نیست

بلکه باید موجبات اذیت والدین را اگر منشأ آن شفقت به فرزندان است فراهم
نمایند

امام علی (ع)

«لا تَزَالُ هَذِهِ الْأُمَّةُ بِخَيْرٍ مَا لَمْ يَلْبِسُوا مَلَابِسَ
الْعَجَمِ وَيَطْعَمُوا أَطْعِمَةَ الْعَجَمِ فَإِنْ فَعَلُوا ذَلِكَ
ضَرَبَهُمُ اللَّهُ بِالذُّلِّ»

امت مسلمان همیشه عاقبت بر خیر خواهد بود تا
زمانی که لباس های بیگانه و کفار را نپوشند و غذای
آنها را نخورند. اگر پیرو کفار تسدند خداوند آنان را
ذلیل خواهد کرد.

بحار الانوار ۷۶ / ۳۰۳

مخارج برای اموات

«غذا خوردن نزد صاحب عزا از کارهای دوران جاهلیت است، سنت اسلامی بردن غذا برای صاحبان عزاست، همان گونه که وقتی جعفر بن ابیطالب شهید شد، پیامبر (ص) به حضرت زهرا (س) فرمودند: به مدت سه روز برای خانواده جعفر غذا ببر و در نزد آنان بمان.»^۱ امام صادق (ع)

مسئله: مستحب است تا سه روز برای اهل خانه میت غذا بفرستند، و غذا خوردن نزد آنان و در منزلشان مکروه است. (رساله حضرت امام خمینی (ره) و تمامی مراجع عظام تقلید، مستحبات دفن)

سؤال ❧ مخارجی که برای اموات صورت می‌گیرد طعام‌های مفصل در تالارها و تاج گل‌های گران قیمت حالت مسابقه به خود گرفته و چشم و هم چشمی با برخی عادات و رسوم اجتماعی موجب قرض‌های کمرشکن برای صاحبان عزا می‌گردد با توجه به وجود معضلات اجتماعی مانند فقر، کمبود مراکز عام المنفعه مانند مساجد، مدارس و درمانگاه آبا به نظر حضرت‌عالی صرف هزینه در چه راهی برای میت سودمندتر است، تکلیف مؤمنین در این رابطه چیست؟

حضرت آیه الله خامنه ای:

اگر متوفی وصیتی داشته باشد باید در حد ثلث اموال او طبق وصیت عمل گردد و در غیر این صورت اگر چه خیرات برای اموات امر مطلوبی است مشروط بر آن که اسراف و تبذیر نباشد ولی سزاوار است اموال را در امورات خیریه عام المنفعه هزینه نمایند.

حضرت آیه الله فاضل لنکرانی:

تحمل این گونه مخارج نه تنها واجب نیست بلکه شبهه دارد، زیرا که فقرا را به زحمت می اندازد و چه بسا آبروی آنها را می برد بهتر است برای میت خیرات و مبرات بدهند و از کارهای بی فایده پرهیز کنند. جامع المسائل ۷۵/۱

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

امور مذکوره اگر به حد افراط برسد جایز نیست و بعضی از آنها به کلی بی مورد است و آنچه در درجه اول قرار دارد، ادای دیون مالی خلقی و خالقی میت و نیز تکالیفی است که بر او واجب بوده و در حال حیات انجام نداده است.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

بهتر است برای میت مراسم ساده ای بگیرند و مازاد را خرج امور خیریه ای که اشاره کردید یا مانند آن بنمایند.

حضرت آیه الله بهجت:

بهتر است اول حقوق واجبه میت و بعد خیرات و مبرات برای او داده شود.

حضرت آیه الله سیستانی:

شکی نیست که صرف این هزینه ها در کمک به مستمندان اولی و به حال میت مفیدتر است بلکه اجرای این مراسم اگر به همان نحو باشد که در سؤال آمده هیچ فایده ای برای میت ندارد بلکه اگر تبذیر و اسراف باشد جایز نیست.

حضرت آیه الله تبریزی:

امور مزبور داخل در اسراف مال است و اشکال شرعی دارد و موجب محروم کردن افراد بی بضاعت از برگزاری مجلس برای میت می شود اگر بخواهند مالی را برای میت صرف کنند مناسب است آن را در انجام تکالیفی که میت انجام نداده و بر عهده او باقی مانده مصرف کنند و نیز در احسان و اطعام به فقرا و غیر آن از خیرات صرف کنند تا ثواب آن به میت برسد.

اگر متوفی وصیتی داشته باشد باید در عقد ملک اموال او طبق وصیت عمل گردد و غیر این صورت که چه غیرات
برای اموال امر مطلوب است مشروط بر آنکه اصراف و تبذیر نباشد و در سزاوار است اموال را در امور است
تعمیر عام المنفعه هزینه نمایند.

بهتر است برای میت مرام ساه ای بگیرند و ما زاد را خرج امور غیره ای که است را کرده یا مانند آن نمایند.

امور مذکوره اگر بمقتضای اطرار برسد جایز نیست و بعضی از آنها بکلی بی مورد است و آنچه در درجه اول
قرار دارد اداء دیون مالی خلقی و خالق میت و نیز تکالیفی است که بر او واجب بوده و در حال حیات انجام نداده است

طعن بر صحت

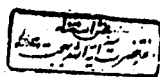

شکی نیست که صرف این هزینه مادر گشت بهتمندان

اولی و به حال میت مفید تر است بقدر احوال این مرام اگر بر همان نخواهد شد که در کمال آیده هیچ فایده ای بر میت ندارد و اگر تبذیر و اصراف
باشد جایز نیست

بسمه تعالی امور مزبور داخل در اسراف مال است و اشکال شرعی دارد و نیز موجب محروم کردن افرادی بصفا از برگزاری
مجلس برای میت می شود ، اگر بخوانند مالی را برای میت صرف کنند مناسب است آنرا را انجام تکالیفی که میت انجام نداده
و بهر همه ادا باقی مانده - صرف کنند و نیز در احسان و اطعام به فقرا و غیر آن از خیرات صرف کنند تا ثواب آن به میت برسد

بهتر است اول حقوق و اعبیه میت و
بعد غیرات و عیالات برای او داده شود.

پرداخت مهریه و دین

سؤال ❏ مهریه و دینی که مربوط به مثلاً ده سال پیش است آیا به همان مقدار باید پرداخت شود یا با قیمت فعلی محاسبه و پرداخت گردد مثلاً صد تومان ده سال پیش الان یکهزار تومان ارزش دارد کدامیک باید پرداخت شود؟

حضرت آیه الله خامنه ای:

باید طبق قانونی که در این زمینه وجود دارد عمل شود.

حضرت آیه الله تبریزی:

کسی که بابت مهر یا غیر آن مبلغی از پول رایج را به دیگری بدهکار باشد طلبکار فقط همان مبلغ را می تواند از بدهکار مطالبه کند و حق مطالبه بیش از آن را ندارد و کاهش یا افزایش قدرت خرید پول تأثیری در حکم ندارد.

حضرت آیه الله فاضل لنکرانی:

به همان مقداری که در ابتدا بر ذمه آمده است، و کم شدن ارزش آن یعنی قدرت خرید نقشی ندارد، زیرا پول از مثلیات است نه قیمیات. (جامع المسائل ۱/ ۴۱۶)

به همان مبلغ محاسبه می شود هر چند بهتر است مصالحه کنند.

حضرت آیه الله سیستانی:

به همان مقدار باید پرداخت شود.

حضرت آیه الله بهجت:

احتیاطاً به ارزش روز مصالحه شود.

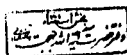
حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

باید بر طبق مقداری که عقد بر آن اجرا شده پرداخت شود.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

چنانچه تورم در این مدت شدید بوده باید مطابق نرخ متوسط تورم اجناس محاسبه و پرداخت گردد.

احتیاطاً به ارزش روز مصالحه شود باید طبق تائیدی که در این زمینه وجود دارد عمل نمود.

به همان مقدار باید پرداخت شود. باید بر طبق مقداری که عقد بر آن اجرا شده پرداخت شود.

بسم الله الرحمن الرحیم

چنانچه تورم در این مدت شدید بوده باید مطابق نرخ متوسط تورم اجناس محاسبه و پرداخت گردد.

به همان مبلغ محاسبه می شود هر چند بهتر است مصالحه کنند.

بسم الله الرحمن الرحیم
این سند صحتی گشتی که تحت مهر و امضاء و درج در دفتر اسناد رسمی و در حضور دو شاهد معتبر
طلوع کائنات و ماه طالع را می توان از برهان و حجتی که در حق تعالی است و در کمال و کمال
یا افزایش قدرت و جلال و تأثیر و حکم صادره
۱۳۸۲/۱۲/۱۲
۱۳۸۲

اذن شوهر در هزینه کردن اموال زن

سؤال ❧ آیا در هزینه کردن مال یا پولی که زن در ائوکار کردن یا بخشش دیگران مانند پدر یا شوهر به دست می آورد اذن شوهر لازم است؟

حضرت آیه الله خامنه ای:

در هزینه کردن اموالی که ملک زن است اذن شوهر لازم نیست.

حضرت آیه الله تبریزی:

در تصرف زن در اموال خودش اذن شوهر لازم نیست لکن احتیاط مستحب این است که در این تصرفات به شوهر اطلاع دهد.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

در هزینه کردن برای حوائج شخصی و تجارت و هدیه به خویشاوند مثل پدر و مادر و برادر و خواهر اذن لازم نیست.

حضرت آیه الله بهجت:

لازم نیست اگر برخوردی با حقوق شوهر ندارد، بلکه در نذر احتیاط تکلیفی استیذان لازم است اگر چه وضعاً منعقد می شود.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

اذن شوهر لازم نیست.

حضرت آیه الله سیستانی:

لازم نیست.

- در هرینه کردن برای حوائج شصم و تجارت و هدیه به خویشاوند مثل پدر و مادر و برادر و خواهر
اذن لازم نیست و احوالاً لطیفه است

در این زمینه کردن اموال که ملک زن است اذن شوهر لازم نیست.

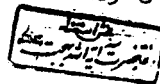
لازم نیست

بسمه تعالی بقصر فتنه در اموال خودش اذن شوهر لازم نیست
لکن احتیاطاً مستحب این است که در این تصورات به شوهر اطلاع ده

لازم نیست اگر برخوردی با حقوق شوهر ندارد.
بلکه در نذر احتیاط تکلیفی استیذان لازم است اگر چه
وضعاً منعقد می شود.

اذن شوهر لازم نیست

لزوم تماس با اسماء جلاله با طهارت

سؤال ❧ آیا در کلماتی مانند بسمه تعالی یا هو یا کلمات فارسی مانند خدا و غیره اجتناب از دست زدن بدون وضو به آن لازم است و حکم اسماء جلاله را دارد؟

حضرت آیه الله خامنه ای:

بسمه تعالی و یا هو حکم اسم جلاله را ندارد ولی خدا و هر لفظی که به معنی آن است لمس آنها بدون طهارت جایز نیست.

حضرت آیه الله فاضل لنکرانی:

خیر

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

مس نام خداوند متعال به هر لفظی که باشد بدون طهارت از حدث جایز نیست و نسبت به ضمیری که به خداوند برمی گردد نیز احتیاط ترک است.

حضرت آیه الله بهجت:

اسم خدا به هر زبانی حکم لفظ جلاله را دارد و در کلماتی مانند بسمه تعالی و

یا هو احتیاط است.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

حکم اسماء جلاله را ندارد و بهتر آن است که اجتناب شود اما در مورد نام خدا یا معادل آن در هر زبان دیگر، باید حکم الله را جاری کرد.

حضرت آیه الله تبریزی:

الفاظی مثل بسمه تعالی و خدا حکم لفظ جلاله را دارد.

حضرت آیه الله سیستانی:

بسمه تعالی و هو اسم خدا نیست ولی خدا و مانند آن اسم خدا است و به احتیاط واجب بدون وضو نباید به آن دست زد.

تذکر: برخی در اثر بی توجهی بر روی سنگ قبور اموات که زیر دست و پا قرار می گیرند، آیات قرآن یا اسماء جلاله خداوند را حک می کنند، نظر به این که مورد هتک و بی احترامی و مس بدون وضو قرار می گیرد لازم است جداً از این کار خودداری گردد.

اسم خدا بهتر از نام حکم لفظ جلاله دارد (مسئله ۳۲۳ ر.ه)

و در حکماتی مانند بسمه تعالی یا هو احتیاط است

حکم اسماء جلاله مانند ولی بعد از آن است که اجتناب شود اما در مورد نام خدا یا معادل آن در هر زبان دیگر باید حکم الله را جاری کرد.

بسمه تعالی و هو اسم خدا نیست ولی خدا و مانند آن اسم خدا است و به احتیاط واجب بدون وضو نباید به آن دست زد.

با برقراری دریا و حکم اسم جلاله را ندارد ولی خدا و مانند آن اسم خدا است و به احتیاط واجب بدون وضو نباید به آن دست زد.

الفاظی مثل بسمه تعالی و خدا حکم لفظ جلاله را دارد

خیر

تعیین سود و مضاربه

سؤال X در قرار داد مضاربه به خاطر این که حدس زده می شود در اثر معامله سود این پول بیست درصد خواهد بود، اگر از ابتدا ۲۰ درصد به عنوان سود معین گردد چه صورت دارد؟

حضرت آیه الله خامنه ای:

سود اگر حاصل از یکی از عقود شرعی باشد حلال است و پرداخت علی الحساب مانع ندارد.

حضرت آیه الله فاضل لنکرانی:

مانعی ندارد ولی اگر کمتر از این مبلغ سود حاصل شود مالک حق مطالبه این مبلغ را ندارد.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

صحیح نیست.

حضرت آیه الله بهجت:

اگر درصد سود بالنسبة به سود حاصله باشد نه درصد سرمایه مضارب است.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

چنانچه معامله سودی بیش از ۲۰ درصد داشته باشد صحیح است.

حضرت آیه الله تبریزی:

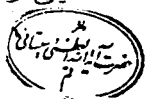
سهم سود باید به عنوان حصّه و درصدی از ربح تعیین شود.

حضرت آیه الله سیستانی:

می تواند در قرار داد مضارب شرط کند که اگر سود کمتر از ۲۰ درصد بود باید

آن را از پول خود تکمیل کند ولی در اصل قرار داد باید سهم مالک به عنوان درصد معینی از سود باشد نه درصد نسبت به اصل پول.

می تواند در قرار داد مضارب شرط کند که اگر سود کمتر از ۲۰٪ بود باید آن را از پول خود تکمیل کند ولی در اصل قرار داد باید سهم مالک به عنوان درصد معینی از سود باشد نه درصد نسبت به اصل پول.

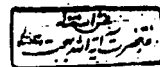
سود اگرچه اصل از یکی از عقود شرعی باشد حلال است و پرداخت عی بحساب مانعی ندارد

صحیح نیست
لطف فرمایند

لطف فرماید - و اگر کمتر از این مبلغ سود حاصل شود
فایده حق مطالبه این مبلغ را ندارد.

جواد انگریزی

سهم سود باید به عنوان حصّه و درصدی از ربح تعیین شود و

اگر درصد سود بالنسبة به سود حاصله باشد نه درصد سرمایه مضارب است

مضارب است

چنانچه معامله سودی بیش از ۲۰٪ داشته باشد صحیح است

اهدای هدایا در مسابقات از نظر شرعی

سؤال ❏ اهدای هدایا و جوایز در مسابقات ورزشی به برندگان (توسط مؤسسه یا شخص ثانی غیر از طرفین مسابقه چه صورت دارد؟

حضرت آیه الله خامنه ای:

اشکالی ندارد.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

اگر مسابقات مشروع باشد و ترویج باطل نشود اشکال ندارد.

حضرت آیه الله بهجت:

مانعی ندارد اگر از طرفین نگرفته است.

حضرت آیه الله فاضل لنکرانی:

مانعی ندارد. (جامع المسائل ۱/ ۳۷۴)

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

در صورتی که شرط نشده باشد به که اهدا صورت گیرد اشکالی ندارد.

حضرت آیه الله تبریزی:

در فرض مزبور مانعی ندارد.

حضرت آیه الله سیستانی:

اگر شرط نکنند اشکال ندارد.

در فرض مزبور مانعی ندارد

اشکالی ندارد.

بطنه

اگر مسابقات مشروع باشد و ترویج باطل نشود اشکال ندارد.

اگر سبوط نکنند اشکال ندارد.

مانعی ندارد اگر از طرفین نگرفته است

در صورتی که شرط نشده باشد به که اهدا صورت گیرد اشکالی ندارد

خرید و فروش برگه‌های ارمغان بهزیستی و طرح پنتاگونو

۱. سازمان بهزیستی، برگه‌هایی را به فروش می‌رساند و عنوان آن را به نیت هدیه در امور عام المنفعه و خدمت به محرومین مطرح می‌نماید و اخیراً طرح دیگری به نام «همای رحمت» نیز به همین سبک مطرح شده است. با اینکه اکثر قریب به اتفاق خریداران (که گاهی حتی خانه و یا وسایل زندگی خود را به امید برنده شدن برای خرید این برگه‌ها می‌فروشند) به نیت برنده شدن شرکت می‌کنند آیا خرید و فروش این برگه‌ها چه صورت دارد و در صورت جایز بودن کسانی که مبلغی برنده می‌شوند آیا مالک آن می‌گردند یا خیر؟ با توجه به اینکه بعضی از خریداران برگه‌ها که از محل پول آنها جایزه یا هدیه داده می‌شود رضایت به اختصاص پول آنها به غیر ندارند.

۲. اخیراً یک سیستم گردش پول به صورت تصاعدی به عنوان همیاری و مساعدت به یکدیگر در حال گردش است که علاوه بر وجود این طرح در اینترنت به نام طرح پنتاگونو وابسته به شرکت فیوچر استراتژی ایتالیا چند شرکت داخلی نیز این طرح را با مبلغ پول کمتری راه‌اندازی کرده‌اند (شرکت اردکان سبز یزد و شرکت فراپژوهش سپاهان زاینده‌رود در اصفهان و...) که از

اداره ارشاد نیز مجوز دریافت نموده‌اند و روش این طرح به این صورت است که شخصی با پرداخت مبلغی چندین اوراق بهادار برایش می‌آید، برای به دست آوردن پول خود، برگه‌های خود را به دیگران می‌دهد و آن افراد نیز به حساب آن شخص پول واریز می‌کنند و این کار تصاعدی پیش می‌رود و همیشه عده‌ای در رأس هرم پولهای کلانی به حسابشان واریز می‌شود و عده‌ای در قاعده پولشان از دست می‌رود ولی به امید واریز پول به حسابشان به شرکت در آن ادامه می‌دهند و بخشی از پول نیز به حساب شرکت اختصاص می‌یابد که به پیوست نمونه‌ای از برگه‌ها خدمتتان تقدیم می‌گردد.

آیا خرید و فروش این برگه‌ها جایز است و پولهایی که به حساب بعضی افراد می‌آید آیا آنها مالک می‌شوند؟

حضرت آیه الله فاضل لنکرانی:

ممنوعیت این طرحها خالی از قوت نیست، لذا بر مؤمنین لازم است از آنها اجتناب نمایند و آن وجوه را مالک نمی‌شوند و اگر صاحبان آن را نمی‌شناسند حکم مجهول المالک را دارد که با اذن مجتهد جامع الشرایط به فقیر غیر سید باید داده شود.

حضرت آیه الله بهجت:

هر دو مورد اشکال دارد.

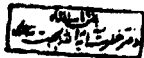
حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

تمام این فعالیتهای کاذب اقتصادی شرعاً اشکال دارد، اولی مانند بلیت‌های بخت‌آزمایی است و دومی شبیه نوعی قمار و حرام است.

بجای این غایت و بکار از این فاضل شرفا اشکال دارد؛
 ادلی ما عند ربنا و بخت آزمایی است و دوی شریفی قرار
 و حرام است = به شرفی بشنید =

ششم
 هر دو مورد اشکال دارد.

سپید

۹- کیفیت این طرح عالی از قدرت متعالی و پرستی است
 لذتها آفتاب نمانده آن وجهه را که فی مشرق و مغرب
 آفرینشند حکم جلال الکرار دارد که به این مختص است
 به فقیر فرستید باید داده شود.

امام علی (ع)

«ما لابْنِ آدَمَ وَالْفَخْرِ، أَوَّلُهُ نُطْفَةٌ وَآخِرُهُ جِيْفَةٌ وَلَا يَرْزُقُ نَفْسَهُ وَلَا يَذْفَعُ حَتْفَهُ»

فرزند آدم را با فخر فروشی چکار؟ او که در آغاز
نطفه‌ای گندیده و در پایان مرداری بدبو است، نه
می‌تواند روزی خویشتن را فراهم کند و نه مرگ را از
خود دور نماید.

نهج البلاغه، حکمت ۴۵۴

خرید و فروش برگه‌های همای رحمت و...

سؤال ❏ در خرید برگه‌های ارمغان بهزیستی و همای رحمت و امثال آن، اگر چه اعلام می‌شود، خریداران برگه‌ها را به قصد قربت خریداری کنند، اما خریدار حقیقتاً برای برنده شدن و رسیدن به جایزه چند میلیونی برگه را خریداری می‌کند؛ خرید و فروش این برگه‌ها و تبلیغ مطبوعات و صدا و سیما در این رابطه چگونه است؟

حضرت آیه الله بهجت:

اشکال دارد.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

در مورد سؤال اگر جایزه را از همان پول‌های جمع‌آوری شده از فروش اوراق مذکور و یا از مؤسسه مربوطه می‌پردازد، صحیح نیست.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

خرید و فروش این برگه‌ها اشکال دارد مگر اینکه صورت فعلی را تغییر دهند و مطابق موازین شرع کنند.

حضرت آیه الله تبریزی:

چنانچه خریدار برگه بنا دارد که اگر قرعه نینداختند یا قرعه کشی کردند، به اسم او جایزه در آمد، ندادند مطالبه جایزه می کند، این عمل ملحق به قمار است.

حضرت آیه الله فاضل لنکرانی:

اگر انگیزه اصلی برای شرکت کردن، بردن جایزه ای باشد که با همین وجوه تسهیه شده است، جایز نیست. و چنانچه بگیرند ضامن هستند و حکم مجهول المالک را دارد. اما چنانچه انگیزه اصلی شرکت کننده کمک به بیماران و افراد نیازمند باشد و جایزه را مؤسسه مزبور از غیر این وجوه بدهد، اشکالی ندارد. (جامع المسائل ۲/ ۲۹۹)

در مورد سؤال اگر جایزه از همان پولهای جسم آوری شده از فروش اوراق مذکوره و یا از موسسه مربوطه می بردارند صحیح نیست

لطف فرمایید

خرید دروش این برگه اشکال دارد مگر آنکه هدیه نقل را
تفسیر دهند مطابق رای شرع کنند

اشکال دارد.

چنانچه خود ادا برگه بنیاد دارد که اگر قرعه نینداختند
یا قرعه کشی کردند باسم او جایزه در آمد ندادند مطالبه قرعه
یا جایزه می کند این عمل ملحق به قمار است.

بیماری ایدز

«بین مردان و زنان جدایی بیندازید (تا کمتر با هم برخورد داشته باشند) زیرا هنگامی که مردان و زنان با هم تماس داشته باشند و رو در روی یکدیگر قرار گیرند، جامعه به دردی مبتلا خواهد شد که درمان نخواهد داشت.»^۱ پیامبر اکرم (ص)

سؤال ❏ بیماری ایدز از بیماری‌های خطرناکی است که تاکنون درمانی برای آن یافت نشده است. این بیماری مسری بوده و بیشتر از طریق مقاربت جنسی منتقل گردیده و حتی به جنین در رحم مادر نیز سرایت می‌کند. آیا این بیماری با توجه به خطرات خانمان سوزش و مسری بودن که موجب اضرار زن به شوهر یا بالعکس می‌گردد، موجب فسخ عقد زوجین می‌شود یا خیر؟

حضرت آیه الله خامنه‌ای:

موجب فسخ عقد نیست.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

بیماری مذکور موجب خیار فسخ عقد نیست، بلی چنانچه زوج به مبتلا به آن

باشد زوج می تواند او را طلاق دهد و اگر زوج مبتلا باشد، زوجه می تواند از مقاربت ممانعت نماید.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

بیماری فوق مجوز فسخ عقد نکاح نیست، ولی هرگاه به هنگام عقد یا قبل از آن شرط سلامت زوج و زوجه شده باشد سپس معلوم شود که یکی از آنها به هنگام عقد مبتلا به بیماری مذکور بوده، طرف دیگر حق فسخ نکاح را از باب تدلیس دارد، همچنین اگر خطر سرایت به طرف مقابل باشد، پیشنهاد طلاق به شوهر می کنند و اگر قبول نکرد، حاکم شرع می تواند زن را مطلقه کند.

حضرت آیه الله تبریزی:

ایدز موجب فسخ عقد ازدواج نمی شود و چنانچه زن مبتلا به آن باشد شوهر می تواند از مقاربت با او امتناع کند و باید نفقه زن را بدهد و اگر نفقه نداد زن می تواند به حاکم شرع رجوع کند که او را وادار به دادن نفقه کند و اگر امتناع کرد او را اجبار به طلاق کند، و اگر مرد مبتلا بود، حق مقاربت با زوجه ندارد و مادامی که او را طلاق نداده باید نفقه او را بدهد.

حضرت آیه الله بهجت:

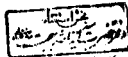
مورد مزبور از موجبات خیال نیست.

فرض ایدز موجب فسخ عقد ازدواج نمی شود، و چنانچه زن مبتلا به آن باشد شوهر می تواند از مقاربت با او امتناع کند و باید نفقه زن را بدهد، و اگر نفقه نداد زن می تواند به حاکم شرع رجوع کند که او را وادار به دادن نفقه کند و اگر امتناع کرد او را اجبار به طلاق کند، و اگر مرد مبتلا بود حق دخول بر زوجه ندارد و مادامی که او را طلاق نداده باید نفقه او را بدهد.

بیماری فوق مجوز فسخ عقد نکاح نیست، ولی هرگاه به هنگام عقد یا قبل از آن شرط سلامت زوج و زوجه شده باشد سپس معلوم شود که یکی از آنها به هنگام عقد مبتلا به بیماری مذکور بوده، طرف دیگر حق فسخ نکاح را از باب تدلیس دارد، همچنین اگر خطر سرایت به طرف مقابل باشد، پیشنهاد طلاق به شوهر می کنند و اگر قبول نکرد، حاکم شرع می تواند زن را مطلقه کند.

مورد مزبور از موجبات خیال نیست

موجب فسخ عقد نیست

بیماری مذکور موجب خیال فسخ عقد نیست، بل چنانچه زوج مبتلا باشد زوجه می تواند از مقاربت ممانعت نماید. و در این مورد ۱۴۲۹ هجری قمری

نقد و نسیه در معاملات

سؤال ❏ در معاملات گفته می شود: این جنس را نقداً مثلاً به ۱۰۰۰ تومان می فروشم و نسیه یک ماهه ۱۰٪ اضافه تر می فروشم که هزار و یکصد تومان می شود، شرعاً این گونه معاملات چگونه است؟

حضرت آیه الله خامنه ای:

مانعی ندارد.

حضرت آیه الله بهجت:

در معامله نسیه اگر مبلغ و مدت مضبوط باشد بی اشکال است.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

در صورتی که یکی از آن دو معین شود اشکال ندارد.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

اگر هنگام معامله نسیه و نقد بودن معامله مشخص شود اشکال ندارد.

حضرت آية الله سيستانی:

چنانچه خریدار در وقت خریدن معین کند که به چه صورت می خرد و فروشنده همان را قبول نماید مانعی ندارد.

حضرت آية الله تبریزی:

چنانچه در معامله تعیین کند که جنس را مثلاً نقداً به مبلغ ۱۰۰ تومان می فروشم و نسیه به مبلغ صد و ده تومان، و در موقع معامله قیمت را معین کند و نگوید که به صد تومان می فروشم و ده در صد زیاد می کنم، مثلاً شش ماهه، مانعی ندارد.

چنانچه در معامله تعیین کند که جنس را مثلاً نقداً به مبلغ صد تومان می فروشم و نسیه به مبلغ صد و ده تومان، و در موقع معامله قیمت را معین کند، و نگوید که صد تومان می فروشم و ده در صد زیاد می کنم، مثلاً شش ماهه، مانعی ندارد. روا شده است.

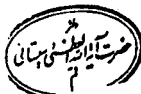
در صورتی که یکی از آن دو معین نشود اشکالی ندارد
لش در معامله نسیه اگر مبلغ و مدت مضبوط باشد بی اشکال است.

لطفاً

اگر هنگام معامله نسیه و نقد بودن معامله مشخص نشود اشکال ندارد.

چنانچه خریدار در وقت خریدن معین کند که به چه صورت می خرد و فروشنده همان را قبول نماید مانعی ندارد.

شرط پس انداز در وام قرض الحسنه

« کیست که به خدا وام نیکو دهد (و از مالی که به او ارزانی داشته اتفاق کند) تا خداوند آن را برای او چندین برابر کند؟ و برای او پاداش پرارزشی است»^۱

«بر درب بهشت نوشته شده قرض ۱۸ برابر و صدقه ۱۰ برابر پاداش دارد، چون قرض را شخص محتاج می گیرد ولی صدقه چه بسا در دست غیر محتاج قرار می گیرد»^۲

(امام صادق (ع))

سؤال ❏ در برخی صندوق های قرض الحسنه شرط می شود که برای اخذ وام باید مبلغی به حساب واریز گردد و پس از گذشت مدتی وام چند برابر مبلغ پس انداز شده پرداخت می شود. این شرط و شیوه وام چه صورت دارد؟

حضرت آیه الله خامنه ای:

شرط داشتن حساب پس انداز اشکال ندارد. ولی اگر شرط داشتن مبلغ معین در حساب و باقی ماندن آن به مدت خاص شرط وام بعدی باشد، زیادی حکمیه و در حکم رباست.

۱. سورة حدید / ۱۱.

۲. بحار الانوار ۱۰۳ / ۱۳۸ - الحکم الزاهرة ۱ / ۳۳۶.

حضرت آیه الله بهجت:

اگر در وقت دادن و گرفتن وام چنین شرطی نباشد، جایز است.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

در صورتی که این شرط به نفع وام گیرندگان دیگر باشد اشکالی ندارد.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

شرط مذکور اشکال دارد.

حضرت آیه الله سیستانی:

چنانچه واریز کننده مبلغ به حساب شرط نکند که به او وام بدهند مانعی ندارد و اگر شرط بکند این شرط حرام است. ولی اگر آنها که به او وام می دهند کاری به شرط او نداشته باشند و حتی در فرض فساد شرط و عدم استحقاق وی راضی به وام دادن به او باشند او مالک آن وام می شود.

حضرت آیه الله تبریزی:

چنانچه سپرده گذار که وام دهنده اول به صاحبان مؤسسه است شرط کند در وامش که بعد از مدتی به من قرض بدهید، شرط نافذ نیست، و همچنین اگر صاحبان مؤسسه شرط کنند که پول وام گیرنده تا پرداخت آخرین قسط وام در نزد آنها باقی بماند این شرط نافذ نیست، و وام گیرنده که مثلاً دو برابر پولی که به مؤسسه سپرده، وام دریافت می کند نسبت به نصف وام دریافتی تهاتر قهری است و فقط نصف آنچه گرفته قرض می شود.

ضمایجه واریز کننده مبلغ به حساب شرط نکند که به او وام بدهند مابقی نوار در اکثر شرط بکنند این
 شرط هرگز هست ولی اگر آنها که به او وام می دهند کاری به شرط نداشته باشند و حتی در فرض
 مساعد شرط وعدم استحقاق وی را قضا به جوامع دادند به او باشند اموال آن وام می شود.

در صورتی که این شرط منع وام گیرندگان دیگر باشد نکات

نقطه

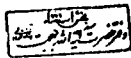

شرط مذکور اشکال دارد

چنانچه سپرده گذار که وام دهنده اول صاحبان مؤسسه است شرط نکند
 در واداش که بعد از مدتی به من قرض بدهد شرط ناکند نیست، همچنین اگر
 صاحبان مؤسسه شرط نکند که پول وام گیرنده تا پرداخت آخرین قسط وام
 در نزد آنها باقی نماند این شرط ناکند نیست. دوام گیرنده که شقه در برابر پولی
 که به مؤسسه سپرده، وام دریا قسط می کند نسبت به نصف وام دریافتی
 تنها تر قهری است و فقط نصف آنچه گرفته قرض می شود. جواز دیگری

بقیه آنرا وقت حادثی و زمین وام چنین قرضی نماند جایز است.

شرط دومین حساب پس انداز اشکال ندارد ولی اگر شرط
 دومین مبلغ معین در حساب و باقی مانده آن به مدت خاص شرط وام بدهی باشد نماید دیگر در حکم ربا است.

پیامبر اکرم (ص) فرمودند:

ای فاطمه! زنان امت من بر زنان اهل بیت و مردان امت من بر مردان اهل بیت گریه می کنند و هر سال عزاداری را تجدید می کنند. هنگامی که قیامت فرا رسد، تو زنان را شفاعت می کنی و من مردان را، و هر کس را که برای مصائب حسین (ع) گریه کرده باشد دستش را گرفته وارد بهشت می کنیم. ای فاطمه! تمام چشمها در روز قیامت گریان است مگر چشمی که در مصیبت های حسین گریه کرده باشد که آن چشم خوشحال و خندان به نعمتهای بهشتی است.

(بحار الانوار ۲۹۳/۴۴ - آداب الطلاب ۳۴۶)

پوشیدن طلای سفید و پلاتین جهت مردان

«طلا زینت اهل بهشت است و خداوند طلا را در دنیا زینت زنان قرار داده و بر مردان پوشیدن طلا و نماز خواندن با آن را حرام کرده است.»^۱ امام صادق (ع)

سؤال ❏ پوشیدن طلای سفید و پلاتین جهت مردان چگونه است؟

حضرت آیه الله خامنه‌ای:

اگر طلاست که بر اثر مخلوط کردن ماده‌ای رنگ آن سفید شده است حرام است. ولی اگر پلاتین است یا عنصر طلا در آن به قدری کم است که عرفاً به آن طلا نمی‌گویند مانع ندارد.

حضرت آیه الله فاضل لنکرانی:

ظاهراً پلاتین غیر از طلای سفید است، لذا پلاتین برای مردان حلال است اگر چه طلای سفید حرام است. (جامع المسائل ۱/ ۲۵۱)

حضرت آیه الله بهجت:

اگر از جنس طلا نباشد مانع ندارد.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

زینت به طلای سفید برای مردان جایز نیست ولی پلاتین که فلز دیگری است اشکال ندارد.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

اگر طلا باشد جایز نیست و اگر فلز دیگری محسوب شود اشکال ندارد.

حضرت آیه الله تبریزی:

پوشیدن طلا ولو سفید باشد برای مردان جایز نیست، ولی پلاتین که فلز دیگری است مانعی ندارد.

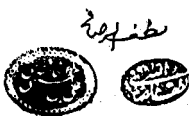

پوشیدن طلا ولو سفید باشد برای مردان جایز نیست و اگر فلز دیگری است اشکال ندارد.

زینت به طلای سفید برای مردان جایز نیست ولی پلاتین که فلز دیگری است اشکال ندارد.

اگر از جنس طلا نباشد مانع ندارد.

اگر طلا باشد زینت به آن جایز نیست و اگر فلز دیگری است اشکال ندارد.

اگر طلا است که بر اثر خلط کردن ماده ای رنگ آن سفید شده است حرام است و اگر پلاتین است یا عنصر طلا در آن به قدری کم است که عرفاً به آن طلا نمی گویند مانع ندارد.

ریختن پول در ضریح ائمه معصومین (ع) در عراق

سؤال (X) آیا پول ریختن در ضریح ائمه معصومین (ع) در عراق، با توجه به اینکه در اختیار دولت عراق قرار می‌گیرد شرعاً جایز است؟

حضرت آیه الله خامنه‌ای:

جایز نیست.

حضرت آیه الله بهجت:

پول را به نیازمندان آنجا بدهند.

حضرت آیه الله مکارم شیرازی:

احتیاط آن است در فرض مسئله در آنجا پول ریخته نشود، بلکه به شیعیان فقیر آن شهرها داده شود.

حضرت آیه الله صافی گلپایگانی:

اگر صرف حرم و خدمه و سایر امور متعلقه حرم می‌شود، جایز است.

حضرت آیه الله تبریزی:

در صورتی که مال دست افراد نااهل قرار بگیرد، نذرش صحیح نیست و واجب نیست عمل کند.

احیاء ائمت «فرض ساله» آنها پول رهنه نژده بکجه بشیعان قمران شرما داد. شود

لطیفه دورانی

اگر صرف حرم و خدمه و سایر هم نهی شده حرم شیعه جائز است

تایید پول را به نیازمندان آنها بدهند

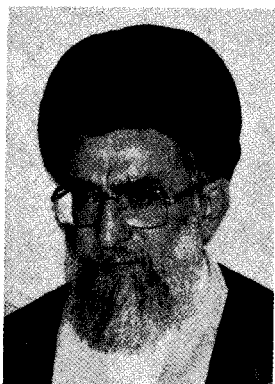
در صورتی که مال دست افراد نااهل قرار بگیرد
نذرش صحیح نیست و واجب نیست عمل کند

برای

جائز نیست.

حضرت آیه الله سید علی حسینی خامنه ای (مدظله العالی)

حضرت آیه الله سید علی حسینی خامنه ای در سال ۱۳۱۸ شمسی در شهر مقدس مشهد پا به عرصه وجود گذاشت پدر ایشان مرحوم آیه الله حاج سید جواد از علمای برجسته شهر و جد ایشان مرحوم آیه الله سید حسین خامنه ای از علمای آذربایجانی مقیم نجف اشرف بود.

معظم له س از طی دوره متوسطه و اخذ دیپلم با گذراندن دروس اسلامی در سن ۱۶ سالگی در

درس خارج مرحوم آیه الله العظمی میلانی شرکت نمودند.

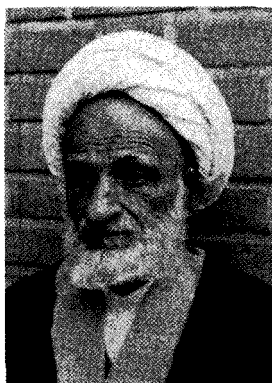
ایشان دروس خارج را نزد حضرات آیات میلانی و شیخ هاشم قزوینی و فلسفه را نزد مرحوم آیه الله میرزا جواد آقا تهرانی خوانده اند.

حضرت آیه الله خامنه ای سپس به نجف اشرف عزیمت نموده و در درس حضرات آیات عظام حکیم، خوئی، شاهرودی و آقا میرزا باقر زنجانی شرکت و با مراجعت به قم از دروس حضرت امام خمینی، و مرحوم آیه الله العظمی بروجردی و علامه طباطبائی و مرحوم آیه الله شیخ مرتضی حائری بهره برده اند.

ایشان در سراسر زندگی با برکتش به وسیله قلم و سخن همواره در جهاد و مبارزه به سر بردند.

و در ششم تیر ماه ۶۰ توسط منافقین کوردل مورد سوء قصد قرار گرفتند، اما خداوند وجود ایشان را حفظ نمود، دهها جلد کتاب در زمینه های مختلف آثار قلمی معظم له را تشکیل می دهد.

حضرت آية الله حاج شيخ محمدتقی بهجت (مدظله العالی)

حضرت آية الله حاج شيخ محمدتقی بهجت مؤمنی در اواخر سال ۱۳۳۴ هـ ق در شهر فومن چشم به جهان گشود. والد ایشان مرحوم حاج میراز محمود بهجت از افراد معتمد شهر، اهل ادب و علاقمند به مکتب اهلبیت (ع) بود. حضرت آية الله بهجت از همان روزهای آغازین زندگی کارشان معاشرت با بزرگان دینی شهر بود معظم له پس از فراگیری

مقدمات و ادبیات عرب برای ادامه تحصیلات راهی عراق و در شهر کربلا اقامت گزیدند و سپس راهی نجف اشرف گردید و از محضر اساتید برجسته نجف حضرت آیات عظام میلانی، شاهرودی، خوئی، حاج شیخ محمد حسین غروی (کمپانی)، سید ابوالحسن اصفهانی، حاج شیخ محمد کاظم شیرازی و سید حسین بادکوبه‌ای در زمینه‌های فقه و اصول مسائل عقلی بهره‌ها بردند. ایشان بخاطر اهتمام به تزکیه نفس و مسائل نفسانی مورد توجه و ملاطفت عارف کامل مرحوم سید علی قاضی قرار گرفت معظم له در سال ۱۳۶۴ هـ ش به ایران مراجعت نموده و در درس حضرات آیات عظام حجت و بروجردی حاضر می‌شدند. ایشان از اعلام و مدرسین بزرگوار و برجسته حوزه علمیه قم می‌باشند مسجد فاطمیه و محل اقامه نماز جماعت ایشان مجمع افاضل حوزه بوده و رونق خاصی دارد و دهها جلد کتاب مفید و ارزنده حاصل تلاش علمی معظم له در زمینه‌های فقه و اصول می‌باشد.

حضرت آیه الله حاج شیخ جواد تبریزی (مدظله العالی)

حضرت آیه الله حاج شیخ جواد تبریزی در سال ۱۳۰۵ شمسی در تبریز در خانواده‌ای مذهبی و مؤمن چشم به جهان گشود معظم له پس از گذراندن تحصیلات جدید به حوزه علمیه قم عزیمت و با طی دوره سطح در درس خارج حضرات آیات عظام حجّت و بروجردی شرکت نمودند، ایشان در سال ۱۳۳۲ شمسی جهت ادامه تحصیلات به حوزه علمیه نجف

اشرف عزیمت و از محضر اساتید گرانمایه حضرات آیات عظام خوئی و سید عبدالهادی شیرازی، بهره‌مند گردیدند و از اعضای دفتر استفتائات مرحوم آیه الله العظمی خوئی بودند. حضرت آیه الله تبریزی در سال ۱۳۵۵ در هنگام مراجعت از زیارت سیدالشهدا به سوی نجف، توسط رژیم بعث عراق دستگیر و به ایران فرستاده شده و پس از ورود به ایران به عنوان یکی از اساتید برجسته حوزه علمیه قم به تدریس فقه و اصول پرداختند. که هم اکنون ۱۸ سال از آن زمان می‌گذرد، معظم له همچنان به تألیف و بحث و تربیت شاگردان مشغول می‌باشند.

دهها جلد کتاب در زمینه‌های فقه و اصول از جمله ثمرات پر برکت زندگی ایشان می‌باشد که برخی از آنها به زیور طبع آراسته شده است.

حضرت آیه الله حاج سیدعلی حسینی سیستانی (مدظله العالی)

حضرت آیه الله حاج سیدعلی حسینی
سیستانی در سال ۱۳۴۹ هـ. ق در خراسان در
خانواده‌ای مذهبی و از خاندان علم و سیادت
متولد شد پدر ایشان از عالمان زاهد آن دیار
بود.

ایشان پس از بهره‌مندی از محضر ادیب
پروازه خراسان استاد محمدتقی ادیب
نیشابوری و استفاده از علامه میرزامهدی

اصفهانی در سال ۱۳۸۸ هـ. ق به حوزه علمیه قم عزیمت نمودند. در درس
حضرات آیات عظام حجت و بروجردی شرکت جستند معظم له در سال ۱۳۷۱
هـ. ق راهی نجف اشرف گردید و از محضر حضرات آیات عظام حکیم، خوئی،
شیخ حسین حلی بهره‌ها بردند. حضرت آیه الله سیستانی از جایگاهی والا در
نزد اساتید خود برخوردار بودند. معظم له در مدت ۳۴ سال تدریس خارج فقه و
اصول و رجال خدمات بزرگ علمی ارائه نموده که ثمرات این تلاش‌ها دهها جلد
کتاب و رساله در موضوعات مختلف فقهی و اصولی می‌باشد.
«فرازهایی از زندگانی حضرات مراجع عظام تقلید دامت برکاتهم از کتاب
آشنایی با زندگانی ستارگان هدایت انتخاب گردیده است.»

حضرت آیه الله حاج شیخ لطف الله صافی گلپایگانی (مدظله العالی)

حضرت آیه الله حاج شیخ لطف الله صافی گلپایگانی در ۱۹ جمادی الاول سال ۱۳۳۷ ه. ق. در گلپایگان چشم به جهان گشودند. والد بزرگوارشان مرحوم حضرت آیه الله آخوند ملا محمد جواد صافی از اوتاد زمان خود بود، و والده مکرمه شان بانوی فاضله و فانیه در ولایت اهل بیت (ع) بنت مرحوم آیه الله آخوند ملا محمد علی شریک بحث مرحوم میرزای شیرازی می باشد. ایشان پس از

فراگیری علوم اسلامی در گلپایگان در سال ۱۳۶۰ ه. ق. به قم مهاجرت کردند و سپس مدتی به نجف اشرف عزیمت نموده و از محضر اساتید بزرگوار حوزه نجف بهره مند شدند. اساتید ایشان عبارتند از: آخوند ملا ابوالقاسم، والد گرانقدرشان، حضرات آیات عظام سید محمد تقی خوانساری، سید محمد حجت کوه کمره ای، سید صدرالدین عاملی، سید محمدرضا گلپایگانی، شیخ محمد کاظم شیرازی، سید جلال الدین گلپایگانی و شیخ محمد علی کاظمی قدس الله اسرارهم

معظم له هفده سال از محضر مرحوم آیه الله العظمی بروجردی بهره مند شده از اصحاب خاص استفتاء و مورد توجه ایشان بودند. دهها جلد کتاب در زمینه های فقهی، اصولی، اعتقادی و معارف دینی از جمله تألیفات ایشان می باشد که کتاب شریف منتخب الاثر زبانزد همگان است معظم له در سال ۱۳۵۶ شمسی به عنوان عضو فقه های شورای نگهبان از سوی امام خمینی (ره) منصوب شدند و هشت سال دبیر این شورا بودند.

حضرت آية الله حاج شيخ محمد فاضل لنكراني (مد ظله العالی)

حضرت آية الله حاج شيخ محمد فاضل
مؤحدی لنكرانی در سال ۱۳۱۰ دیده به جهان
گشود. والد بزرگوارشان از بزرگان حوزه علمیه
قم به شمار می رفت. معظم له در دوران
تحصیلات ابتدایی با مرحوم آية الله حاج سيد
مصطفی خمینی آشنا گردید و این آشنایی
سبب شد که در کنار یکدیگر و به عنوان دو هم
مباحثه به سرعت مراتب علمی را پشت سر

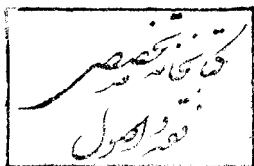
بگذارند. ایشان در سن ۱۹ سالگی در درس خارج مرحوم آية الله العظمی
بروجردی شرکت کردند. و ۱۱ سال از محضر پرفیض این مرجع بزرگ بهره مند
شدند. سپس ۹ سال در درس های فقه و اصول حضرت امام خمینی (ره) و
شرکت جستند و از دروس فلسفه و تفسیر علامه طباطبایی بهره ها بردند.
تألیفات ارزنده معظم له در زمینه های مختلف خصوصاً شرح تحریر الوسیله از
جمله آثار ارزشمند ایشان است. مبارزات سیاسی این مرجع بزرگ به صورت
فردی و گروهی به عنوان عضوی از اعضای جامعه مدرسین حوزه علمیه قم
صورت گرفت. ایشان از همان زمانی که حضرت امام دست به مبارزه با رژیم
منحوس پهلوی زدند، وارد این عرصه شدند و در نتیجه بارها دستگیر مورد
بازجویی های ظالمانه دژخیمان ساواک قرار گرفتند و سرانجام به منطقه بد آب
و هوای بندرلنگه و سپس منطقه کویری یزد تبعید شدند.

حضرت آیه الله حاج شیخ ناصر مکارم شیرازی (مدظله العالی)

حضرت آیه الله حاج شیخ ناصر مکارم شیرازی در ۱۲ شعبان ۱۳۴۷ ه. ق برابر با بهمن ۱۳۰۵ ه. ش در شهر شیراز در خانواده‌ای اصیل دیده به جهان گشود، معظم له پس از گذراندن دوران ابتدایی و دبیرستان وارد مدرسه آقا بابا خان شیراز گردید. ایشان پس از گذراندن سطح حوزه در سال ۱۳۲۴ شمسی وارد حوزه علمیه قم شده و از دروس

حضرات آیات عظام، خصوصاً مرحوم آیه الله العظمی بروجردی (ره) بهره‌مند گردیدند. معظم له سپس به حوزه علمیه نجف اشرف عزیمت نموده و از اساتید بزرگ استفاده‌ها نمودند. و در سال ۱۳۳۰ شمسی به حوزه علمیه قم مراجعت فرمودند. ایشان بنابر احساس نیاز زمان با همکاری جمعی از دوستان مجله مکتب اسلام را منتشر ساختند و بدینوسیله به روشنگری و پاسخگویی به شبهات مذهبی پرداختند. تشکیل جلسات بحث علمی و فلسفی که ثمره آن انتشار کتب ارزنده در مبارزه با افکار مادی و انحرافی بود، از دیگر فعالیت‌های معظم له می‌باشد. تفسیر گرانقدر نمونه که با استقبال خوب علاقمندان به علوم قرآنی مواجه گردید از مهمترین آثار ایشان است.

امام علی (ع):

«يُسْتَدَلُّ عَلَى إِدْبَارِ الدَّوْلِ بِأَرْبَعٍ، تَضْيِيعُ الْأُصُولِ
وَالْتَّمَسْكِ بِالْفُرُوعِ وَتَقْدِيمُ الْأَرَادِلِ وَتَأْخِيرُ
الْأَفَاضِلِ.»

برای سقوط دولتها به چهار پدیده استدلال
می شود: ضایع کردن مسائل اصلی، چنگ زدن به امور
فرعی، به پیش انداختن افراد ناشایست و به عقب
راندن کسان شایسته و با فضیلت.

(شرح غرر الحکم ۶/ ۶۵۰)